

Exuvii

revista Liceului Teoretic

„Nicolae Bălcescu”

nr. 15 - 16

SEPT. 2016 - IUN. 2017

TOTALITARISM

Simt, uneori, nevoia de o ordine generală, așa cum făcea mama înainte de sărbători, scoțând toate lucrurile din dulapuri și vitrine, un spectacol mereu plin de surprize, deși nimic nu-mi era necunoscut. Atunci se scoteau și albumele de fotografii cu simone de tot felul, bebeluși cu fundul gol, cu cap mare și ochi uriași, fetițe grăsuțe, bretonate, costumate în clown, broscuță, negresă, înger, regină, vânător, fete cu păr lung sau altele foarte băiețoase, figuri drăgălașe sau întunecate, eleve urâte, negricioase, tocilare, fetițe bosumflate, supărate, încruntate, fete slăbănoage, moace diferite ca pentru buletin, fețe de mică delincventă tristă, imagini sălbatice, speriate, mutre fără nicio legătură una cu alta. Stăteam așa și mă uitam și-o luam de la capăt și nu înțelegeam. Ce-i aia EU?

Profesori coordonatori

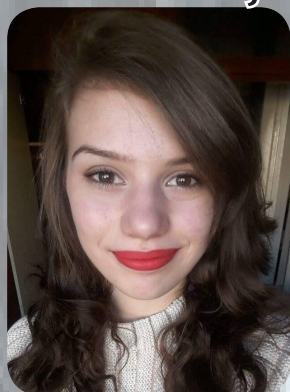

Emilia Borza

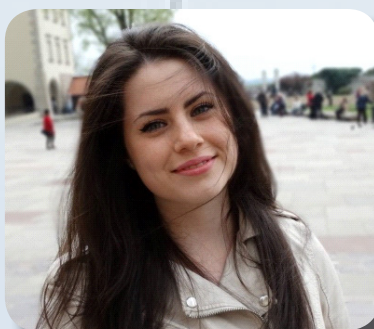
Nicolae Berindeiu

Redactor-șef

Mădălina-Ioana Pașca
clasa a XI-a ȘT 2

Redactor adjunct

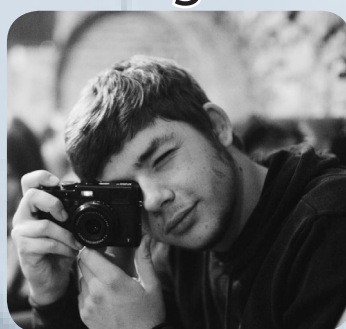
Patricia Cîmpian
clasa a XII-a F

Secretar de
redactie

Andrada Cătălina Haș
clasa a XII-a F

Fotograf

Dan Stegăroiu
clasa a XI-a MI

Numărul a fost realizat cu sprijinul profesorilor Catedrei de limba și literatura română:

Stela Avram
Ioana Haitonic
Ancuța Ionescu
Aurora Mureșan
Cristina Popescu
Ramona Sim
Mirela Tomoiagă

Mulțumiri:

- doamnei director, **Marinela Zamfir** și domnilor directori adjuncți, **Diana Berindeie** și **Iulian Teodorescu** -doamnei profesoare **Adriana Chereș** pentru sugestiile privind grafica.

Pentru revista „Eserții”
cu foarte prietenia lui
M. Antone

EXUVII

Liceul Teoretic „Nicolae Bălcescu”

Patricia Cîmpian GENERAȚIA TÂNĂRĂ ȘI DICTATURA.....4	Ilinca Negrean ȚARA SFÂNTĂ.....41
Ana-Maria Mîrza ORDIN PE UNITATE.....6	LIRICE I.....44
Ilinca Negreanu BOBOCI LA GUVERNARE.....9	Ina Dan TĂRÂMUL FĂGĂDUINȚEI.....46
Andrada Cătălina Haș COMUNISMUL N-A EXISTAT.....13	Maria Panea AMINTIRILE MELE, VIAȚA MEA DE BIBLIOTECAR.....49
Anne-Lise Ciontoș DILEMA – UN SPAȚIU PENTRU DIALOG ÎNTR-O SOCIETATE PROASPĂT SCĂPATĂ DE TOTALITARISM.....18	Alex Ionuțaș DRUMURI ȘI CASE.....52
Andrada Cătălina Haș DESPOTISMUL ABSENȚEI.....21	Răzvan Petri ARBEIT MACHT FREI.....54
Maria Trif PERICOLUL CARE PÂNDEȘTE.....24	Iulia Crișan AȘTEPTARE LA ARLECHIN...!.....56
Andrada Haș OMUL CARE A PĂRĂSIT TOTALITARISMUL.....26	Iulia Giurgiu HAMLET ȘI VAMPIRISMUL REGIZORAL.....59
Ioana Duică PRINTRE SPIRALELE SOLENOIDULUI.....28	Iulia Giurgiu DE LA ADOLF LA... HITLER.....63
Darius Negrea MUZEUL ȘCOLII- UN COLȚ DE SUFLET PENTRU GENERAȚIILE VIITOARE.....30	Anne-Lise Ciontoș O NOAPTE A VALPURGIEI ȘI O CAFEA, VĂ ROG!.....66
Ioana Postoș LUMINA CE RĂMÂNE ÎN URMĂ.....35	Patricia Cîmpian LA DOUBLE VIE DE VERONIQUE.....69
Șerban Guțiu și Alexandru Trucșa ALTĂ VIAȚĂ.....37	Cătălina Haș CÂND PRETOTALITARISMUL ÎNTÂLNEȘTE POSTTOTALITARISMUL ÎN SPAȚIUL POEZIEI.....71
Andreea Creț CAUT CELULE CANCERIGENE.....39	LIRICE II.....76

Marina-Bianca Trif FERICIREA CA DISCURS.....78	Carla Graur ÎN PICTURĂ TOTUL E PERMIS.....120
Maria Moldovan PROIECTE FERICITE.....84	Raluca Mihețiu VIAȚA E UN MIRACOL.....124
Loredana Fărcaș MÂNA LUI DUMNEZEU.....86	Melisa Marian MOȚIUNI.....125
LIRICE III.....88	Elena Vedean ... ȘI PARLAMENTE.....126
Patricia Silaghi PĂRINȚII TĂI POT CONTROLA VIAȚA 90	Geanina Gavriș ÎNTRE TOTALITARISM ȘI CATWALK.....128
Mara Oniga ÎNSEMNĂRI ALCHIMICE.....93	Iulia Chirteș DANSÂND CU BATMAN.....130
Iulia Cotîrla INTRĂ ȘI EXPLOREAZĂ!.....95	Mădălina Mocean ÎNTUNERIC ȘI GOL.....131
Mădălina Moldovan GAUDEAMUS! TÂRG DE CARTE.....97	Sofia Crișan O BARBĂ STUFOASĂ ȘI GEACĂ DE PIELE.....133
Clasa a XII-a F AM AJUNS SĂ IUBESC ACEASTĂ „DICTATURĂ”.....99	LIRICE V.....134
Sănziana Jucan TOTALITARISM LIVRESC DE TIP NOU.....109	Sara-Elena Mitea și Maria-Vernica Tok NE VEDEM LA STATUIE?.....136
Armina Berar SĂ PRIVIM IN JUR.....112	Maria Trif TIRANIA PROFANILOR UCIDE VÂNĂTOAREA.....140
LIRICE IV.....114	Diana Barna EVADAREA.....142
Vlad Damșa HEMATOPOETIZARE.....116	Adela Iosif FOTBALUL NU E PENTRU FETE.....145
Lupu Ariana, Tat Alexandra și Pinte Ayana, Ionuțaș Alex CLASA A V-A ÎȚI SCHIMBA CARACTERUL.....118	Luca Popescu ELIBERAREA DE SUB TIRANIA ECHIPEI RIVALE.....147
	LIRICE VI.....149

Generația tânără și dictatura

Patricia Cîmpian
clasa a XII-a F

Un lucru este cert în momentul în care analizăm relația dintre tineri și conceptul de dictatură: au avut norocul să nu experimenteze niciodată un regim dictatorial sau, dacă s-au născut înainte de căderea unui astfel de regim, nu au apucat să îl înțeleagă. Acest

fapt, în mod inevitabil, are un cuvânt de spus asupra percepției noastre, în calitate de tineri, asupra conceptului de libertate, asupra constructului social în care ne regăsim și, prin urmare, asupra conduitei noastre zilnice.

Probabil cea mai evidentă consecință ce poate fi dedusă din faptul că ne-am născut într-o democrație (fie ea și emergentă, la început de drum) este că există o posibilitate foarte mare să uităm că realitatea nu a arătat întotdeauna așa și, mai ales, să nu conștientizăm cât de reală este posibilitatea unei schimbări drastice de regim în contextul politic actual. Dat fiind faptul că suntem foarte predispuși să credem că un regim dictatorial este ceva ce aparține trecutului sau unei lumi îndepărtate de colțul nostru protejat de Uniunea Europeană, tendința în cercurile noastre este de a nu fi foarte atenți la ceea ce se întâmplă în jurul nostru. Apatia politică este foarte accentuată în rândul tinerilor, care fie nu sunt interesați deloc de aspecte politice, fie sunt atât de dezamăgiți, încât nu consideră că implicarea lor ar avea vreun efect. În aceste condiții, o parte semnificativă a populației lasă guvernarea nesupravegheată și uită că drepturile esențiale democrației, care nu au fost accesibile decât de curând, pe care ei nu și le exercită (de ex: dreptul la vot), pot deveni o portiță pentru abuzuri. Mulți tineri nu știu sau nu înțeleg ce a însemnat revenirea la democrație și lupta pentru libertate, ce nu reprezintă ceva dat în starea de fapt (ceea ce explică parțial atitudinea delăsătoare față de actul de a vota și de a fi informat în general). Iar atâta timp cât dictatura nu este pe deplin înțeleasă, nu vom avea aptitudinile necesare pentru a-i recunoaște semnele și pentru a lupta împotriva ei.

by Dan Stegaroiu

Doar analizând contextul actual și fiind constant cu ochii în patru, putem fi pregătiți pentru ce ar putea urma. Uniunea Europeană, unul dintre garanții păcii de după al Doilea Război Mondial, este într-un moment de cumpănă. Decizia Angliei de a părăsi Uniunea nu numai că pune eficiența și credibilitatea

Uniunii la îndoială, dar și oferă material stufos de discurs propagandistic extremei drepte care se află la ora actuală în ascensiune în Europa. Marine Le Pen, figura emblematică a drepte eurosceptice franceze, conduce alegerile în detrimentul următorilor doi candidați, Emmanuel Macron și Francois Fillon. Dacă Austria l-a respins pe Norbert Hofer, candidat considerat de extremă dreaptă sau chiar neofascist, până și Olanda dă emoții Europei, unde Geert Wilders, unul dintre cei mai populari politicieni, este considerat un Trump de Europa datorită discursului său populist și eurosceptic.

În plus, Rusia nu a încetat să însemne un pericol. De la încălcări flagrante ale drepturilor omului pe plan intern (dreptul la exprimare, drepturile minorităților etc.), la relații cu cele mai problematice state (Iran, Siria, Turcia) și culminând cu invazia din Crimeea în 2014, Rusia ne reamintește constant că, imediat lângă granița acestui pol al democrației (UE), un stat autoritar încă persistă. Un detaliu înfricoșător ar trebui să fie faptul că, în statele din jurul României, există în poziții de conducere politicieni rusofili, de la Orban, în Ungaria, și până la Igor Dodon, în Republica Moldova.

Luând în considerare aceste aspecte, ideea unei reveniri la totalitarism nu mai pare chiar atât de greu de crezut. Problema e că tineretul, într-o mare măsură, nu cunoaște detaliile acestea. Dictatura continuă să fie un concept distant, de care auzim la ora de istorie, îl învățăm pentru test, dar pe care prea puțin îl gândim până la capăt. De aceea, ar trebui să îi fie acordat un studiu aprofundat – pentru a putea recunoaște semnele creșterii autoritarismului, care e doar la o aruncătură de băț de totalitarism. Mai mult, un curent îngrijorător își face simțită prezența în rândul tinerilor. Conform unui studiu realizat de World Values Survey Sweden, mai mult de un sfert din tinerii între 18 și 29 de ani din Suedia consideră că ar fi „bine” sau „foarte bine” ca la conducere să existe un lider puternic care să nu se mai împiedice de alegeri sau de Riksgad, corpul legiuitor al Suediei. Totodată, aproape toți cei peste 30 de ani consideră că ar trebui să trăiască într-o societate liberă. Se poate deduce că unii tineri nu înțeleg democrația. Atunci e ușor de presupus că nu înțeleg nici dictatura.

Se spune că istoria se repetă. Cred că aceasta afirmație are mai mari șanse să fie valabilă în momentul în care nu cunoaștem istoria și nu învățăm din ea. Dacă acum relația tinerilor cu dictatura este una distantă, contextul politic actual ne arată că se poate transforma cât de repede într-una directă și abuzivă.

Ordin pe unitate

Ana-Maria Mîrza
clasa a XI-a F

Suntem aici. Suntem noi. Suntem elevi. Suntem prinși în fiecare zi în tumultul propriei noastre vieți adolescente și în vârtejul de emoții atât de amplificat. În fiecare zi, e azi.

Însă, în ciuda acestui clișeu al vitezei din secolul XXI, noi, elevii, împreună cu dascălii Liceului Teoretic „Nicolae Bălcescu”, ne-am rupt puțin din prezentul acaparant să reflectăm și asupra zilei de ieri. Astfel, cu ocazia Zilei Internaționale a Vârstnicului, am organizat, într-un cadru festiv și inevitabil nostalgic, Ziua Seniorilor, coordonați și încurajați de domnii profesori din Catedra de limba și literatura română, mai precis, de doamna profesoară Emilia Borza și domnul profesor Nicolae Berindeiu. Sub atenta și neobosita supraveghere a maestrului de ceremonii, doamna profesoară Maria Dulcă, am invitat toate fostele cadre didactice

ale liceului nostru să se întoarcă din nou la școală, să strige „Prezent!” încă o dată, la fel ca în fiecare an. Am fost extrem de onorați și bucuroși că invitația noastră a fost atât de bine primită, în număr atât de mare.

Sunt recunoscătoare că pot confirma prezența mea la această activitate inedită, alături de colegii mei, Diana Foghiș (cl. a X-a F), Christian Suciu (cl. a XI-a F) și, nu în ultimul rând, Patricia Cîmpian (cl. a XII-a F). Împreună am pregătit un discurs de escortă al provocării anamnezice pe care am lansat-o, asumându-ne rolul de amfitrioni, pentru evenimentul sub semnul simbolului opt, așa cum cita discursul nostru.

În acest context, ghidați de numerologia ce sugerează infinit, perfecțiune și ciclicitate, am fost

determinați să creăm un joc al octogonului înțesat cu amintiri, sau, ca să nu ofensăm prezența distinșilor dascăli de matematică, un joc al octoedrului. Pe fiecare latură a acestuia am scris diverse momente

cheie, definatorii pentru o persoană, rugându-i pe invitații noștri, plini de curiozitate, să facă o călătorie retrospectivă și să ne împărtășească experiența dumnealor. De altfel, nu putem cataloga clișeistic imaginea celor care au învățit forma geometrică a memoriilor, deoarece am întâlnit personalități diverse, vibrante și, cu siguranță, încă tinere. Am avut parte de coafuri ninse, de un argintiu al înțelepciunii, ce au contrastat cu șuvițele vopsite într-un roșcat convulsiv sau un blond cald, dar care nu au făcut notă discordantă la nivelul scrierii intelectuale.

Dar, mai mult decât toate, am fost fascinați de povești ale primului sărut, venind din direcția catedrei de geografie, de coincidența romantică a primei iubiri și a primei mașini, relatată pe fundalul exotic al Americii de Sud. Nu putem exclude nici istorisirile mult așteptate și ingenioase, povestite, prin prisma carismei, ale domnului profesor de matematică, Teodor Poenaru, așa-zis Poe, care ne-a încântat cu detalii inedite ale primului revelion petrecut în străinătate, pe plaiurile distilate, prin fermentație alcoolică, ale comunismului rusesc.

Însă, lăsând la o parte extazul anamnetic fascinant, apogeul evenimentului nostru a fost unul profund emoționant, ce ne-a înlăcrimat privirile. O doamnă profesoară, care până în momentul respectiv stătuse tăcută, undeva în spatele sălii, a ajuns să ne relateze, povestea unei copilării sumbre, sacadată pe ritmul

sumbru al celui de-Al Doilea Război Mondial. Aveam în față o statură feminină adusă puțin de umeri, nu foarte înaltă, trecută prin viață. În privirile doamnei profesoare Floarea Brișan se puteau citi evenimentele ce au lăsat cicatrici, cu repercusiuni emoționale. Noi nu le vom putea înțelege pe deplin niciodată. În momentul în care i s-a înfățișat octaedrul, doamna profesoară s-a ridicat letargic de pe scaun, a învățit figura geometrică, apoi s-a oprit pentru o clipă. S-a uitat prelung la latura superioară, pe care era scrisă *Prima amintire*. Își ridică privirea parcă lovită de umbra trecutului, urmând să încropească o descriere a unei întâmplări marcante, pentru o audiență care nu avea nici cea mai vagă idee de amărăciunea ascunsă în spatele cuvintelor (ce urmau să ne răsune mult timp în timpane).

Prima amintire... Ei bine, prima amintire este, de cele mai multe ori, un eveniment care ne definește, de regulă, din perioada copilăriei. Însă ființa umană își amintește, din păcate, evenimentele triste... Prima mea amintire e de când eram copilă. Eram toți pe prispa casei, eu, mama, tata și sora mea. Era în timpul războiului. În curte, au intrat doi soldați ruși.

Atunci, pentru prima dată când i-am văzut, mi se păreau atât de înalți... Era înfiorător. Erau îmbrăcați în uniforme gri, cu detalii roșii și cu niște pelerine groase și greoaie, atârinate de umeri. Aveau vipușcă roșie la pantaloni. Erau militari cu funcție. Mi se păreau atât de mari, apropiindu-se cu un mers cadențat, ce se auzea în toată ograda. Tata nu zicea nimic. Ne-a adunat pe noi, copiii, și pe mama lângă el. Cei doi primiseră ordin pe unitate să confiște obiectele de agricultură și animalele țăranilor. Au lătrat, într-o rusă bodogănită, că trebuie să le dăm căruța, plugul, jugul și perechea de boi. Tata dezasamblase aceste obiecte, căci știa că urmau să fie confiscate, și le-a ascuns în podul hambarului, sub fân. Dar cei doi militari s-au răstit la tata, care înțelegea ce ziceau, să dea căruța, jugul și plugul jos din pod, să le asambleze și să le cedeze. Nu înțelegeam de unde știau ei unde ascusesem lucrurile, dar, mai apoi, ne-am dat seama că un vecin binevoitor le-a spus rușilor ce voiau să știe.

Nimeni nu zicea nimic. Noi tremuram de frică, lipite de șorțul mamei, în timp ce tata, cu lacrimi în ochi, monta căruța. Îl durea sufletul. Era tot ce aveam, dar n-ar fi îndrăznit să spună ceva. Știa că puteau să ne împuște pe toți dacă nu făceam ce ni se spunea. Eram îngroziți.

Soldați au luat lucrurile și perechea de boi, apoi ne-au pus să scoatem caii din grajd. Aveam un armăsar, Puiu, o iapă, Puica, și un mânz micuț, căruia îi spuneam Puiuțu. Mânzul acela era preferatul nostru. Toți ne jucam cu el. Ne era atât de drag. Era frumușel și sprinten, mai mare dragul să îl privești. Ni l-au luat și pe el, împreună cu ceilalți doi. Eram sfâșiați. Ne uitam la ei cum ies pe poartă și toți plângeam după Puiuțu. Dar și animalul are instincte și știe când este luat de acasă. S-a întors din poartă, se uita la noi și voia să se întoarcă, în timp ce unul dintre soldați îl trăgea de căpăstru. Căluțul se smucea și pufăia.

Tata și-a luat inima-n dinți și, tremurând, s-a rugat de ei, ca barem să ne lase mânzul. Atunci, am auzit un foc de armă. Am înlemnit... Am crezut că au împușcat-o pe mama. Am rămas înghețați câteva clipe, până am realizat că Puiuțu zăcea mort, într-o baltă de sânge, în mijlocul ogrăzii. După ce au plecat, ne-am dus lângă trupul căluțului și l-am plâns, și noi, și mama. Tata s-a așezat pe scările de lângă prispă. Lacrimile îi șiroiau pe obraji.

Între timp, în sala în care acum se făcuse o liniște de mormânt, ascultam uluiți povestea tristă a unei copilării schingiuite de jugul răsăritean. După ce doamna profesoară a terminat de povestit, copleșită de durere, s-a așezat pe scaun, lăsându-ne și pe noi undeva suspendați în timp.

Cu această ultimă experiență, evenimentul nostru a luat sfârșit, noi fiind surprinși de viața de dincolo de catalogul celor ce ne-au fost odată dascăli și hotărâți să relansăm invitația și la anul, pentru și mai multe fragmente din vremea zilei de ieri.

Boboci la guvernare

Ilinca Negreanu
clasa a IX-a ȘT 1

Iată-mă alături de două fete foarte frumoase și surprinzător de sociabile, Daria Dascăl și Ilinca Luncăcel-Ciceo, câștigătoarele titlului de Miss Boboc și Miss Popularitate din acest an, eleve ale Liceului Teoretic „Nicolae Bălcescu” în clasa a IX-a ȘT1. Întâmplarea face ca Ilinca și Daria să se cunoască de mici, căci au făcut grădinița, ciclul primar și gimnaziul împreună, iar acum, la liceu, sunt la același profil, în aceeași clasă. Sunt foarte apropiate și joacă un rol important una în viața celeilalte, iar acest aspect mi s-a părut captivant, nemaivăzând până acum o prietenie atât de strânsă, atât de longevivă, la persoanele de-o vârstă cu mine. Începem să discutăm despre bal, iar pe chipul lor se observă o undă de entuziasm, care mă face să înțeleg frumusețea acestei experiențe. Simțindu-mă ca un jurnalist emoționat în fața unor personalități, le-am adresat câteva întrebări legate atât de pregătirile pentru bal, cât și de acomodarea la liceu.

Cum a început totul? Ce v-a determinat să concurați la Balul Bobocilor?

Daria Dascăl: Chiar înainte să începă clasa a IX-a, foarte multe persoane mi-au povestit despre această competiție ca fiind o experiență frumoasă și ar fi păcat să nu particip, deoarece balul are loc doar o dată. Pentru mult timp am fost total contra ideii. Consideram că e doar un stres în plus și că e inutil, dar în următoarea zi, când a apărut lista de înscriere, mi-am văzut numele scris... Și așa a început totul. Spre final, am fost foarte fericită că am ajuns să particip. M-am distrat de minune alături de prieteni și, cu siguranță, acea noapte nu o voi uita.

Ilinca Luncăcel-Ciceo: Încă din vară, eram foarte încântată de existența balului și m-am gândit să particip la Miss & Mister pentru că altfel m-aș fi plictisit să stau acolo. Am fost tentată la un moment dat să renunț, dar două prietene apropiate și Mihnea Brie (Mister Boboc 2016) m-au încurajat să rămân în competiție. Ideea a fost că prietena lui Brie și-a dorit ca el să fie pereche cu una dintre noi pentru a nu exista nicio problemă la bal, pentru a fi totul sub control.

D.D.: Partenerul meu (Brie) a fost pus cu o altă fată, dar după, ne-au organizat astfel încât eu să am pe cineva mai înalt decât mine și așa am ajuns să concurez cu prietenul celei mai bune prietene. A fost foarte amuzant pentru noi. Nu cre-

deam că se vor întâmpla lucrurile în acest mod, dar acum mă bucur foarte mult că am ajuns cu Mihnea. E partenerul ideal și repetițiile au fost o combinație între muncă, seriozitate și distracție maximă în care râdeam cu lacrimi. Îi mulțumesc mult!

În ce a constat pregătirea pentru bal? Au existat momente dificile?

D.D.: Cred că, în total, am avut două repetiții. În prima, am discutat despre scenariu și muzică. Ne-am pus ideile la un loc, am adunat echipa și, cu o zi înainte de bal, am pus cap la cap mișcările de dans și întreaga poveste, iar în ziua cu pricina am dat tot ce-i mai bun din noi. Mulțumiri echipei și felicitări organizatorilor care au reușit să realizeze ceva extraordinar pentru noi, un mediu în care toți s-au simțit bine, au râs și s-au distrat. Maxime, maxime mulțumiri pentru eforturile depuse!

I.L.-C.: Au existat momente dificile! Cel mai dificil a fost să ne gândim la ceva original, dar până la urmă momentele lui Alex și ale lui Brie tot s-au asemănat. Cea mai grea parte la repetiții a fost chiar cu o zi înainte de bal. Sceneta noastră fiind în engleză, am decis să traducem totul în română și ne-am tot încurcat, cel puțin eu. Iar asta a fost stresant. M-am mirat foarte tare când, la bal eu nu am avut probleme și tocmai Alex s-a încurcat. Tot timpul eu eram cea care se încurca la repetiții. Ne-am înțeles foarte bine și pot spune că eram compatibili. Eram pe aceeași minte.

A existat un moment special/preferat în noaptea balului?

I.L.-C.: Am fost foarte emoționată, fericită și plină de energie, mai ales când îi vedeam pe toți îmbrăcați frumos și binedispuși. Totul a fost special. Cel mai mult mi-a plăcut momentul în

care eu cu Alex am fost primii care au început să danseze pe scenă și după noi toată lumea. De asemenea mi-a mai plăcut sceneta și afterparty-ul.

D.D.: În noaptea balului nu am avut emoții prea mari, exceptând momentul în care am ajuns la bal. Chiar la început, când toată lumea era prezentă, nimeni nu își amintea ce are de făcut și m-am speriat puțin, dar nu a durat prea mult, pentru că m-am uitat la Mihnea care era mult mai relaxat. De acolo, totul a fost bine. Au existat foarte multe momente speciale. Cele mai frumoase au fost în pauzele din concurs, când dansam alături de colegi sau ne pregăteam de următoarea probă. Dansam, ne distram și râdeam împreună.

Cum v-ați simțit după bal? Cum a fost totul după această experiență?

D.D.: Viața după bal este la fel ca înainte. Ziua de după bal este cea în care lumea se adresează cu *miss* în glumă, desigur. Dar totul revine la normal, ceea ce este foarte bine, pentru că fie *miss*, fie doar Daria, nimic nu se schimbă

I.L.-C.: Nu e foarte, foarte diferit, dar totuși există o diferență. După bal, au venit mulți oameni să mă felicite la școală. Deja mai mulți mă cunoșteau. Persoane care nu prea îmi dădeau atenție înainte de a fi *miss* au început să vorbească cu mine. Am cunoscut elevi din

clase mai mari. Am socializat mult mai mult. Mă bucur că am participat. Consider că e o experiență foarte folositoare, mai ales dacă vrei să te acomodezi!

V-ați acomodat la viața de liceu/licean?

D.D.: Viața de liceu nu e chiar ușoară, dar cu ajutorul colegilor și a dirigintei am reușit să mă acomodez repede, iar orele decurg normal. Colegii mei m-au ajutat și încă mă ajută foarte mult în fiecare zi, deci am noroc că am ajuns aici.

I.L.-C.: Viața la liceu e mult mai grea decât cea din generală! Cine a zis că într-a IX-a ești liniștit și ai scăpat de examene e un mincinos. Pe lângă acomodare și găsirea unui loc într-un grup, trebuie să iei și note mari. Pot spune că m-am acomodat. În primele săptămâni eram stresată și nu îmi găseam locul, dar, încetul cu încetul, după două luni de școală, am dat de oameni care să-mi placă și cu care să mă înțeleg. Ei, cu băieții e mai greu. Din mai multe puncte de vedere... Ambii sunt în clase paralele, așa că am folosit pauzele ca să îi stresez, ceea ce mi-a atras o serie de grimase, frumos retușate, când au aflat că și eu sunt presată.

Care ți s-a părut cea mai interesantă probă din concurs?

Câmpean Alex: Cea pe care am pregătit-o împreună, acasă. Este vorba despre o scenetă în care eu și Ilinca mimăm o întâlnire într-un bar care se transformă într-o poveste de dragoste. Ceea ce a impresionat juriul și pe colegii noștri au fost piesele alese, căci toată întâmplarea este pusă pe muzică, versurile cântecelor suplinind replicile noastre.

Povestea de dragoste a coborât de pe scenă, devenind reală?

C.A.: Nu, eu am altă prietenă, dar mărturisesc că Ilinca este o parteneră extraordinară. Ne-am completat și am reușit să dăm tot ce am avut mai bun.

Crezi că decizia juriului a fost corectă?

C.A.: Din moment ce am câștigat, evident că a fost corectă.

Ce temă ai propune, anul viitor, în calitate de organizator?

C.A.: Mi-ar plăcea ceva creativ, care să incite, să provoace, să pună la lucru imaginația viitorilor boboci. Spațiul cosmic, de exemplu. Cum programul lui Brie Mihnea este foarte încărcat, interviul a fost realizat în drum spre stația de autobuz. Noroc că fiind baschetbalist, este prompt, pasează, dribleză, marchează. Prin urmare, a fost mai simplu decât mă așteptam.

Ce te-a determinat să participi la bal?

Brie Mihnea: Presiunea colegilor, a prietenilor și dorința de a experimenta ceva nou.

Care crezi că a fost cea mai interesantă provocare la care ai fost supus?

B.M.: Proba artistică, evident. Am prezentat un dans în care eu jucam rolul unui gigolo, iar Daria era fata de care m-am îndrăgostit. Din păcate, ea mă părăsește și eu rămân cu buzele umflate.

Ți s-a întâmplat și în viața reală?

B.M. (râde): Parcă ziceai că vorbim despre baaaaa!

Ce ai schimba anul viitor, având în vedere faptul că vei fi organizator?

B.M.: Tema, dar nu m-am gândit încă la ceva anume. Poate, locația, deși a fost frumos aici. Cred că aș prefera să fie totul *all inclusive*. Euforia a trecut, a fost frumos, păcat că a durat doar o seară. Mâine este o nouă zi. O zi în care pândește biologia, chimia, fizica, informatica... O zi în care totul va fi doar o amintire.

Comunismul n-a existat

Andrada Cătălina Haș

clasa a XII-a F

De Ziua Seniorului, am dorit o convorbire în care, cu o deosebită naturalețe, pe alocuri într-un neaș ardelenesc, domnul profesor Nicolae Ilinca, ex Liceul Teoretic „Nicolae Bălcescu”, să ne vorbească despre comunism, școală și câte altele. (Ca introducere în atmosferă: Una de la Radioteleviziunea Cluj mi-o luat un interviu și am spus ce-am avut de spus și, când aud pe post, ieșea cu totul altceva din ce-am spus io. Io am spus asta?)

A.H.: În primul rând, ne bucurăm că ați venit astăzi aici, la noi. Sperăm că o să fie o zi foarte plăcută pentru dumneavoastră.

N.I.: Întotdeauna e frumos să te întâlnești cu foștii colegi, că foști elevi nu mai sunt. Eu am plecat în 2006. Din 2006 nu mai este niciun elev de-ai mei.

A.H.: Oricum..., sunteți binevenit aici, oricând. Aș vrea să-mi spuneți cum vă simțiți astăzi? Cum este să vă reîntâlniți cu foștii colegi de catedră și să vă revedeți școala?

N.I.: Păi... da, da, da... E la fel. Care au fost buni atunci, sunt buni și acum, iar care nu, nu! Că oamenii nu se schimbă, rămân tot cum au fost, până mor.

A.H.: Dumneavoastră ați fost profesor și ați avut ocazia, de-a lungul vieții, să fiți atât într-o bancă, în ipostaza de elev, cât și la catedră, în ipostaza de profesor. Aș vrea să-mi spuneți câte puțin despre experiența dumneavoastră

ca și ca elev, dar și ca profesor. Cum a fost să treceți de partea cealaltă a bariadei didactice?

N.I.: N-am trecut niciodată! Așa cum am fost elev, așa am rămas profesor. Am fost liberal în comportament și în gândire. Și așa am rămas. Când m-am întâlnit cu foștii mei profesori la o primă întâlnire, cred că la cea de 10 ani, sau la a doua, după 20 de ani, că la prima n-am putut să mă duc, le-am făcut niște remarci și le-am dat și niște lecții.

A.H.: V-ați permis.

N.I.: Mi-am permis. Degeaba sunteți tobă de carte, dacă nu aveți suflet de profesor. Dacă-l ai, îl ai, dacă nu, nu. La orice profesie îi vorba de ceea ce se numește har. Pe elev nu trebuie niciodată să-l urăști sau să-l disprețuiești, pentru că este obiectul muncii tale. Întotdeauna mi-am iubit elevii, și, dacă i-am iubit, și ei m-au apreciat pe mine.

A.H.: Cu siguranță!

N.I.: Și știu cu siguranță asta. La meseria noastră, este extrem de important să fii cald, să fii apropiat și înțelegător cu elevii. Fără asta nu se poate face nimic în învățământ. Te resping. Am avut și io profesori din ăștia. Îmi amintesc că eram olimpic la matematică, în clasa a 9-a și a 10-a, până când, la o teză – cred că ultima teză din clasa a 9-a sau a 10-a, – am protestat asupra notei, pentru că rezultatele erau toate corecte. Însă profesorul mi-a motivat cum că ar fi fost scrisă urât și dezordonat. (Noi suntem aici, domnule profesor, la lecția de caligrafie sau la cea de matematică? Rezolvarea-i ok? Și atunci nota de ce nu-i?) Și-apoi au început din partea lui niște comportamente din ăstea, așa..., să mă sancționeze pentru îndrăzneală, pentru... Mi-a scos matematica din mine odată cu el. E mare lucru. Asta garantează succesul unui profesor: grija asupra comportării cu elevul. Nu faci ce trebuie, nu vei fi niciodată profesor. Am avut odată, la Școala 29, mi-aduc aminte, în '83, am fost... da, '83..., am fost transferat de la Școala 11 la Școala 29. Directoarea școlii mi-a solicitat să nu mă supăr că-mi dă o clasă de derbedei. Am zis bine, că pentru mine nu sunt derbedei, sunt elevi. ăștia aveau câteva profesoare pe care nu le lăseau să-și facă orele. După prima oră pe care am avut-o cu ei, comportamentul li s-a schimbat total. Și nu le-am fost diriginte, numai profesor. Pândeau pe la ușă și profesorii ăia... Să vadă cum o să mă desființeze pe mine. Directoarea, și ea a venit să vadă: liniște, copii atenți, drăguți, care începuseră să se străduiască. În anul următor m-au transferat de la Inspectorat la Școala 11, acolo în Mănăstur, și trec pe lângă Școala 29: *Domn profesor! (ăștia, băieții) Unde vă duceți? Păi m-au transferat la Școala 11. Noi venim cu dumneavoastră, nu mai stăm aici!*

A.H.: Da, contează foarte mult relația elev-profesor.

N.I.: Categorie!

A.H.: Sunt foarte curioasă – de altfel, este un subiect foarte controversat – în legătură cu comunismul și modul de aplicare a acestui regim totalitar. Cum a fost trecerea de la un regim totalitar la unul, pot să zic, democratic, și cum era atunci, în perioada comunismului? Cum era viața pentru dumneavoastră?

N.I.: A, da! sunt multe lucruri de spus, multe de spus! În țara aceasta comunismul n-a existat. N-a fost comunism. A fost un regim totalitar. Asta da! Dar nu comunism. Comunismul n-a existat nicăieri. Dacă ne ducem la Marx – Marx a fost un filosof, un gânditor –, nu putem să fim supărați pe gândurile lui. Și-a imaginat el...

(A.H.: ... cum ar fi cel mai bine.)

N.I.: ... o soluție pentru societate noastră, dar nu a apucat s-o pună în practică. Când a fost pusă în practică de Lenin, s-a ajuns la concluzia că nu se poate face decât prin forță. S-a gândit o soluție totalitară, o dictatură a unui grup care s-a folosit de cele mai odioase elemente ale societății respective. Și peste tot a fost la fel. Conducătorii – de toate tipurile – au ajuns, la început, și în România, și în Rusia. Peste tot. Cei mai păcătoși și mai... cum să zic io... ticăloși dintre exemplarele societății respective, cu care se putea lucra... Că erau mult mai importanți și li se treceau cu vederea faptele mârșave. Mi-aduc aminte prin anii '70, pe vremea lui Ceaușescu, toată lumea trebuia să își completeze studiile până la opt clase. Și bineînțeles că astfel, condiționat, nimeni nu mai beneficia de, de... spor de vechime.

Deci îl atingea direct la venituri. S-au adunat toți. Au venit toți ăștia să-și facă cele opt clase, fără de care le scădea salariul. Cine nu s-a prezentat? Președintele CAP-ului. Țăla n-a venit. Secretarul de partid pe comună... Țăsta a auzit... Nu-i dau numele. Da' ce? N-are, nu poa' să aibe el șapte clase, că nu le avea nimeni în comuna aia. Socrul meu era cel mai școlit și avea doar șase. Când l-am căutat și pe el în arhiva școlii și i-am spus: N-ai

numai șase clase! S-a supărat pe mine. Degeaba, că actele asta spun. Țăsta, președintele CAP-ului, avea o clasă. Una. Și l-am adus în forță. Ședință de partid, acolo, la biroul comunal. Cum, adică tu, Țăla, președintele CAP-ului, cel mai tare om din comună asta, n-ai numa o clasă? No, și am venit și i-am dat un... Cum să îi zic io?... Se zicea un examen elementar. De română, matematică, istorie și geografie pentru clasele I-IV. Alții, s-au străduit și au făcut. Și trudeau câte un pic, mai învățau ei. Îi înțelegeai pe oameni. Veneau... veneau ani de zile. Patru ani și dădeai

examen la fără frecvență. Eeh...! Și-au făcut care și-au făcut. Cei mai mulți. Așa se rezolvau problemele: cu ordin, pentru că regimurile totalitare sunt extrem de eficiente. Spre deosebire de regimurile democratice, care sunt greoaie. Aceeași implementare sau reformă într-un regim totalitar se face instantaneu. Și într-un regim democratic se face în zece, sute de ani.

Planificarea infrastructurii într-un regim cu baze democratice se face în 200 de ani. Deci noi cât am făcut până acum în România, la 25 de ani?

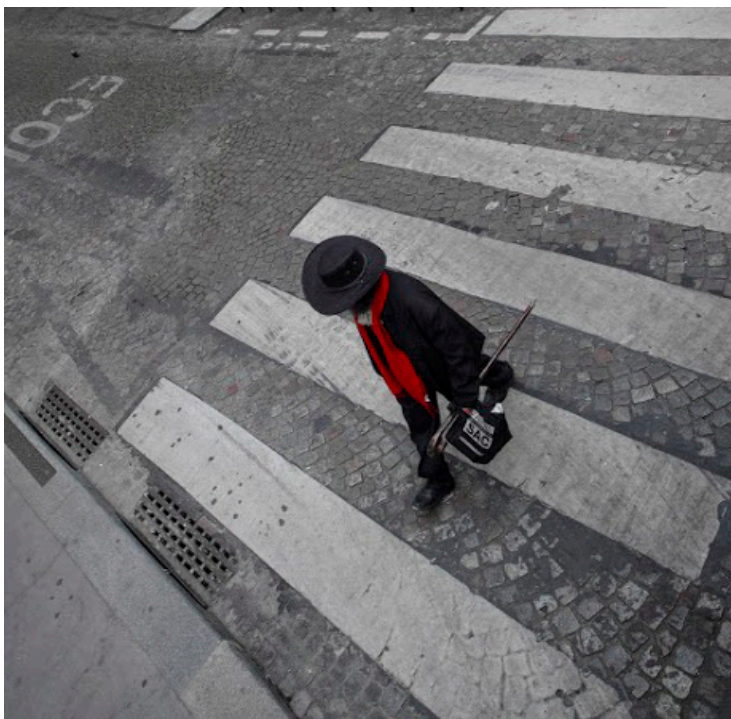
A.H.: Mai avem un drum lung.

N. I.: Mai avem 175 de ani. Oamenii se opun. Îs ajunși la cârma țării tot felul... De personaje care au legături strânse cu regimul comunist. N-ai ce să faci. Asta e.

A.H.: Aș vrea să va întreb, trecând de la comunism, un așa presupus comunism, la democrație și, schimbându-se întregul nostru sistem, schimbându-se oamenii, schimbându-se totul, aș vrea să vă întreb ce părere v-ați format dumneavoastră despre tineretul din ziua de astăzi, despre elevi ca noi? Ce părere vă lasă, pentru că în media, în general, este promovată o imagine destul de distorsionată despre noi.

N.I.: Nu-i adevărată. Sunt nepricepuți și tendențioși. Dar, în primul rând, nepricepuți. Gazetarii de astăzi sunt o specie profesională greu de... de... de calificat. Și extrem de puțin își respectă sufletul și sentimentele. Toți alergă după câștig. Și asta le modifică comportamentul. Și judecata și aprecierile. Și ei fiind și formatori de opinie, strică mult. Mai ales pentru marele public neșcolit este un dezastru. Și totul pornește din 1989, hai să zicem 90', când primul guvern al regimului democratic... Ceea ce nu era...

A. H.: Nici într-un caz nu era... Noah! Ipotetic vorbind.

N.I.: În guvernul Petre Roman, ministrul învățământului a fost un filosof, cu renume în România, Mihail Șora. Ei, Mihail Șora este autorul celui mai mare act ticălos din învățământul românesc.

A trecut învățământul românesc de la zece ani obligatoriu la opt. Pași înapoi. Atâta făcuse Ceaușescu. Și din 69', învățământul românilor era de zece clase obligatoriu. O măsură aiurea, dar corespundea cu legea semnată de România pe plan mondial, în care elevii trebuiau ținuti la școală până la vârsta de 16 ani. Și cum spunea... la noi, copiii stau 16 ani la școală și, după aceea, pot să se angajeze. Asta a lăsat-o baltă cu legea aia și l-a trecut la opt clase. Mai târziu, alt ministru, o doamnă ministru al învățământului a readus la 10 ani. Soluția era liceu obligatoriu, nu opt.

A.H.: Și dumneavoastră ce părere aveți despre tineri? Credeți că au potențial să schimbe țara asta în următorii 20-25 de ani? Să facă un progres sau...?

N.I.: Până ajungem la 200, da!

A.H.: Încep, clădind pas cu pas. Ca să încheiem într-o notă pozitivă.

N.I.: Pentru că ei ar putea. Și sunt specialiștii, oamenii corecți. Dar nu sunt poftiți și nu sunt lăsați să facă nimic. Ei există. Uite, anul trecut, ne-am întâlnit în sală asta cu absolvenții de zece ani de Bălcescu. Șaptezeci au fost aici, dar ei erau, de fapt, 100 de absolvenți. Ceiași erau duși cu munca, prin străinătate. Ei, dacă Bălcescu îți dă, în fiecare an, 100, hai să zicem 50, Racoviță îți mai dă 50,

... și zicem că atât, ... Clujul, 100 în fiecare an. Câte alte licee din România pot da 50 în fiecare an? Zece? O sută? O sută de licee câte 50 sunt 500 în fiecare an.

Unde ne sunt specialiștii? Că ei există. Îs pe afară. Sunt cazuri. Sunt cazuri și aici. Lucrază la firme particulare.

A.H.: După cum am spus, să încheiem într-o notă pozitivă. Aș vrea să îmi povestiți o primă experiență amuzantă sau care v-a marcat într-un mod plăcut la școală, în ipostază de profesor. Știu că poate sunt destule, dar una care vă vine în minte.

N.I.: Sigur că da! Oricum e de mult.... Școlarii au capacitatea de a selecta. Și de a aprecia, de a notifica și de a diferenția profesorii din școală după valoarea lor. Și întâmplări sunt... Pozitive. Se făcea mai demult, nu știu dacă mai faceți și voi acum, consiliul elevilor. În fiecare an atribuia statutul de profesorul anului. Am fost ales și eu o dată.... Și doamnă profesoară de engleză (o arată în sală), apoi nu s-a mai făcut.

A.H.: Deja se supăra lumea sau...?

N.I.: Fiecare gândește ce vrea. Ba eu chiar am fost de două ori, în doi ani. Asta e. Cine vrea să fie apreciat, tre' să răspundă.

A.H.: Vă mulțumesc tare mult pentru timpul acordat și nu vreau să vă mai rețin de la activități.

Dilema – un spațiu pentru dialog într-o societate proaspăt scăpată de totalitarism

Anne-Lise Ciontos
clasa a XII-a ȘT

Mircea Vasilescu a fost redactor-șef al revistei *Dilema Veche* vreme de 18 ani. (*Acuma mi-am dat majoratul și-am plecat*). S-a retras în 2016, în ianuarie, din această funcție, pentru a se concentra pe cariera universitară, dar rămâne o prezență importantă pentru revistă, un spirit ironic și amuzant. Numit de colegii săi mai tineri *arhiva vie*, mi-a destănuit și mie câteva dintre notele de subsol ale redacției. Povestind într-o sală de clasă, nici nu am observat că ora începuse și că elevii și profesoara vorbeau în șoaptă pentru a nu ne deranja. Când discuți cu domnul Vasilescu, timpul se oprește: o glumă ici, una colo, câte o remarcă usturătoare sau pur și simplu o constatare.

De ce numele de Dilema Veche?

Revista s-a numit întâi *Dilema*, după care a fost o schimbare de statut juridic și a devenit *Dilema Veche*. În 1993, erau câteva mii de ziare și reviste în România. Era o explozie. Și era foarte greu să găsești un nume original pentru o gazetă nouă. A durat câteva săptămâni. Ne-am gândit, ne-am sucit, am venit cu tot felul de propuneri. Am ajuns chiar să căutăm în DEX, gândindu-ne că poate ne pică ochii pe vreun cuvânt, dar nu ne convenea nimic. La un moment dat omul Pleșu a zis „Se pare că știm cum vrem să o facem, dar nu găsim un

nume. Suntem în plină dilemă.” și Radu Cosașu, ridicându-și ochii din ce scria, zice „Păi, atunci, să-i spunem *Dilema!*”

Care sunt criteriile după care ați ales sau alegeți oamenii care să facă parte din echipă?

Noi suntem puțini, mereu am fost. Deci la noi e relativ simplu: trebuie să se potrivească cu *Dilema*, să

practice aceleași reguli ca noi, să aibă umor – asta e foarte important!, un om cu simțul umorului e un om inteligent! E vorba de o compatibilitate între oameni.

Care este scopul acestei publicații? Ce urmăriți să realizați prin articolele ei?

Nimeni nu își propune un scop anume. Noi am făcut această revistă pentru că, în perioada respectivă, presa era împărțită în două tabere: ori cu guvernul, ori împotriva lui. Taberele erau foarte radicale, nu dialogau. Or ,această revistă, pe atunci, avea acest scop: hai să creăm un spațiu pentru dialog, pentru diversitatea opiniilor. În 1993 asta era o problemă gravă a

societății românești: din motive politice s-au stricat prietenii, se certa lumea în familie, pentru că unul ținea cu Gigel și unul cu Costel. La aceste atitudini și opinii care par de neîmpăcat este nevoie de Dilema și de un astfel de spirit. Nimic nu e de neîmpăcat până la urmă. Putem să nu ne înțelegem în veci și să rămânem fiecare cu partea lui sau putem la fel de bine și să rămânem prieteni. Putem măcar să dialogăm, să vorbim nu doar despre lucrurile care ne leagă, dar și despre cele care ne despart și pe care le percepem diferit, fără să ne deranjeze asta. *Dilema* a fost un loc în care s-au exprimat oameni cu opinii diferite. De-a lungul timpului, când cineva mă întreba „Da’ voi ce fel de revistă sunteți, ce vindeți de fapt?”, răspundeam simplu „Noi vindem opinii!”, Și vindem opinii diferite ale unor oameni diferiți. Noi, în redacție, nu eram de acord toți cu toți... Ce certuri am avut, cum se încingeau spiritele! Dar e normal să fie așa! Și mai era încă un motiv pentru care ne-am dorit această revistă: presa culturală era destul de elitistă. Noi am tratat cultura altfel, nu ca pe un spațiu inaccesibil. Oricine poate găsi ceva care-l interesează în paginile *Dilemei*.

Având în vedere succesul de care se bucură tot ce înseamnă online media, credeți că mai este loc pe piață pentru presa scrisă? Mai sunt tinerii interesați de ea?

Ea e scrisă. Își schimbă doar canalul de comunicare. Probabil că presa tipărită nu va mai dura foarte mult. Publicațiile vor apărea preponderent în format online, dar tot asta se face: se scrie și se citește. În prezent, statistic vorbind, se citește mai mult ca oricând. Tinerii citesc foarte mult – cantitativ. A, ce se citește? Aici e altă discuție...

Se mai face literatură bună în momentul actual?

Peste tot. La noi, depinde... E bună, dar e puțină și prost promovată. Sunt scriitori foarte buni în România, mai buni decât o sumedenie de scriitori traduși care se bucură de succes, dar despre care nu a auzit prea multă lume. Ar merita o mai bună promovare și o mai mare atenție, dar acestea se pare că sunt dedicate, în prea mare proporție, englezilor și americanilor.

Revistele din ziua de azi abordează așa-zisele subiecte care vând.

Sunt disperați toți să aibă audiență ca să câștige bani.

Există astfel de subiecte de al căror impact asupra publicului sunteți conștienți și pe care evitați totuși să le discutați din motive de etică profesională?

Da, sigur! Si subiectele și felul cum tratez subiectele. Uneori scriem și noi despre subiecte care vând, dar scriem altfel. Nu cu scopul de a vinde și de a avea audiență, ci cu scopul de a-i face pe oameni să înțeleagă. Asta e misiunea jurnalismului: să informeze, să explice, să pună lucrurile în context, să-i ajute pe oameni să-și formeze o opinie.

Și că tot veni vorba de rolul jurnaliștilor în societate, nu mă pot abține să nu citez cuvintele domnului Vasilescu despre capacitatea revistei Dilema de a întemeia familii.

*„Ne-au scris cupluri că s-au cunoscut citind **Dilema**, că a fost un motiv fundamental în decizia lor de a rămâne împreună pentru toată viața. Am găsit și anunțuri matrimoniale – persoane care își căutau partenerul punând această condiție: să fie cititor de **Dilema** sau de **Cațavencu**. Deci nu e de glumă! Suntem o revistă serioasă, am întemeiat familii! Am primit o poză absolut emoționantă: mire și mireasă stând pe o bancă având revista deschisă. Păi cum să nu te bucuri că faci treaba asta?”*

Despotismul absenței

Andrada Cătălina Haș

clasa a XII-a F

Printr-o abordare frontală, chiar impudică, modernismul, alături de replica sa, postmodernismul, configurează impostura umană și divulgă starea nevralgică – de fapt, hexisul ființei, pe un fond post-revoluționar angoasant, închegat, de altfel, în decursul secolului al XIX-lea. Totuși, anemia ontologică, considerabil amplificată de procesul industrializării, se relevă ca simptom al unei malițioase anomii, prin care mundanul este destabilizat, chiar fragmentat și, în cele din urmă, dizolvat.

În mare parte divergente, ambele orientări cultural-ideatice se fundamentează întocmai prin nebulozitatea conștiinței umane, analizând dicteul gândirii în absența oricărui control exercitat de rațiune: în acest sens, „poate să existe conștiință de lege, dar nu și lege a conștiinței”. Totuși, sunt evidențiate cupluri antitetice (absolut/relativ, unitate/multiplicitate, finalizat/reciclabil, ierarhie/anarhie, centralizare/fragmentare) care acutizează întocmai abisul dintre zeitgeist-ul modern și cel postmodern. În același timp, individualismul modernist devine multiplicitate identitară postmodernistă, iar delimitarea precisă dintre clase (adică dintre ceea ce ar fi considerat „jos” sau „josnic” și „sus”, însă nu doar din punct de vedere social) este în totalitate estompată, fiind înlocuită de interactivitate, distribuție... În aceste condiții, dezideratul unei totalități, tipic modernismului, se traduce, în limbaj postmodern, printr-un colaps, un diluviu acceptat cu seninătate și chiar senilitate, iar autenticitatea devine o minciună.

Poate cea mai remarcabilă și influentă piesă de teatru a lui Strindberg este *Domnișoara Julia* (Fröken Julie) care, deși redactată în anul 1888, a fost condamnată la 16 ani de cenzură datorită violenței sale naturaliste. Este o revoltă ce înfățișează, pe de-o parte, protestul feminist al tinerei Julie și, simultan,

relevă nevoia ei de a se supune unei figuri masculine, astfel că, în cele din urmă, ar putea fi considerată o semi-femeie. Ea renunță voluntar la statutul de posesor, la rangul său întrucâtva superior, abandonându-se, benevol, destinului (în acest sens, deposedându-se de propria persoană, devine de posedat), nu înainte, însă, de a oscila între funcțiile de uzurpator și victimă. De altfel, Kierkegaard însuși consemnase: „Natura feminină e un abandon sub formă de rezistență” – nuanțând întocmai fluctuația conștiinței (aici, feminine). Survine, de facto, o decădere morală, dublată/amplificată de o cădere simultană în rang: *„Poate că da, dar și dumneata ești ciudat. Totul este ciudat. Viața, oamenii. Toate lucrurile sunt doar spumă și noroi ce plutește la suprafața curentului și se adună până ce se îneacă și cad la fund. Asta mă face să mă gândesc la un vis care îmi revine mereu: mă aflu sus pe o coloană*

înaltă și nu pot găsi un mijloc să cobor. Când privesc în jos îmi vine amețeala. Și totuși trebuie să cobor, dar n-am curajul să mă arunc. Nu am nimic de ce să mă țin și tot sper că în cele din urmă am să cad, dar nu cad. Cu toate acestea simt că nu-mi pot găsi pacea până ce nu voi fi jos, întinsă pe pământ. Și simt că dacă aș ajunge odată pe pământ, aș vrea să fiu îngropată adânc în el. (...) Acum mă disprețuiești! Ce decădere, doamne, ce decădere! Sunt o femeie căzută!”

De-a dreptul remarcabilă este, însă, tendința de ascensiune a majordomului său, Jean, care nu dorea decât să avanseze în mediul soci(et)al, așa încât să destabilizeze structura deja impusă: *„Nu! Eu de obicei visez că stau culcat sub un copac înalt, într-o pădure întunecoasă. Doresc să mă urc sus, în vârful copacului și să privesc de jur-împrejur priveliștea luminoasă peste care strălucește soarele și să fur ouăle de aur din cuibul din vârful copacului. Și mă cațăr, mă tot cațăr, dar trunchiul copacului e foarte gros și alunecos, iar ramurile cele mai de jos sunt totuși prea sus. Dar știu că dacă aș putea atinge prima ramură, aș urca până în vârf la fel de ușor ca pe scară. Dar atât de departe n-am ajuns niciodată. Știu însă că voi ajunge...”* În percepția lui, Julie reprezenta o icoană a aristocrației, prima ramură a arborelui social și, mai mult, angoasa – corporalizată/antropomorfizată – pe care el o acumulase încă din copilărie: (...) *„dumneavoastră reprezentați pentru mine disperarea neputinței de a mă ridica vreodată deasupra stării sociale în care mă nascusem”*.

Există, însă, și un al treilea personaj, bucătăreasa Kristin, ale cărei intervenții, aparent secundare, au, poate, o relevanță cu mult mai impresionantă: ea nu doar că menține un oarecare echilibru prin desăvârșirea unei triade, ci determină jocul dintre domnișoară și majordom, chiar prin rolul ei culinar, simili-creator – întreaga scenă desfășurându-se în bucătăria de vară a tatălui Juliei, contele. În acest sens, spațiul bucătăriei ar deveni un fel de laborator infernal, unde nu se prepară doar mâncăruri, ci și stări, un marsupiu în care creaturile își revendică inutil puterea absolută, simulând-o.

De altfel, absolutul este deținut de o figură paternă (contele), a cărei prezență se manifestă, cu mult mai pregnant, întocmai prin absența sa: existența lui e certă, incontestabilă, însă ea nu se exteriorizează (fiind comparabil, în acest sens, cu *Godot*-ul beckettian). Se sugerează că, într-un spațiu unde trei oameni se torturează reciproc, există o entitate, un stăpân anonim, deus/diabolus absconditus, conținut tocmai în caracterul restrictiv al odăii. Totuși, nebunia, aparent patologică, a personajelor, este, mai degrabă, una abisală și poetică, manifestată într-un cadru temporal care o favorizează – mai precis, în noaptea solstițiului de vară.

Dacă ambiguitatea piesei e construită prin stările extreme ale protagoniștilor, dinamismul, în aceeași manieră, nu se regăsește în acțiune, ci este, mai degrabă, transplantat în dialectica personajelor, care ar putea fi, într-o oarecare măsură, un exorcism. Joaca lor generează conștiința sepulcrală a Juliei, care, imobilizată – paralică la nivel spiritual –, dobândește intuiția morții sale : *Nu pot pleca. Și nu pot rămâne aici. Nu mă poți ajuta! Sunt atât de obosită, atât de îngrozitor de obosită. Poruncește-mi să plec. Fă-mă să mă mișc. Nu mai sunt în stare nici să gândesc – nu mai sunt capabilă de nimic !*

Mai mult decât atât, scatiul ei, omorât de Jean, nu este decât o altă interpretare a (de)căderii și a inutilității existenței sale: (...) *în vreme ce eu aș vrea să am aripi și să zbor departe...; Acum vezi ce creaturi neputincioase sunteți voi aristocrații?!* Iar în acest fel nu se relevă nimic altceva decât un infern sartrian, unde influența tuturor asupra tuturor este torturantă (ladul sunt ceilalți).

Perspectiva teatrală este, de asemenea, un joc fundamentat pe raportul dintre cominus și eminus, prin care se cultivă o puternică tensiune între intim și distant, și, cu toate că atenția spectatorilor este dirijată asupra unei singure încăperi, limitată decorativ, le este permis, totodată, să o completeze, făcând uz de propria imaginație (bucătăria fiind, în acest sens, o cameră metonimică). Întreaga operă este, de fapt, o răstrângere biografică – tatăl lui Strindberg fusese un comerciant, iar mama sa fusese servitoarea tatălui său; după moartea mamei, tatăl se căsătorește cu menajera lui – de aici derivând, probabil, esența teatrului său.

În aceste condiții, dacă filozofia maturității pretinde întocmai renunțarea la revoltă, s-ar putea spune că protestul personajelor lui Strindberg dobândește un nimb al infantilității, iar maturitatea lor n-ar fi decât un simulacru.

Pericolul care pândește

Despre un alt fel de scriitor:

Alessandro Baricco

Maria Trif

clasa a IX-a ȘT1

Cărțile au fost scrise pentru creierele care nu mai funcționează, iată fraza cu care scriitorul italian Alessandro Baricco începe dialogul cultural, inițiat de Dinu Flămând în Auditorium-ul din Cluj – Napoca, în cadrul Festivalului de Carte Transilvania. Nu citisem nimic scris de el. Auzisem vag numele lui, pomenit în mai multe recenzii. Sau îmi săreau în ochi titlurile prin librării. Însă nu erau pe lista mea de priorități.

Îmbăcat cu o pereche de blugi și un pulover verde, așezat într-un scaun stil Ludovic al XIV-lea, Baricco definește lectura ca fiind o pasiune calmă, iar actul scrierii, un gest liber și un gest foarte rațional. Pornind de la ideea că scriitorii sunt arhitecți care-și proiectează lumea proprie, el vorbește și despre altă față a prozatorilor: latura lor animalică, valabilă doar pentru scriitorii ge-

niali, care scriu din instinct. Ei merg la vânătoare, adoră să se joace cu prada lor, iar apoi, depinde doar de cititori să scape din ghearele lor, să rămână pe margine și să observe lumea ce prinde culoare în jurul lor. Scriitorul a explicat că își împinge fiecare lucrare a sa la limită, pentru că îl fascinează marginile lumii care ne înconjoară, plină de ambiguități, o lume care se petrece între ceva ce începe și ceva ce se termină. De aceea, viața este o partidă dificilă, dar nu și plictisitoare.

Cu ironie și umor, el explică cum, în zilele noastre, un scriitor nu are nevoie de un nivel ridicat de cultură pentru a scrie o carte, iar scriitorii lipsiți de talent ajung să fie critici literari.

Ingredientele care garantează succesul unui prozator sunt momentul special de inspirație și o urmă de îndrăzneală și de noroc.

Pericolul care pândește, însă umanitatea, este faptul că civilizația imaginii a corupt civilizația cuvântului. Azi, nu mai putem trăi doar cu lectura intimă și aceasta din cauza vitezei cu care informația și imaginea circulă, mult superioară vitezei la care poate ajunge textul tipărit la cititor. Oarecum nostalgic, Baricco pare să știe că plăcerea lecturii nu va dura pentru totdeauna, dar, optimist, crede că oamenii au câteva calități care nu se vor schimba niciodată, în ciuda mutației ce se întâmplă în jurul lor: cuvântul rostit și cel scris, talentul și, încă, puterea de apreciere a propriilor limite.

Parcă pentru a confirma această teorie a limitelor, propria biografie impresionează prin contradicțiile sale pe care nu se sfiște să le invoce amfitrionul și despre care vorbește detașat scriitorul: a terminat Facultatea de Filozofie și Muzică, având studii avansate de pian, dar, în ziua examenului de ocupare a unui post, și-a dat seama că acest domeniu nu i se potrivește deloc. În ceea ce privește pianul, mai cântă doar când are timp sau chef. Ca filozof nepotrivit, a început să scrie critică muzicală în ziarele italiene, așa cum a scris despre sport și politică, până când a debutat în literatură cu romanul *Castele de furie*. A și recunoscut că romanul său preferat este primul pe care l-a scris, iar copilul său diform sau romanul pe care îl detestă este cel care i-a adus cel mai mult succes.

Curioasă, mi-am continuat cercetarea cu privire la scriitorul cu păreri neașteptate despre textul scris, lectură și omul modern. Am găsit un pasaj care m-a surprins, tocmai pentru că pare să conțină în el toată contradicția despre care Baricco a vorbit la Cluj:

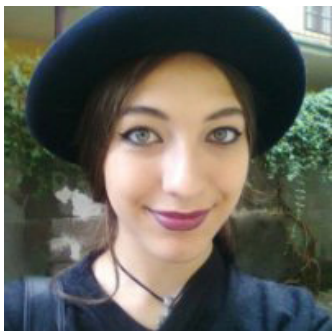
„Cântam fiindcă Oceanul e mare, înfricoșător, cântam pentru că oamenii să nu simtă cum trece timpul și să uite unde se aflau și cine erau...” (Novecento)

Poster for a book signing event. The top left corner features the logo for 'FESTIVALUL INTERNAȚIONAL DE CĂRȚI TRANSILVANIA' and the slogan 'de cărți nu scapi!'. The main title is 'Întâlnire cu ALESSANDRO BARICCO'. Below the title, it says 'Sesiune de autografe pe cărțile traduse în limba română la Editura Humanitas'. The location is 'Universitatea Babeș-Bolyai Auditorium Maximum Str. M. Kogălniceanu nr. 3'. The date and time are 'Sâmbătă 8 octombrie 2016 ora 17.00'. The background of the poster shows a black and white photograph of Alessandro Baricco, a man with short hair, wearing a white shirt, a dark vest, and dark trousers, standing with his arms crossed and a thoughtful expression.

Omul care a părăsit totalitarismul

Cerc Metacritic la Litere

Andrada Haș
clasa a XII-a F

*„Mă simt ca acasă peste tot și niciunde” – a recunoscut cu lejeritate, de la catedra sălii Mihai Eminescu, teoreticianul Mihai Spăriosu. Absolvent al Facultății de Limbi Străine a Universității din București (unde a și predat pentru o vreme), masterand la Tulane University, doctorand la Stanford University și, actualmente, Distinguished Research Professor la University of Georgia, Athens din Statele Unite, Spăriosu a predat literatură comparată la universități din America și Europa. Printre scrierile sale științifice se numără **Dionysus Reborn, God of Many Names, The Wreath of Wild Olive Global Intelligence and Human Development și Remapping Knowledge.***

Sala Facultății de Litere din Cluj a devenit, timp de două ore, un adăpost metacritic, o (altă) casă primitoare pentru Spăriosu, dichisită, precum un conac burghiez, cu studenți încercănați, ale căror priviri grave nu le-am putut evita (drept care am ocupat, umilă, un loc mai retras, izolându-mă – de-a dreptul poetic –, undeva în Eminescu). Sinceră să fiu, de fiecare dată când hazardul (dacă o pot numi astfel pe sora mea, care, studentă acolo în deja ultimul an, îmi facilitează accesul la diverse cursuri ori seminarii), mă aruncă-n spatele porților Facultății de Litere – ca un biet sclav în arena împânzită de lei înfometaji – devin, brusc, un ring de luptă pentru sentimentele contradictorii care se năpustesc asupra mea și care se lovesc cu

tenacitate din toate unghiurile posibile. Cunosc deja sălile, holurile, portarii, câțiva profesori și, mai mult, un număr considerabil de studenți, și mă simt aproape ca acasă pe-acolo, ca adăpostită în potențialul meu viitor. În același timp, condiția mea de elevă mă face să mă simt, întrucâtva, inferioară, pentru că, de nenumărate ori, încerc să adopt atitudinea tipic studentăscă, să mă camuflez, precece, iar această tentativă culminează cu mine subestimându-mă.

În acea miercuri de 15 octombrie, printre comparații facultății și-au făcut loc exilul, liminalitatea și inteligența globală,

CERCUL METACRITIC

Vă invită la
dezbateră

EXISTĂ
AL TREILEA
LOC?

O DISCUȚIE DESPRE EXIL ȘI
IDENTITATE CULTURALĂ

	Invitat: Prof. Mihai Spăriosu, University of Athens Georgia
	Texte auxiliare pe blog din volumele autorului
Coordonator: Mihaela Ursa	

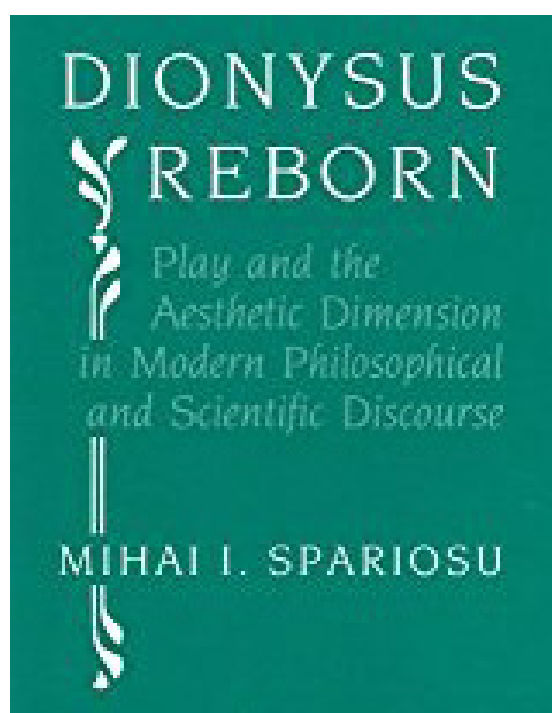
CÂND 15.10.2015	FAKULTATEA DE LITERE sala POPOVICI	ORA 13:30	Detalii pe blog: metacritic.wordpress.com
---------------------------	--	---------------------	--

ca subiecte principale de dezbateră. Invitatul principal și pereții-gazdă împărtășeau același prenume și nu știu dacă fusese o simplă coincidență nominală, însă aș putea spune că întâmplarea s-a mulat perfect peste înțelesul prefixului meta, sugerând o transformare, o transpoziție identitară.

Mihaela Ursa, lector al facultății și doctor în filologie, dar, mai mult, o prezență caldă și luminoasă, a moderat discuția, introducând auditoriul în subiect, prin invocarea unei problematici destul de controversate, și anume identitatea migrantă manifestată la scriitori. În orice caz, dialogul, fracturat de intervențiile participanților, a durat aproximativ două ore și jumătate – un interval surprinzător de lung, timpul propus fiind cu mult depășit.

Mă simt ca acasă peste tot și niciunde, tocmai de aceea scriu despre acest loc liminal.

Mihai Spăriosu a relatat, în cele din urmă, despre călătoria și experiența dobândită în S.U.A., țară în care a ajuns în perioada anilor '70, atras de mișcarea hippie, autocaracterizându-se ca fiind *un tânăr foarte, foarte bitter, plin de amărăciune și de ură pentru ce-am lăsat în urmă*. Totuși, a recunoscut amuzat: *M-am pus într-un fel de relație mimetică (mimetic relationship) cu conducătorii de atunci (...) și mi-am dat seama că am rămas prizonierul acestei lumi din care am plecat. (...) Până la urmă am început să o iubesc, că, de fapt, a făcut posibilă plecarea mea, într-un fel. (...) Trebuie să fiu recunoscător lui Ceaușescu și Partidului Comunist, că uite unde sunt acum. Nu m-am considerat emigrant, în primul rând, m-am considerat un om. (...) Sigur că am și alte roluri, de asta mă interesează ideea de joc și ideea de identitate.*

Printre spiralele solenoidului

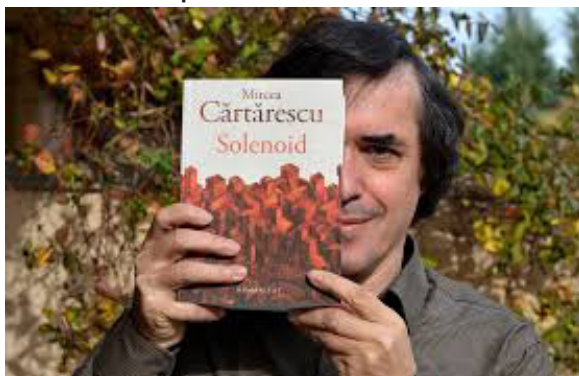

Ioana Duică

clasa a XII-a F

De ce Solenoid? Ce legătură e între acest termen matematic, geometric și opera cărtăresciană? Și ar mai fi zeci de întrebări care parcă se înmulțesc prin mitoză, iar răspunsurile atârnă undeva, nicăieri, căci nimeni nu mi le dă. După ce am reușit să înțeleg ce înseamnă, de fapt, cuvântul, tot nu am găsit o posibilă legătură cu romanul. Totuși, am o urmă de speranță că voi reuși să descifrez această ghicitoare din spatele unui termen sofisticat (datorită legăturilor cu știința), din perspectiva unei eleve ce iubește literatura. Solenoidul are capacitatea de a produce în interiorul lui un câmp magnetic când este străbătut de curent electric. După aproximativ o lună, acest termen îmi provoacă nu numai nelipsitul zâmbet la auzirea lui, ci și amintirea stărilor pe care niciun roman de până acum nu mi le generase.

Mi-am cunoscut idolul literaturii într-o zi de februarie, anul acesta. Sala era plină de oameni așteptând, cu nerăbdare, apariția lui Mircea Cărtărescu, care avea să își lanseze romanul Solenoid. După vreo oră în care Marta Petreu, invitată alături de scriitor, a relatat puțin din rezumatul masivului roman și ne-a împărtășit câteva păreri proprii, autorul a ajuns la microfon, iar eu i-am auzit, în sfârșit vocea, moment pe care l-am așteptat de când am intrat în imensa sală Auditorium Maximum.

Mă simt foarte aiurea în fața dumneavoastră și am impresia, uneori, că visez. Așa a început scriitorul discursul de care îmi aduc aminte, datorită transei în care am fost indusă de timp de două ore. A relatat frânturi din viața lui, a vorbit despre fascinația pentru viermi și paraziți, adăugând și că nu se consideră un scriitor, ci, mai degrabă, unul ratat. Spunea că artistul adevărat este acela care nu scrie pentru a fi citit. Și în entuziasmul meu copilăresc asemănător cu cel al unei fetițe ce primește o păpusă, am avut impresia că din cele 200 de persoane prezente vorbea numai pentru mine. Uneori tind să cred că sunt egoistă sau doar o adolescentă cufundată într-un profund sentiment de admirație. La sfârșitul lansării, copleșită de niște emoții greu de descris, am așteptat să îmi fie semnat romanul. Am ieșit din sală radiând de fericire. Acel amurg sângieru de sfârșit de iarnă a fost unul dintre cele mai frumoase din cei 17 ani ai mei. O adiere sublimă, raze obosite și tabloul unui apus de soare.

Am ridicat o clipă ochii și am privit cerul care parcă radia odată cu extazul meu adolescentin. Bolnav, amurgul tremura, și se stingea încet, purpuriu. Mereu tânjim după bucurie, visăm să avem motive să zâmbim și să fim fericiți. În acel moment, eu am fost, cu adevărat, fericită. Găsisem fericirea într-un discurs, în amurg și până și în clădirile vechi din centrul Clujului.

Am început să citesc literatură postmodernă pe la vârsta de 13 ani și tot cam pe atunci l-am descoperit și pe Mircea Cărtărescu, care a devenit într-un timp foarte scurt scriitorul meu preferat.

Totuși, despre *Solenoid* mi-e greu să scriu, nu știu de ce, poate din cauză că este un roman diferit față de toate celelalte ale lui. Așadar, nu voi face un rezumat. Și-ar pierde farmecul... Pot doar să mărturisesc că am trăit în *Solenoid*, am evadat în după-mesele târzii în lumea abstractă a romanului. Protagonistul fără nume, profesor, își povestește viața mizerabilă,

având de fapt, un singur ideal: iubirea. Tema este ieșirea din propria ființă, prin femeia care îi asigură o altfel de existență ideală. Este ușor să te lași purtat de descrierile grotești, aproape dezolante care au ajuns să îmi pară atât de frumoase. Cea mai spectaculoasă scenă este cea a ridicării Bucureștiului la cer, desprinzându-se ca o coajă de pe o rană. Imaginea este apocaliptică, șinele de tramvai se rupeau, casele se prăbușeau și mulțimile alergau speriate. Cărtărescu își ridică orașul la cer, în urma căruia rămâne doar o groapă prin care putea privi centrul Pământului și legiunile de demoni ce parazitaseră omenirea.

Pot să declar cu sinceritate că am fost nostalgică, confuză pentru că această carte oferă o desfășurare de forțe care depășesc planul literar. M-am înălțat și eu, m-am pierdut în albastrul cerului odată cu Bucureștiul și m-am regăsit, la final. Acestui solenoid, Cărtărescu îi dă un alt sens bobina –, făcând lucrurile să intre în levitație.

Este, așadar, o căutare de a ieși pe verticală din lume, având posibilitatea de a intra în alta. Și-ar pierde esența, dacă aș încerca să reproduc ceea ce scriitorul a creat. Această carte și-a lăsat amprenta asupra mea, precum o ștampilă, generând stări nemaierperimentate până atunci. Câteodată îl personific și am impresia că domnul Cărtărescu a rupt părți din el, scriind, dând viață romanului, făcându-l viu.

Îmi voi împinge, acolo, adânc capul în apele visului, iar Irina se va topi ca amurgul, în pieptul meu vom rămâne acolo pentru totdeauna, la adăpost de înspăimântătoarele stele.

Astfel se sfârșește romanul unui scriitor ratat care asemenea solenoidului se va modifica la infinit în interacțiunea cu fiecare cititor. Pentru că aceasta este proprietatea unei capodopere.

Muzeul Școlii- un colț de suflet pentru generațiile viitoare

Darius Negrea

clasa a XII-a F

Spațiile subterane au exercitat asupra mea, dintotdeauna, o fascinație greu de explicat. Probabil datorită faptului că nu mi-a fost niciodată frică de întuneric, căci în mitologia mea personală Bau-Bau nu figurează. Pasaje subterane, tuneluri, peșteri sau grote, pivnițe sau buncăre, toate mă atrag, fiindcă intuiesc în ele un portal spre o altă lume/dimensiune. Azi, cobor scările pentru a pătrunde în subsolul liceului și savurez fiecare pas care mă poartă spre Muzeul Școlii, proiect inițiat și realizat de domnul profesor de religie, Dănuț Buzdugan, cu care am avut plăcerea să discut.

D.N.: În primul rând, cred că toți cititorii ar dori să știe de unde provine ideea unui Muzeu al Școlii.

D.B.: Având în vedere că sunt în cel de-al 25-lea an de activitate în această școală, trebuie să vă spun că, încă de la început, am visat să pun în valoare câteva dintre obiectele găsite în urmă cu aproape un sfert de veac în această școală. Din păcate, nu a existat un loc potrivit pentru ele până acum doi ani, când, prin bunăvoința conducerii școlii, am primit această sală (care, inițial, fusese un atelier al oamenilor de serviciu, mutat ulterior). Spațiul a devenit disponibil și, astfel, am reușit să readuc în prezent unele dintre lucrurile ce aparțin trecutului acestei instituții. Din păcate, aici se află doar o mică parte dintre ele,

însă am profitat de faptul că le-am găsit. Le-am restaurat și acum se află în acest spațiu, care se dorește a fi unul al istoriei, al artei și al culturii, în general.

D.N.: Într-adevăr, am observat o mare diversitate a exponatelor, deși toate pastrează, de fapt, spiritul tradițional românesc. A fost dificil să obțineți toate aceste obiecte atât de variate?

D.B.: Am structurat acest muzeu, (ii acordăm denumirea de muzeu deși, poate, este prea ambițios termenul), în patru secțiuni: prima este una dedicată istoricului și literatului Nicolae Bălcescu, patronul școlii noastre, cu date despre viața și opera sa. Trebuie să știți că portretul său a fost salvat dintr-o cutie plină cu lucruri ce urmau să fie aruncate și, ulterior, restaurat.

Există, de asemenea, cărți ale lui Nicolae Bălcescu și unele despre el. Apoi, mi-am imaginat cum ar arăta biroul său, transpus în realitate aici și care, deși nu este cel autentic, are câteva elemente specifice perioadei în care a trăit: un set de birou, un sfeșnic de alamă, un crucifix, o lampă cu petrol, un set de

scris din vremea respectivă etc. Astfel am creat o ambianță potrivită pentru lucrările lui și pentru cele despre el. Cea de-a doua secțiune prezintă elemente din arta populară, cu farfurii pictate de meșteri ai vremii, scoarțe, un război de țesut, donat de doi foști elevi ai școlii, Teodor Cord și George Maier, costume populare din colecția personală și din cea a liceului, niște icoane pictate în stil popular și multe alte obiecte care amintesc de arta populară. Cea de-a treia secțiune este dedicată înaintașilor liceului (dascălilor și directorilor), cu fotografii, reviste, cărți scrise de ei. Tot aici se regăsesc și două colecții: una de carte veche și cealaltă, de fotografii vechi. În cea de-a patra secțiune, gândită astfel încât să corespundă istoriei recente a liceului, sunt expuse premii și trofee câștigate de elevii liceului la diverse competiții,

colecția revistei școlii, albume ale absolvenților și colecția de discuții a liceului. Alături de aceste patru secțiuni, există și un spațiu dedicat expozițiilor elevilor. În primul an, am organizat nu mai puțin de nouă expoziții, dintre care șapte cu lucrările unor elevi talentați din școala noastră. Mă mândresc cu această reușită, pentru că am contribuit la materializarea și expunerea pasiunii și devotamentului lor pentru artă și, poate, acesta va fi debutul lor artistic.

D.N.: Ar fie extraordinar. Observând devotamentul dumneavoastră pentru acest muzeu, trebuie să vă întreb dacă obișnuiți să vizitați muzee în copilărie. Dacă nu, de unde provine această pasiune?

D.B.: Într-adevăr, încă din copilărie, am fost impresionat de tot ceea ce însemna muzeu, lăcaș de cultură și, în special, casă memorială. Am vizitat, când eram copil, casa memorială a lui Liviu Rebreanu, de exemplu, a lui George Coșbuc și, mai apoi, am încercat să văd tot ceea ce înseamnă casă memorială în România.

Sigur că acest muzeu nu poate fi numit casa memorială, însă, vizitând casa memorială a lui Nicolae Bălcescu, din Bălcești, Vâlcea, am simțit nevoia de a aduce un omagiu în plus acestei personalități, prin acest colț muzeistic dedicat patronului școlii noastre. Consider că este o datorie de onoare pentru toți locuitorii acestei

țări să respecte memoria oamenilor de cultură și a marilor personalități pe care această țară ni i-a dat, iar casele memoriale și muzeele, de exemplu, reprezintă o dovadă de respect față de ei.

D.N.: Deși ați inclus, poate anticipativ, o parte din răspunsul la următoarea întrebare, aș dori să ne spuneți ce corelație se poate stabili între tradiție, religie (domeniul dumneavoastră de predare) și noțiunea de Muzeu al școlii?

D.B.: Acest ansamblu, despre care vorbim, se dorește a fi un colț de suflet românesc, iar sufletul românesc se compune din credință (de aceea avem icoane, candelă, crucifixe,

cărți de cult care azi nu se mai găsesc altundeva, surprinzând evoluția limbii din sec. al VIII-lea și până acum) și arta populară (elemente tradiționale). În plus, este important ca aceste două vaste componente să fie conservate în astfel de spații speciale, pentru a păstra cu mândrie ceea ce înaintașii noștri au lasat din moștenirea lor, pentru ca noi să fim astăzi mai bogați din punctul de vedere al spiritualității, al culturii și al educației. De asemenea, la acestea se mai adaugă și mândria pe care o simțim de fiecare dată când privim înspre varietatea regăsită în vitrina cu premii a muzeului, în cea cu manuale și cărți

scrise de foști reprezentanți ai școlii și, nu în ultimul rând, la colecția *Exuvii*, care a fost și este o publicație serioasă, bine gândită, documentată și cu rezultate foarte frumoase.

D.N.: O întrebare puțin incomodă: cât de des este vizitat Muzeul Școlii?

D.B.: Cred că toți elevii și profesorii liceului nostru au vizitat cel puțin o dată muzeul și, de multe ori, au adus și oaspeți din afara liceului, iar aceștia s-au arătat încântați de această idee. Astfel, consider că muzeul și-a atins obiectivul inițial și anume acela de a deveni un loc unic în peisajul liceelor clujene și care constituie, mai ales pentru elevii acestei școli, un loc în care se pot manifesta artistic și cultural, în general.

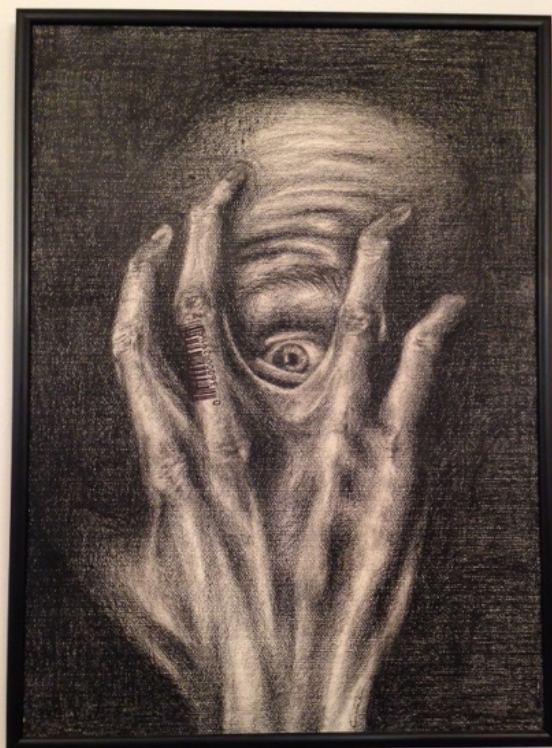
D.N.: Exact ca într-un muzeu. Pe lângă faptul că au vizitat muzeul, au fost elevi care au contribuit (în orice fel) la întreținerea și îmbogățirea exponatelor?

D.B.: Da, au fost mulți elevi și profesori, care, auzind de această idee, au contribuit cu diverse tipuri de donații (cărți, fotografii vechi și alte obiecte). În mod special aș vrea să mulțumesc însă celor care au susținut expoziții în muzeu și care, în semn de recunoștință față de cei care au mijlocit organizarea acestora, au donat, la rândul lor, o lucrare proprie, care să fie adăugată la micul tezaur al școlii, toate aceste lucrări fiind expuse aici.

D.N.: Muzeul este foarte bogat în exponate, dar sigur există, în această multitudine de obiecte de artă și de cultură, câteva care v-au impresionat în mod deosebit. Puteți să alegeți și să ne prezentați câteva dintre exponatele care vă plac în mod aparte?

D.B.: Bineînțeles că există unele exponate speciale pentru mine, de exemplu, tabloul lui Nicolae Bălcescu, realizat în cărbune, acum aproximativ 30 de ani, de unul dintre angajații liceului nostru. De asemenea, mai există o icoană, găsită tot într-o magazie cu vechituri.

Și nici acum nu pot să explic cum a ajuns acolo, dar despre care îmi place să cred că are o istorie deosebită. Această icoană, care înfățișează un păstor cu oile sale, a fost pictată de un membru al Uniunii Artiștilor Plastici din perioada comunistă. Aparent, tabloul nu are conotații religioase,

însă eu cred că autorul său a reușit să strecoare, pentru cunoscători, printre lucrările donate statului și această icoană a lui Iisus (de multe ori numit, în mod metaforic, Bunul Păstor), pictată în stilul celor de la Nicula, fără ca cineva să îl poată acuza de manifestarea publică a religiei, interzisă în acea perioadă. Alte obiecte reprezentative sunt scoarțele (între care una creată în secolul al XIX-lea și păstrată în condiții excepționale), o candelă, un crucifix și o cădelniță, +datate tot din acel secol, un set de birou de secol XX, un costum cu joben și baston cu mâner

de argint, asemănător celui purtat de Nicolae Bălcescu la diverse

evenimente, o cămașă tradițională, cu model rar întâlnit în muzeele din țară, și o carte cu autograf, în limba franceză, *Urmarea lui Hristos*, care a aparținut vicarului Catedralei Notre-Dame din Paris, cu pagini aurite. Bineînțeles, lista poate continua, dar cele mai fascinante, în opinia mea, sunt cele despre care v-am vorbit. Sper să inspire vizitatorii să le cerceteze și să încerce să se înconjoare ei înșiși de astfel de obiecte care au propria istorie și care înmagazinează în ele sufletul mai multor **D.N.**: Există vreun plan de extindere sau de dezvoltare a muzeului?

D.B.: Mi-aș dori foarte mult ca, pe viitor, fie prin donații, fie prin achiziții, muzeul să își îmbogațească varietatea de exponate, cu obiecte

de cultură și artă care să îi motiveze pe elevi să își dezvolte o pasiune pentru colecționarea de obiecte istorice, care să le aducă mici bucurii și un sentiment de satisfacție.

În perioada imediat următoare, intenționez să organizez în muzeu galeria foștilor dascăli ai liceului, cu fotografii ale lor, pentru a oferi elevilor și profesorilor ocazia de a transmite un gând frumos în semn

de recunoștință față de cei care s-au dedicat dezvoltării liceului. De asemenea, un alt proiect ar consta în alocarea unei încăperi din școală pentru organizarea unui Muzeu al Comunismului, unde să fie expuse documente și obiecte – într-un cuvânt, izvoare istorice, care să illustreze viața românilor în timpul regimului comunist.

Mai privesc o dată fiecare piesă, luându-mi rămas bun. Deși nu sunt lipsit de creativitate, nu mi-aș fi putut imagina că o umilă sală de la subsol care adăpostea atelierul oamenilor de la întreținere se poate transforma într-o bijuterie. Mulțumim pentru această metamorfoză, domnule profesor!

Lumina ce rămâne în urmă

Ioana Postoș
clasa a IX-a MI

În fiecare an o generație de elevi își ia zborul din leagănul inocenței care este copilăria, spre un nou continent – olimpiada – un ținut al surprizelor, al întrebărilor și al metamorfozelor.

Vorbind despre anii mei de performanță în cadrul olimpiadei de limbă franceză, fiindcă primul rezultat obținut de mine a fost pe clasa a VII-a (locul al II-lea, la națională), gândul meu se îndreaptă spre cei mai apropiați mie: profesori, părinți și colegi. Am intrat cu teamă, curiozitate și speranță în templul culturii, ilustrat de acest concurs. Nu a fost ușor, dar îmi amintesc cu dragoste de emoțiile care mă copleșeau înainte ca instrumentul de scris să atingă foaia de examen, fiindcă performanța înseamnă abnegație și sacrificiu.

Nașterea unui olimpic are loc în momentul în care un profesor desăvârșit și un elev talentat sunt destinați să se întâlnească. Trebuie să menționez că fără dăruirea fostei mele

profesoare de franceză, Șerban Leontina, și a actualei mele profesoare, Oneț Ileana, nu aș fi reușit să ajung la națională, deoarece aceste persoane m-au ajutat să descopăr frumusețea limbii franceze.

Ce sunt dumnealor pentru mine? Personalități care emană un fel de lumină numai și numai a lor, un farmec care este unic, căci

lor le aparține, doar prin ele se manifestă. Dumnealor au capacitatea de a dăru, de a învăța pe alții. Le caracterizează: onestitatea, fidelitatea, inteligența și seninătatea.

Seninătatea este semnul superiorității intelectuale și semnul iubirii ce se răsfrânge asupra elevului. Pentru mine, ele sunt călăuze blajine pline de îngăduință, tolerând orice întrebare și primind deschis orice răspuns. Așa cum un peisaj de primăvară devine inefabil prin farmecul său, așa și un profesor devine inefabil prin farmecul său.

Un alt stâlp important ce m-a sprijinit în călătoria mea spre performanță este reprezentat de părinții mei. Scriitorul Henri-Frederic Amiel a închinat un întreg capitol din jurnalul său

intim acestora, din care îmi permitsă citez câteva rânduri: *Le bonheur c'est avoir une mere qui nous aime, un pour les voir sourire a nos efforts, et voir nos parents applaudir a nos succes.*

Fiecare copil când se naște intră în lume cu un cont bancar mare, prosper, pe care fiecare părinte i-l oferă: iubire, dăruire, sacrificiu, iertare. Însă și noi am deschis un cont pentru ei în care depunem stimă, respect, recunoștință și multă iubire. Dacă eu pentru ei sunt lumina ce-o lasă în urmă, ei pentru mine sunt duminici fără sfârșit. Dumnezeu să-ibinecuvânteze!

Un lucru important care m-a ajutat să ating această performanță a fost faptul că am fost eu însămi. Oricine trece printr-o perioadă a împrumuturilor și a podoabelor care nu i se potrivesc. Etapa e firească. Problema este că unii rămân toată viața cu ele. Și înecul, când se produce, e definitiv. Nu mai poate nimeni să-i salveze.

Alt lucru ar fi curajul. Curajul de a înfrunta vechiul, curajul de a te expune la ceva nou, de a explora noi teritorii ale cunoașterii, curajul de a te accepta așa cum ești, curajul de a fi bun, a fi tolerant și plin de compasiune.

Pot spune că am atins pentru o clipă fericirea, fiindcă ea are trei componente: ceva de făcut, cineva pe care să-l iubești și ceva în care să speri. Dacă avem o muncă folositoare și perspectiva bucuriei de a trăi, e greu să fim nefericiți. Eu m-am regăsit în franceză și vă sfătuiesc să vă construiți propria hartă care să corespundă terenului pe care pășiți, pentru că veți primi doar ceea ce sunteți pregătiți să oferiți.

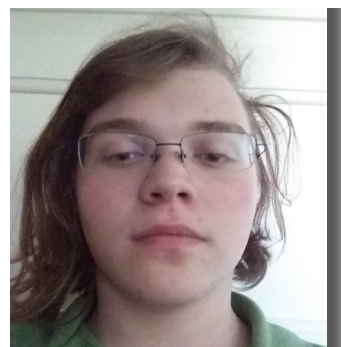

Altă viață

Șerban Guțiu
clasa a IX-a MI

Alexandru Trucșa
clasa a IX-a MI

Felicitări! Tot asta aud de o săptămână și un pic. Toți mă privesc ca pe cine știe ce geniu și eu... Nu mă simt deloc deosebit față de cine eram înainte. E și amuzant. Sunt ca un *outsider* în lumea nouă pe care am descoperit-o – în condițiile în care, cu câteva zile înainte de județeană, colegii de la fotbal nu m-au crezut că particip la așa competiție, susținându-și cu ardoare cuvintele: *Tu? La olimpiadă? Chiar te duce capul?* E bine acum că le-am câștigat respectul chiar și lor. Sunt foarte plăcut impresionat de cei din generația mea, căci se pare că aceștia apreciază astfel de reușite pe plan școlar mai mult decât șmecheria, în ciuda ocupațiilor noastre tipic liceene, pe care nu vreau să le enumăr aici.

Ca să mă leg de titlu, *Altă viață* pentru mine înseamnă că, de prin februarie, de când m-am calificat la faza pe județ, lucrez foarte mult la mate (mănânc matematică pe pită, cum îi place profesorului ardelean să zică), dar îmi place acest stil de viață. Unii mă mai iau peste picior pentru absențele de la majoritatea orelor, dar ați chiuli de la desen ca să faceți mate?

Păi, eu nu știu ce să zic despre rezultatele mele, fiindcă nu m-am prea așteptat la astfel de performanțe,

deoarece, până acum, nu am mai avut această posibilitate. Informatica este o materie foarte interesantă, căci problemele pot conține elemente de matematică, fizică, geometrie, sau algoritmi, de îți scoți ochii.

Comunitatea pe care o întâlnești, când inevitabil stai până noaptea târziu, să faci probleme pe net, numai ca să îți dea iar 70 de puncte (și să te întrebi ce naiba ai greșit iar), e foarte primitoare și săritoare. Viața e frumoasă de când m-am calificat la națională: am excursii la Brașov, unde merg ca să mă joc pe calculator, învăț cum să în-

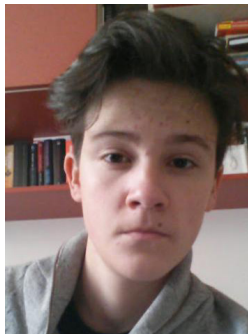
văț o mașină să facă ce vreau eu numai ca să nu îmi meargă din cauză că am uitat un 0, îmi fac temele și nu prea, mă bucur de viitorul meu îmbelșugat etc.

După olimpiadă o să mă chinui să ajung clasa din urmă (sau nu), păcat că dacă ești la națională la informatică nu se uită lumea la tine de parcă ai fi a doua venire a lui Isus pe Pământ (ca la matematică). Acum, dacă am ajuns la națională, tot există șanse să nu fac nimic în continuare la concursurile de info, de aia trebuie să mă pregătesc.

Ca o concluzie, amândoi ne bucurăm că ne-am îndeplinit superobiectivul de a-i face mândri pe mentorii care ne-au îndrumat, doamnele profesoare Ioana Oprea și Mirela Budișan și pe domnul profesor Emil Sitaru (mai mult decât atât ce ne-am fi putut dori? Poate doar ca doamna Borza să ne scutească de lecțiile suplimentare...).

Caut celule cancerigene

Andreea Creț
clasa a X-a MI2

Celulele prelevate de la șoarecii bolnavi de cancer de piele vor ajunge în curând. Au de făcut un drum lung și greu, căci vin din America. Laboratorul de la Facultatea de Biologie a Universității „Babeș-Bolyai” este pregătit să le întâmpine. Mă și văd la aeroport, așteptând la terminal, cu un soi de panacartă pe care să scrie: *Caut celule cancerigene*. Noroc că le livrează un curier. Echipa care m-a adoptat și pe mine este entuziasmată. Urmează să facă cercetări în vederea descoperirii unui inhibitor al cancerului de piele. Proiectul acesta m-a ajutat să trec de selecția națională și să mă număr printre norocoșii participanți la concursul *International Conference of Young Scientists* care se va desfășura la Stuttgart, în perioada 17-20 aprilie. Echipa care reprezintă România este formată din opt elevi, toți din județul Cluj. Trebuie să știți că această competiție este una cât se poate de serioasă, fiind organizată pe patru secțiuni: biologie, fizică, matematică, informatică. Concursul constă în prezentarea proiectului, a rezultatelor cercetării, a unui powerpoint, toate în limba engleză. Este destul de dificil să elaborezi o lucrare științifică într-o limbă străină, chiar dacă o vorbești de mic. Ca și cum acest lucru nu ar fi suficient de greu, membrii juriului, profesori universitari, vor pune întrebări la care va trebui să răspundem. Douăzeci și șapte de țări se luptă pentru medalii. Proiectele noastre vizează domenii diverse, în așa fel încât să nu ne suprapunem,

diminuându-ne, astfel, șansele. Am avut ocazia să întâlnesc, așadar, niște oameni minunați, coechipierii mei. Gugescu Lidia, din clasa a XI-a ȘT de la Colegiul Național „Mihai Viteazul” din Turda, având ca profesor îndrumător pe doamna Mînican Ligia, va prezenta modul în care se poate obține un insecticid, testat pe niște fructe exotice (sunt sigură că nici nu ați auzit de ele: Annona și Cherimola). Varvara Dragoș, din clasa a XII-a MI de la Liceul Teoretic „Avram Iancu” din Cluj, sub îndrumarea domnului profesor Teodorescu Gabriel, va viza, prin cercetarea întreprinsă,

o problemă de ecologie: evoluția caracteristicilor climaterice asupra arealului Cluj-Napoca. Mai precis, va analiza date care surprind radiația solară, cantitatea

precipitațiilor, temperatura, poluarea. Poate cea mai interesantă lucrare științifică este cea a colegului meu, Rareș Preda, din clasa a XII-a MI, care, coordonat de doamna profesoară Coțop Carmen, a realizat un robot care să substituie oamenii în locuri radioactive. Din cauza faptului că nu este încă omologat și că bateriile ar putea prezenta risc de incendiu, Rareș

nu îl poate lua cu el în cala avionului, așa că părinții lui au decis să fie aduși cumășina. Claudia Ispos, din clasa a XII-a, Colegiul Național „Emil Racoviță” din Cluj, îndrumată de doamna profesoară Isaida Mărginean, va aduce în fața juriului un medicament din plante pentru retinopatia diabetică, care a fost testat *in vitro* la USAMV. Iles Kinga, din clasa a XI-a, de la Liceul Teoretic „Bathory Istvan” din Cluj, având ca profesor coordonator pe doamna Nilialyfabiu Katalin, va prezenta un experiment prin care va demonstra că banala coajă de ou poate realiza purificarea apei. Oprea Alex, din clasa a XI-a MI, de la Colegiul Național „Mihai Viteazul” din Turda, coordonat de domniile profesori Mînican Ligia și Georgescu Dumitru, va vorbi despre fotocataliza unor substanțe poluante. În 2016, el a obținut o medalie de bronz și consideră că cele de mai

de temut țări sunt Ucraina și Rusia. În sfârșit, subsemnata, sub directă îndrumare a doamnei profesoare Boar Felicia voi arăta că am descoperit un inhibitor al cancerului de piele. Până să ajung la Nobel, ICYS mi se pare o haltă bună.

de temut țări sunt Ucraina și Rusia. În sfârșit, subsemnata, sub directă îndrumare a doamnei profesoare Boar Felicia voi arăta că am descoperit un inhibitor al cancerului de piele. Până să ajung la Nobel, ICYS mi se pare o haltă bună.

Pentru delectare, cunoaștere și păstrare a valorilor, participanții sunt invitați să-și prezinte țara. Este un bun prilej de schimburi interculturale. România o să redea legenda mărțișorului, ținând cont de faptul că reprezintă o tradiție moștenită de la daci și că doar pe teritoriul Bulgariei mai există un obicei similar.

Vreau să mulțumesc, în primul rând, partenerilor noștri, USAMV, Facultatea de Biologie, Facultatea de Fizică, fără de care niciunul dintre proiecte nu s-ar fi putut realiza. Iar nu în ultimul rând, doamnei inspector Kerekeș Adelhaida, care ne-a oferit această șansă, ea implicându-se în pregătirea echipei, și care ne însoțește împreună cu doamna profesoară Boar Felicia, la Stuttgart.

Vrem cât mai multe medalii! Să ne țineți pumnii!

Țara Sfântă

Ilinca Negrean
clasa a IX-a ȘT 1

În luna martie a acestui an, am avut șansa de a călători într-o nouă țară, o nouă lume cu totul și cu totul diferită ca relief, mediu, cultură, civilizație și economie. Această țară este Israel, cunoscută ca Țara Sfântă. Încă înainte de a ateriza avionul, am rămas impresionată de frumusețea și unicitatea acestor locuri. Am prins perioada cea mai fertilă din an, când portocalii au atât flori cât și fructe, când cerealele se întind de-a lungul a sute de hectare, iar cerul este de-o seninătate primăvărată, când păsările sunt pline de viață și florile sunt cele mai frumoase și înmiresmate. Așadar, era atmosferă de sărbătoare.

Încă din prima zi am avut ocazia de a începe o călătorie spre cunoașterea Locurilor Sfinte. Am admirat o panoramă a unui oraș cu o structură și arhitectură progresistă față de Ierusalim, Tel Aviv. În drum spre primul nostru itinerar spiritual, Biserica Sfântului Mucenic Gheorghe, am observat mulți chiparoși, mulți palmieri și multă, multă, foarte multă rapiță, extrem de înmiresmată. Apusul de soare

l-am admirat de pe Muntele Sionului, din cetatea Ierusalimului. A fost un moment foarte plăcut, în care am simțit că mă pot bucura de tot ce este în jurul meu. Am fost cazați la un hotel din orașul Bethleem, în Palestina. Am rămas ușor stupefiată de aceste granițe dintre Israel și Palestina, totul este extrem de delimitat.

A doua zi a fost extrem de încărcată, la ora 10 dimineața, noi deja mergeam prin pustia Hozevei, Wadi Qelt, către Mănăstirea Sfântului Gheorghe, la moaștele unui părinte și sfânt român, Ioan Iacob Hozevitul. A fost un loc cu totul special, primăvărată și de-o liniște caldă și mângâietoare. În acel loc s-a nevoit proorocul Ilie timp de 2 ani, pe perioada secetei, hrănit de corb. Aveam apoi să cunosc cel mai vechi oraș din lume, care datează de peste șapte mii de ani. Acolo am vizitat locul unde altădată Zaheu s-a urcat într-un dud ca să-l poată vedea pe Iisus trecând pe cale. În apropierea orașului, am putut vedea de la distanță și Muntele Ispitirilor. Seara, înainte de a ne întoarce la hotel am coborât la -424 de metri sub nivelul mării, adică la Marea Moartă.

Am aflat că în apropierea acestui loc deosebit se află un important sit arheologic, unde au fost descoperite vestitele manuscrise de la Qumran.

În a treia zi, am mâncat pentru prima oară falafel, o mâncare tradițională palestiniană și pot spune că a fost foarte gustos. Am vizitat Mănăstirea Sfântului Sava, unde am reușit să-l văd pe președintele Bosniei Herțegovinei. Cea mai frumoasă parte a zilei a fost când am vizitat Biserica Nașterii Domnului din Bethleem, unde am auzit cântându-se colinde în toate limbile pământului.

Am intrat parcă în spiritul unui Crăciun perpetuu, o sărbătoare a bucuriei ce avea loc în inimile tuturor oamenilor prezenți și puteam observa asta pe chipurile lor.

O zi mai specială a fost cea de-a patra, în care, de la poarta regelui Irod, am pornit pedestru pe Calea Crucii cu cele 14 opriri. Aici mi-am dat seama că Ierusalimul chiar este un centru spiritual a trei mari religii monoteiste: creștinismul, mahomedanismul și iudaismul, care încearcă să se păstreze într-un echilibru destul de fragil. A fost foarte interesant să observ că același loc este perceput în moduri atât de diferite. A fost o lecție pe viu, o lecție practică de istorie a religiilor. Mi-a plăcut foarte mult să înțeleg și să descopăr stiluri atât de diferite de viață. Probabil cel mai important moment a fost la Biserica Sfântului Mormânt. Tot ce mi-am imaginat s-a dovedit a fi mult mai modest decât în realitate. În interior exista un complex de biserici ce aparțineau catolicilor, ortodocșilor și coptilor. Există un flux continuu de oameni din toate părțile lumii care mă făcea să mă simt într-un nucleu extrem de puternic din punct de vedere spiritual. Întreaga zi a fost ca o călătorie într-un trecut reactualizat, care m-a făcut să văd o multitudine de aspecte ale credinței.

În a cincea zi, am cucerit câteva locuri din afara zidurilor cetății, care mi-au plăcut destul de mult. Am vizitat mai multe mănăstiri, extrem de frumoase și bine îngrijite de maici, pe Muntele Eleon, mai apoi am coborât către Grădina Ghet-simani și Orașul lui David, iar pe drum am putut admira binecunoscuta priveliște asupra Cetății Ierusalimului în care iese în evidență Cupola Stâncii și multe alte turlă de biserici, foste moschei.

Ajunsă la Grădina Ghetsimani, mai exact la Biserica Ghetsimani, am simțit cum vibrează, pătrunde și în mine o undă a acelei atmosfere pașnice și discrete. Puteai simți faptul că aici Iisus a trăit un moment de tulburare. A fost ceva mai neașteptat, a fost frumos. Aceasta a fost și ultima zi când am mai avut ocazia să văd Ierusalimul.

Ultimele două zile au trecut extrem de repede. Le-am petrecut mai mult în partea de nord a Israelului, în jurul Mării Galileei și au fost cele mai plăcute și mai îmbucurătoare. Au fost ca o Săptămână Luminată. Am văzut grădinile suspendate Bahai din orașul Haifa, Biserica Stella Maris cu o boltă foarte frumos pictată, orașul Cezareea, Capernaum, Biserica Înmulțirii Pâinii și Peștilor, Biserica Fericirilor, râul Iordan, Cana Galileii și Muntele Tabor, de unde poți să vezi foarte bine câmpia Israelului. Cel mai frumos a fost seara, când mă plimbam pe malul Mării Galileei, în apropierea orașului Tiberias. Atmosfera atât de pașnică era ca un medicament administrat înainte de a mă întoarce la agitația de acasă. O grămadă de păsări cântau continuu, zburând din palmier în palmier. Nici nu-mi venea să cred că aveam parte de asemenea momente.

Nu a durat mult și a trebuit să mă întorc acasă. Cu părere de rău, călătoria mea luase sfârșit pentru moment, dar mi-am promis în mintea mea că în viitor mă voi reîntoarce. Am învățat și am înțeles multe, atât despre această țară, cât și despre mine. Altfel este, acum, percepția mea asupra credinței. Am înțeles faptul că, într-adevăr, Biserica este un răspuns al omenirii la lucrările lui Hristos pe acest pământ. Având multe întrebări și nelămuriri, o călătorie în Țara Sfântă mi-a adus multe răspunsuri pe care poate nu le-aș fi înțeles la fel de bine din explicațiile unui om.

Au înghețat fluturii

Pe linia strâmbă a orizontului
amurgul meu e sângieriu.

Nu te aștept.

În largul purgatoriului
sunt cenușă
cu forma unui trup gol.

Ioana Duică
clasa a XII-a F

Gestalt

Paradis în destrămare,
trecut în sumbrul inimii,
etern,
te-ai așezat fără pudoare
în mlaștină,
în Infern.

Ești o perfecțiune
ascunsă
de timp,
de lume
și de rațiune.

Ești
un pustiu
perfect străin.

Alina Bora
clasa a XII-a F

Dorința

Dacă mâna ta m-atinge ușor,
Sufletul meu încetează plânsul;
Dacă deschid ochii, visul se frânge
Speranța pregătind-se de zbor.

Dacă se nasc regretele
Biciul trecutului le atinge;
Dacă accept greșeala,
Penitența sufletului mă sfâșie.

Dacă spre străveziul cer privesc,
Încerc să mă înalț din aripi;
Dacă cu albastrele văpăi mă botez,
Sunt reflexia azurie a ochilor tăi.

Dacă te-ai oglindi pe trupul meu,
Aș renaște ca pasărea Phoenix;
Dacă aș fi nisipul,
Tu ai fi marea care îmi arde scoicile sfărâmate.

Dacă ai fi roua dimineții,
Aș ieși din crisalida mea;
Dacă ai fi brâul cerului,
Te-aș cuprinde cu aripile mele de fluture.

Aneliza Loren Feher
clasa a XI-a F

Tărâmul făgăduinței

Ina Dan

clasa a VIII-a D

Totul a început cu o veste, într-o zi obișnuită de vară. Tata m-a anunțat că tocmai a fost ales de șeful său să participe la un curs despre *marile tactici militare*. Am fost foarte încântată, deoarece știam cât de mult și-a dorit acest lucru. Dar zâmbetul meu s-a șters de pe buze, iar ochii mei au început să verse mici picături reci, ca de ploaie, care mi-au lăsat un gust sărat în timp ce se prelingeau pe obrajii mei rozalii, când am aflat că acest curs va avea loc în America, timp de un an, iar eu și mama trebuia să plecăm împreună cu el.

Despărțirea de restul familiei și de prieteni a fost probabil cel mai greu lucru pe care l-am făcut vreodată. A fost cel mai dureros Adio pe care l-am spus.

Când am ajuns la aeroport, totul a început să devină din ce în ce mai real. Urma să ne imbarcăm. Mi se părea că avionul este un portal negru spre o altă lume, o lume nouă și străină. După un zbor lung și obositor, am aterizat în Pennsylvania, locul unde urma să-mi petrec întreaga clasă a VI-a. Totul era atât de diferit, însă gândul meu era încă acasă, în România. Întreg weekend-ul l-am petrecut gândindu-mă cum va fi la școală, dacă mă voi integra și dacă îmi voi face prieteni.

Era luni, 5 august, prima zi de școală. Niciodată nu am mai trăit emoții atât de mari. Dar există un început pentru toate. Stăteam în stație, așteptând autobuzul. Mâinile mele erau încleștate atât de strâns, încât au început să se înroșească. Deodată, am auzit o voce calmă, de fată, care m-a salutat. Un sentiment de teamă, să nu greșesc, m-a lovit atât de puternic, încât am salutat-o în română. Dându-mi seama de greșeala făcută, am râs ușor și am salutat-o din nou în engleză. Numele ei era Anna. Și Anna era din Suedia. Ea a fost prima mea prietenă pe care mi-am făcut-o în America și prima persoană care m-a ajutat să mă adaptez.

După un drum de 30 de minute cu autobuzul, în care acesta a mai cules și alți copii din fața caselor lor, am ajuns la școală. Aceasta se afla pe un deal, în afara orașului, deoarece are terenuri de sport imense,

iar electricitatea este dată de o mulțime de panouri solare, în jurul cărora, iarba este tunsă de niște lame (animal). Școala se numește Eagle View Middle School. Când am intrat, mi s-a părut a fi un labirint imens și întortocheat, plin de uși și ușițe, care duceau la alte uși. Eram cu orarul în mână în mijlocul Auditoriumului, locul unde trebuia să mergem în fiecare dimineață înainte de începerea orelor, însă eram pierdută. Nici eu, nici Anna nu știam pe unde să o luăm. Trebuia să ajungem la Homerom, dar nu aveam nicio idee ce însemna asta. Atunci, probabil văzându-ne speriate și dezorientate, un băiat mai mare ca vârstă a venit înspre noi și ne-a întrebat dacă ne poate ajuta. I-am arătat orarul nostru, iar el ne-a condus până la clasă. Ne-a spus că numele lui este Damon. De atunci, toți trei am devenit buni prieteni.

Încă din prima săptămână mi-am dat seama cât de diferită este școala americană față de cea românească. Școala americană se bazează mult mai mult pe practică față de cea românească, care se bazează mai mult pe teorie.

O zi obișnuită de școală începea la ora 7:45 în Homerom unde ne uitam 15 minute la știri și se termina la ora 14:45. Nu există biologie, chimie și fizică separate, toate erau combinate într-o singură materie numită științe. Istoria se face începând cu clasa a VII-a, iar matematica nu este studiată atât de amănunțit în clasele gimnaziale ca în România. Din cauză că engleza nu era limba mea maternă, am făcut engleza cu alți copii internaționali, ca a doua limbă. Geografia a fost materia mea preferată datorită profesorului, Mr. Hennessey, care mi-a deschis ochii asupra multor lucruri pe care nu le-am observat până atunci. Pauzele între ore erau doar de 3 minute, iar pauza de masă era o oră și mâncam la cantina școlii. Exista o linie cu pizza, una cu salată și două care își schimbau meniul în fiecare zi. Orarul era același, zilnic, în afara faptului că în săptămânile pare aveam trei ore de sport și două ore de făcut teme și discutat nelămuririle cu profesorii, iar în cele impare invers.

Ce mi-a plăcut foarte tare, a fost faptul că am făcut pictură, informatică, FACS (unde am gătit quesadilla și am cusut o pernă), tehnologie (am făcut un joc de lemn), muzică (am învățat să cânt puțin la orga electronică), spaniolă, franceză și germană câte 20 de zile fiecare, iar începând cu clasa a VII-a îți poți alege ce limbă vrei să înveți și două activități preferate pe care să le urmezi.

Toate clasele erau pe nivele de dificultate. De exemplu, puteai să fi la nivel maxim la matematică, și la științe la nivel mediu, având colegi diferiți.

Schimbai clasa la fiecare oră, iar manualele le țineai în dulăpioarele de pe holuri. Biblioteca era imensă, plină de cărți în diverse limbi, iar în mijloc erau trei șiruri de câte 10 calculatoare pentru informații legate de teme. Însă ce m-a făcut să îndrăgesc această școală atât de mult au fost profesorii mei, care predau doar la clasele a VI-a, nu predau la alte clase mai mari sau mai mici. Toți profesorii erau mai mult ca niște prieteni, care nu te în-

vățau doar materiile lor, ci și despre viață și despre cum să treci prin ea cu ochii deschiși. Puteai vorbi fără teamă cu ei despre orice problemă pe care o aveai, oricât de neînsemnată ar fi fost. Mrs. Bianca a fost profesoara mea de ESL (English Second Language). Ne-a ținut locul de dirigintă și a fost prima persoană care a reușit să mă facă să înțeleg că nu trebuie să fii perfect la toate. Trebuie doar să dai tot ce ai mai bun din tine și să pui suflet în tot ceea ce faci.

Un lucru este sigur: nu-i voi uita niciodată pe oamenii pe care i-am întâlnit. M-au făcut să prețuiesc și să îmi amintesc fiecare secundă pe care am petrecut-o alături de ei. Acești oameni sunt profesorii pe care i-am avut și prietenii mei de pe toate continentele (la propriu): Anna din Suedia, Damon din America, En din Taiwan, Saja din Iordania, Denis din Bulgaria, Khalid din Arabia Saudita, Fan din China și Fidel din Kenia. Aceștia sunt printre cei mai deosebiți oameni pe care i-am cunoscut vreodată. De fiecare dată când mă gândesc la ei, un ochi râde de fericire și unul plânge de tristețe și de dor. Am învățat că etichetele nu există. Nu există oameni negri sau oameni albi, există doar OAMENI.

Au trecut multe zile de la momentul în care am ajuns în această lume nouă, pe care la început am urât-o. Dar de atunci am realizat că acasă este, de fapt, locul unde inima și sufletul tău se află. Însă acum mă simțeam împărțită, simțeam că am două locuri pe care le pot numi acasă, în două lumi total diferite: România și America. Niciodată nu am mai simțit acest sentiment ciudat. Îmi era dor de prietenii și de familia mea din România, iar inima mea era încă acolo, dar, în același timp, am început să mă atașez cu sufletul de oamenii și de locurile din America. Parcă inima se duela cu sufletul, însă niciuna nu câștiga. Eram prinsă între două lumi.

Anul a trecut. Am spus din nou un Adio la fel de dureros ca primul, iar eu și părinții mei am fost nevoiți să ne întoarcem în România. Însă duelul nu s-a terminat, inima luând doar locul sufletului, iar sufletul locul inimii.

Deși clasa a VII-a, după ce ne-am întors, a fost extrem de dificilă pentru mine, în special primul semestru, nu regret absolut deloc această experiență unică pe care am trăit-o și prietenii pe care le-am clădit și care nu pot fi distruse de nimeni și de nimic, de distanță sau de timp.

Amintirile mele, viața mea de bibliotecar...

Maria Panea

În toamna anului 1969 intram timid pe porțile Liceului Nr. 2 din Turda.

Aveam o curiozitate imensă, eram nerăbdătoare să-mi cunosc profesorii și noii colegi. Mi-au plăcut profesorii de la bun început, dar foarte mult m-a marcat profesorul de limba și literatura română, astfel că soarta mi-a fost oarecum pecetluită, în sensul că din clasa a X-a am optat pentru secția uman, ceea ce a însemnat mai multe ore alocate materiilor umaniste în detrimentul celor realiste. Spuneam că mi-a fost pecetluiă soarta, deoarece, la finalul liceului, am dat admitere la Facultatea de Filologie, secția română-latină.

După finalizarea studiilor, sigur, mi-aș fi dorit să intru în învățământ, dar nu a fost să fie. Iubeam foarte mult cartea și în mintea mea a încolțit ideea căutării unui post de bibliotecar. Biblioteca îți dădea siguranța unui loc de muncă stabil, comparativ cu un post de profesor suplinitor. Așa am gândit atunci și cred că a fost o alegere înțeleaptă.

Am funcționat ca bibliotecar la o bibliotecă dintr-o mare unitate economică din orașul nostru și anume, Clujana, pentru o perioadă de 25 de ani. A fost o bibliotecă cu un bogat fond de carte, aproximativ 35.000 volume, carte din toate domeniile cunoașterii,

organizată după modelul unei biblioteci publice.

Achiziția de carte se făcea printr-o rețea specializată, dar oferta era limitată din cauza faptului că editurile erau atent supravegheate de cenzura Partidului Comunist. Pentru a fi editat, orice autor, fie de literatură beletristică, fie de literatură tehnică sau științifică, trebuia să fie agreat de activiștii de partid care avizau fiecare apariție editorială. Prioritar se achiziționa așa numita literatură social-politică. Concret, este vorba de opera lui Nicolae Ceaușescu, din care, până în anul 1989, au fost editate 45 de volume.

Aceste opere conțineau cuvântările lui Nicolae Ceaușescu rostite cu diferite ocazii și lucrările congreselor de partid și UTC. Pe lângă bibliotecă, funcționa Centrul de Informare și Documentare, unde erau expuse permanent aceste lucrări, dar și presa comunistă, Scânteia și Scânteia Tineretului.

Carte în limbi străine era imposibil de achiziționat. Traducerile erau puține și, în mod obișnuit, erau din autorii clasici, rareori din autorii contemporani. Reviste sau ziare străine, de orice fel – tip magazin, de beletristică, politice sau tehnico-științifice – existau foarte puține pe piață. O bibliotecă de întreprindere, fie ea chiar și de 12 000 de oameni ai muncii câți avea Clujana în acele timpuri, nu avea acces la contactul cu lumea civilizată.

Imaginați-vă situația în care produsele întreprinderii trebuiau să câștige piețe externe, dar nu existau conexiuni cu cerințele acelor piețe, cu lumea modei, doar pe ascuns, sporadic (mai aducea cineva o revista din străinătate). Imaginați-vă că și atunci, ca în orice altă epocă istorică, erau oameni interesați de istorie, fizică sau poezie (am luat niște exemple la întâmplare), dar porțile către informare le erau închise. Bibliotecarul era obligat să organizeze activități politice – învățământ politic, dezbateri ale documentelor partidului comunist și ale discursurilor și-

nute de Nicolae Ceaușescu, cu diferite prilejuri. Toate activitățile erau supervizate de organizația de partid din întreprindere și desfășurate în prezența unui activist al partidului comunist sau al organizației sindicale (care, la rândul ei, era aservită aceluiași partid). Dar trebuie să amintesc și faptul că, pe lângă acele activități de popularizare a literaturii social-politice, am organizat și alte activități, la care scriitorii clujeni veneau cu mare plăcere să-și prezinte creațiile literare. Îmi amintesc cu reală bucurie de activitatea prilejuită de comemorarea centenarului morții poetului Mihai Eminescu, în iunie 1989. Criticul literar, Irina Petraș, a evocat personalitatea poetului, iar actori de la Teatrul Național Lucian Blaga Cluj au recitat din creațiile poetului.

În august 1986, la indicațiile partidului, am organizat activități pentru a marca împlinirea a 50 de ani de la Procesul comuniștilor de la Brașov. Închipuiți-vă! După ce s-au

adunat planurile de activități de la toate întreprinderile clujene și s-au centralizat, dactilografa a mărturisit că a scris de 75 de ori epoca de aur.

A venit și ziua de 21 decembrie 1989. La prima oră mi-am luat presa pentru a o expune în Centrul de Informare și Documentare, dar acesta

a fost închis. Există teama că oamenii muncii vor intra și vor distruge documentele. Nu s-a întâmplat așa ceva, dar la revenirea la serviciu, în ianuarie 1990, mi-am adunat frumos documentele și le-am casat. În marile biblioteci se păstrează un exemplar din fiecare volum. Anul 1990 și următorii au adus schimbări și la nivelul bibliotecilor. În primul rând, au apărut multe edituri, s-a publicat mult și pentru că cenzura a dispărut, era nevoie de mult discernământ în achiziția de carte, altfel exista riscul de a umple rafturile cu maculatură. Politica economică nefastă a guvernelor postdecembriste a dus la închiderea întreprinderii în anul 1999, implicit a bibliotecii. Fondul de carte a fost dus la Biblioteca Județeană Octavian Goga, Cluj, unde am funcționat și eu ca bibliotecar până la pensionare, în anul 2014. Perioada postdecembristă a oferit posibilitatea organizării unor activități și proiecte diversificate în funcție de și pentru publicul-utilizator. Astfel, s-a oferit acces la toate tipurile de documente, care până atunci erau interzise de cenzura de partid, s-au modernizat spațiile, personalul a beneficiat de o

deschidere extraordinară, vizitând biblioteci din străinătate, participând la stagii și programe de perfecționare, importând în țară practici și experiențe moderne.

Astăzi bibliotecile publice sunt centre culturale, de informare și de învățare pentru membrii comunității. Oamenii vin la bibliotecă nu doar pentru a împrumuta cărți, ci și pentru a participa la evenimente culturale, la cursuri, ateliere de creație, vin pentru a socializa, pentru a-și petrece timpul împreună cu copiii, cu familia. Noile tehnologii oferă o mulțime de facilități pentru publicul de toate vârstele, în fiecare an oferta de servicii se dezvoltă în funcție de cererea publicului. Biblioteca este în continuă schimbare.

Perioada petrecută în Biblioteca Județeană Octavian Goga a însemnat pentru mine o împlinire pe plan profesional. Pe parcursul anilor am învățat mult din ceea ce înseamnă profesia de bibliotecar, am învățat să lucrez în sistem informatizat, am iubit cu adevărat publicul cu care am venit în contact.

Drumuri și case

Alex Ionuțaș
clasa a V-a D

Casa reprezintă pentru om, din cele mai vechi timpuri, un loc unde se poate simți în siguranță, un loc unde se poate reuni cu cei dragi și unde poate să împărtășească tot ce se întâmplă în viața sa cu cei care contează.

De aceea, casa trebuie să reprezinte un mediu sigur, privat. În propria sa locuință, omul trebuie să se simtă în siguranță, fără grija că alți semeni vor afla despre viața sa personală. Însă, dacă viața sa privată este violată, el își pierde încrederea în prietenii săi sau, uneori, în propriul său guvern. Exact acesta este cazul unei lumi dominate de un regim totalitarist, în cadrul căruia omul nu mai poate ascunde nimic, nici măcar propriile sale gânduri. Adjectivul orwellian descrie, în ziua de azi, tot ce e opresiv sau totalitar. Faimosul autor de la care s-a obținut derivatul, anume George Orwell, a descris, în romanul *O mie nouă sute optzeci și patru*, povestea anonimului Winston Smith, un cetățean englez care trăiește într-o societate totalitaristă.

În această lume distopică, fiecare casă are un tele-ecran care monitorizează viața de zi cu zi a locatarului. Disperat să găsească un loc sigur unde să se întâlnească cu iubita sa, lucru interzis în acea perioadă, protagonistul se ascunde în casa unui agent al Poliției gândirii, care mai apoi, îl va trimite în închisoare.

În acest caz, casa i-a conferit protagonistului sentimentul de siguranță de care avea nevoie pentru a încălca regulile, dar, pe de altă parte, a însemnat și elementul folosit ca dovadă pentru viitoarea condamnare.

În romanul *Împăratul muștelor* de William Golding, primul lucru încercat de copiii aflați în situația dificilă de a fi blocați pe o insulă a fost să reproducă adăposturile umane rudimentare. Însă, din lipsa de voluntari, proiectul a fost anulat. Rezultatele au fost devastatoare. Distanțați unii de alții, neputând să împărtășească experiența traumatizantă de a fi blocați pe o insulă pustie cu ceilalți, au format clanuri, doar pentru ca mai apoi să înnebunească și să se măcelărească până la ultimul supraviețuitor lucid, căci casa reprezintă pentru om mai mult decât un acoperiș deasupra capului. Ea este un loc sigur unde oamenii împărtășesc experiențe și lecții de viață, unde socializează pentru a păstra contacte cu alte persoane și pentru a se menține normali.

În altă ordine de idei, casa nu trebuie să fie o capcană pentru ființa umană, doar un loc unde să se poată refugia la nevoie.

Mulți oameni simt nevoia să scape din monotonie, să plece departe sau să experimenteze lucruri noi. Din acest motiv, ei nu trebuie să fie blocați în propria lor casă, ci, din contră, să se aventureze fără teama că, atunci când se vor întoarce, totul se va nărui. Un roman faimos care ne arată că uneori e bine să renunți la casa ta și să pornești în aventura vieții tale este *Don Quijote de la Mancha*.

În cadrul acestei capodopere a literaturii universale, protagonistul își părăsește viața monotonă pentru a recrea aventurile cavalești despre care citise atâta timp, fiindcă omul nu este o ființă care nu poate trăi o viață monotonă, are nevoie de aventură, de experiențe noi.

Așadar, casa este un refugiu important pentru om, un loc privat unde poate să își împărtășească viața personală cu cei dragi, însă acest lucru și traiul sedentar nu trebuie să oprească omul din a trăi aventuri impresionante.

Arbeit Macht Frei

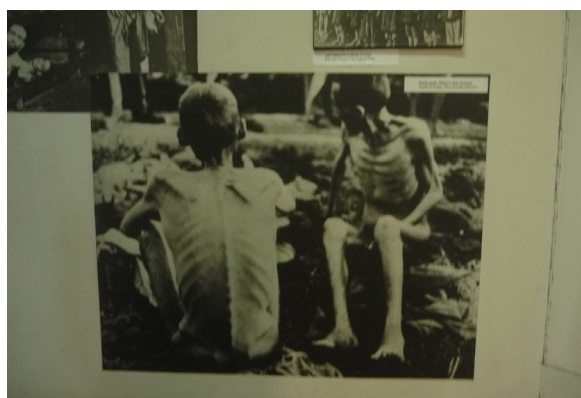

Răzvan Petri

clasa a X-a ȘT

Arbeit macht uns frei... Munca te eliberează. Cuvintele care și astăzi stau agățate la intrarea în iad. Cuvinte care te privesc ironic încă de la primii pași în locul unde prea mulți și-au găsit sfârșitul. Fraza aceasta se agață cu încăpățănare de tine și nu îți dă drumul pe tot parcursul vizitei. Este primul test. Prima modalitate prin care Auschwitz-ul te torturează, iar aici tortura nu este doar fizică. El se joacă cu mintea ta. Libertate? Libertate! Libertate... Speranța că vei ajunge să îi revezi pe cei iubiți îți este înrădăcinată încă de la început. Un licăr de speranță care este mai apoi zdrobit fără remușcare. Multe lucruri aveau să fie înțelese de mine, un simplu om care a avut norocul de a face parte din posteritate.

Auschwitz I. Atmosfera locului e apăsătoare. Afară e frig, ninge, sunt ud și încep să mă plâng în sinea mea. Mă opresc imediat, dându-mi seama de

ipocrizie. Mă dojenesc pentru superficialitate și, în curând, atenția mea se îndreaptă spre ghidul care se lansează în alte povești și aruncă în noi cu numere și numere. Acestea mă vor răscoli cu adevărat. Însă ating intensitatea lor reală abia la ceva timp după încheierea vizitei. Totuși, dacă eu am probleme de înțelegere a adevăratei imagini de ansamblu și a ororilor pe-

trecute în locul unde mă aflam, alții păreau să fie neatinși de această aură. Ceea ce m-a frapat și îngrijorat este această lipsa de empatie. Lucrurile pe care le-am văzut și emoțiile pe care au reușit să le stârneasă pot fi înțelese în profunzime doar după ce se vizitează locul. Astfel, prefer să vorbesc despre ceea ce m-a învățat acea experiență și ce am învățat eu despre om și viață. Am constatat că ne îndreptăm încet către o lipsă colectivă de empatie. Nu o dată am fost șocat să aud că cel loc care a luat peste un milion de vieți, că acele camere care au curmat zeci de mii de suflete nu trezesc emoție. Aflând acestea, am început să privesc cu teamă acest fenomen, căci a nu putea să înțelegi și să percepi acea suferință înseamnă indiferență. Indiferența este doar unul dintre actorii care au pus în scenă acest spectacol grotesc, făcând posibilă crearea unui astfel de loc.

Desigur, poate m-am aflat în fața unei situații izolate, dar totuși îngrijorătoare. Tot această vizită m-a convins de importanța cunoașterii trecutului. Nu numai lipsa de empatie este periculoasă, ci și necunoașterea trecutului. Faptul că nu suntem în cunoștință de cauză că astfel de lucruri s-au întâmplat și nu suntem conștienți de consecințe, de faptul că oricare dintre acei un milion și jumătate de oameni care au murit putea fi noul Mozart, medicul care vindeca cancerul sau vecinul care te ajută la nevoie, că indiferența, lăcomia și cruzimea se strecoară subtil și te transformă, este periculos. De aici, un pas greșit, și am intrat pe un drum fără întoarcere, am căzut în capcana trecutului. *Cei care uită trecutul sunt condamnați să îl repete*, spunea George Santayana. Devenit poate un clișeu, acest citat pe care îl putem regăsi și pe unul dintre pereții unei barăci din lagăr, este mai adevărat decât niciodată.

Este necesar ca generațiile care vin din spate să vadă acel loc pentru a înțelege răul pe care acești trei mari : indiferența, lăcomia și cruzimea îl pot face. Este important ca ei să vină și să vadă aceste lucruri și ca ei să judece, nu națiunea germană, română sau oricare alta! Aici omul trebuie judecat, căci neamțul este întâi de toate om, astfel că nouă ne revine sarcina de a judeca, iar omenirea și omul sunt cei acuzați aici. Acest loc reprezintă o atenționare și o amintire constantă a ceea ce este în stare să facă omul, atunci când se

dezice de principii și se lasă înecat de puterea de a avea în mâini viața unui alt om. Faptul că în acest loc au murit un milion și jumătate de oameni, omorâți cu intenția de a-i extermina, la fel cum extermini o insectă, faptul că se făcea în cel mai organizat și calculat mod, căutând modalitatea cea mai eficientă de a scăpa de oameni, că, după mai mult

de 70 de ani, se găsesc rămășițe umane în jurul lagarului, spune doar un pic despre ceea ce înseamna Auschwitz și cât de periculoși suntem noi oamenii.

Sunt unele dintre gândurile care mă bântuie după această experiență. *Iar istoria ne arată că din istorie nu învățăm nimic.* (Antoine de Saint-Exupery)

Așteptare la arlechin...!

– impresii cu Ovidiu Crișan, actor la Teatrul National „Lucian Blaga” din Cluj –

O v i d i u Crișan este unul dintre cei mai de succes

actori ai Teatrului Național Cluj. Talentul în-născut a triumfat, în ciuda nenumăratelor piedici întâlnite pe drumul lung și anevoios până la scenă. Prin tenacitate și muncă neobosită a reușit să ajungă ceea ce este. S-a născut la Galați. *Asta e, nimeni nu e perfect!*, spune glumind. De orașul natal nu îl leagă decât faptul că scrie în buletin. Părinții săi au fost inspirați și, gândindu-se la evoluția și la viitorul fiului lor, au ales să vină la Cluj, pe când copilul Crișan avea doar 10 ani.

Clujul i-a priit. Încă de la sosire, a debutat în teatru, în clasa a patra, când învățătoarea i-a recunoscut înclinațiile native și l-a distribuit în primul său rol principal: *Numele personajului meu dădea numele piesei: **Toderiță în lumea semnelor de punctuați***. Nu vreau să dau dovadă de lipsă de modestie, dar am avut un succes teribil. Asta nu doar pentru că, la un moment dat, trebuia să mănânc ceva care nu îmi plăcea. Și, ca să fie totul mai adevărat, mai veridic, am mâncat agrișe.

Crișan Iulia

clasa a IX-a ȘT 2

Apoi, în clasa a cincea, la Școala „Constantin Brâncuși” din Cluj-Napoca, a întâlnit o profesoară de română, Lia Răchișan, extrem de dedicată și de iubitoare de teatru. Alături de ea a făcut mai multe spectacole pe care le-a prezentat în cadrul serbărilor școlare: *L-am jucat pe domnul Goe, Moș Ion Roată în «Moș Ion Roată și Unirea», dar și alte spectacole drăguțe, cu mare succes la public.*

Dragostea sa cea dintâi, teatrul, a recidivat cu și mai multă forță, în clasa a XI-a, când a citit într-un ziar, un anunț în care Școala Populară de Arte căuta elevi.

În anul următor mi-am luat inima în dinți, m-am dus la admitere și am recitat poezia – îmi aduc aminte foarte bine – «Sunt cel mai frumos din orașul acesta» (**Corydon**) de Radu Stanca. Acolo am întâlnit un profesor foarte cald și foarte apropiat de noi toți, Peter Bereczi, dar, fiind în an terminal la liceu, nu am reușit să joc decât într-un singur spectacol, un recital de poezie de Ion Minulescu. A fost primul afiș cu numele meu pe care l-am

văzut răspândit prin oraș. Mă opream la fiecare stâlp publicitar și îl contemplam. Stăteam și mă uitam entuziasmat, venindu-mi să strig în gura mare: „Eu sunt ăsta!” – atât de fascinat eram de chestiunea asta!

După absolvirea liceului, dorind cu tenacitate ca povestea sa de dragoste cu teatrul să meargă mai departe, a luat hotărârea de a da examen la Institutul de Teatru din Târgu-Mureș. A căzut, fapt ce l-a deviat pentru

câțiva ani din traseul său spre scenă. A fost nevoit să plece în armată un an și jumătate, apoi a lucrat tot felul de meserii. Pentru mine a fost mult mai greu să intru, parcursul fiind mult mai sinuos până la intrarea în facultate, unde am fost admis printre ultimii. Dar, după aceea, mi-am propus și am încercat să demonstrez că am ce căuta în această profesie. Era frumos de tot... Amintirile sunt minunate. Era superb! Lucram enorm în facultate. Cu colegii de la clasa de regie la fiecare fi-

nal de semestru făceam câte 5-6 spectacole.

În anul al doilea de facultate a participat la un festival de teatru studentesc, la Slobozia, unde a și luat primul său premiu de interpretare. Acolo a fost remarcat de directorul

de atunci al Teatrului Tineretului din Piatra-Neamț, care i-a propus un angajament, devenind astfel primul student al Facultății din Cluj care a avut un contract permanent cu un teatru profesionist. Pentru mine, Piatra-Neamț a fost practic o a doua școală, consideră Ovidiu Crișan, pentru că acolo a avut ocazia de a lucra cu regizori cu adevărat mari: Acolo l-am cunoscut pe Vlad Mugur, cu care am lucrat la două spectacole. Meșterul m-a iubit foarte mult. De fapt, Vlad Mugur i-a influențat decisiv cariera, revenirea la Cluj datorându-i-se marelui regizor.

Eu abia aștept să intru în scenă!, exclamă entuziast Ovidiu Crișan. *E un sentiment atât de frumos, în ciuda faptului că ai emoții! Dar, cert este că atât de mult îmi doresc să intru în scenă, încât mi se pare mereu înfiorător de grea așteptarea la arlechin!* Ovidiu Crișan lucrează, ca actor invitat, și la teatrele din Arad, Turda, Chișinău și din Timișoara, jucând și în filme de scurt sau de lungmetraj. **Despre oameni și melci, Superman, Spiderman sau Batman**, în regia lui Tudor Giurgiu, culminând cu premierele anului 2016, **Dimineața care nu se va sfârși** și coproducția româno-spaniolă **La madre**, cu care a fost nominalizat la premiile Goya ale Academiei de Film Spaniole, la categoria cel mai bun actor în rol secundar, în rolul Bogdan. Actorul a mai jucat și în **Hârția va fi albastră**, regia Radu Muntean, **Krabat**, **La urgență**, **Un altfel de Crăciun** și în numeroase spoturi publicitare, pe care le definește ca fiind bucățele din niște filme de lungmetraj. De altfel, artistul consideră că punctul comun al filmului cu teatrul este adevărul și sinceritatea, care trebuie să existe în ambele situații.

Ovidiu Crișan a primit de-a lungul timpului numeroase premii pentru activitatea teatrală și cinematografică, din partea unor instituții sau festivaluri naționale și internaționale, ca dovadă a talentului său și a faptului că, într-o lume cu valorile inversate, mai există și excepții de la regulă. *Mie îmi plac regulile și cred cu tărie că ele trebuie respectate, iar durerea mea cea mare este că trăim într-o țară în care anormalitatea a ajuns la rang de normalitate, regulile morale, sociale, s-au degradat teribil*, afirmă Ovidiu Crișan.

Perseverența și voința sunt trăsăturile de caracter ce-l definesc cel mai bine, plus dorința de a face totul mai bine și mai bine. Acuzat de mulți de perfecționism, actorul își recunoaște vina, socotind că doar tinzând spre perfecțiune poți să ajungi să faci lucrurile foarte bine. *În treacât fie vorba, reflectează artistul, eu nu sunt mulțumit decât de trei-patru roluri pe care le-am făcut în cariera mea. Consider că pe multe dintre ele le-am ratat,*

sau, mă rog, ar fi fost loc de mai bine... În orice caz, credința mea este că suficiența e moartea actorului. Dacă ajungi să crezi despre tine că ești perfect și că nu mai ai nimic de reglat, nimic de căutat, nimic de studiat, atunci poți să pui pușca jos. Meciul este pierdut.

Hamlet și vampirismul regizoral

Iulia Giurgiu

ex. clasa a XII-a F
(Facultatea de Litere, anul întâi)

Unde regăsește cititorul, ca simplu observator al artei, această continuă metamorfozare a creației? Răspunsul este de la sine înțeles, însă trebuie repetat, rescris: o regăsim în traiectoria trecutului spre prezent, în remodelarea în actual a vechiului, în readucerea la viață a uitatului. Astfel, o regăsim la Shakespeare, o regăsim în *Hamlet*, una dintre cele mai popularizate piese de teatru și, totodată, una dintre cele mai complexe tragedii shakespeariene. De-a lungul timpului, va deveni evident faptul că parcursul său printre veacuri a adus cu sine nu doar numeroase reproduceri teatrale, cât și o varietate de ecranizări. În fond, *Hamlet* nu a murit în niciun secol de la apariție încoace. Cu siguranță, a străbătut multe viziuni regizorale și, implicit, multitudinea de curente-experiment. Există însă două mari percepții menite a fi (sau a nu fi?) expuse într-un cadru comparativ: cinematograful *Hamlet*, din 1990, regizat de modernistul Franco Zeffirelli, și *Hamletul* teatral oferit de Roberto Bacci, în 2012, la Teatrul Național „Lucian Blag” din Cluj-Napoca.

Ceea ce construiește modernistul Zeffirelli este de la mare depărtare perceput ca un *Hamlet* populist, rapid – proiectare aerodinamică, primă reproducere a unei tragedii shakespeariene, constituită sub motivația de a răsuși anumite specificații de viziune. Nu este o versiune remarcabilă, impresionantă prin particularități, ci, mai degrabă, o producție cu totul credibilă. Nimic din original nu pare deformat, și nucleul piesei rămâne neatins (nu se introduce niciun scop nou). Totuși, se spune că nu este un *Hamlet* pentru puriști, fiind decupat (chiar radical pe alocuri) și redus la forma finală, de pe ecran. Esențialul este păstrat în întregime, deci orice așa-numită adăugire la original este văzută ca fiind un factor al încetirii parcursului filmului.

Până la urmă, Zeffirelli expune, într-un decor desăvârșit (un castel din nordul Scoției), o prezență fizică puternică, o iluzionare a realului din trecut.

De fapt, ceea ce îmbunătățește ecranizarea în fața celor anterioare este scena adăugată a înmormântării lui Hamlet-tatăl – se clarifică prin aceasta scopul dramatic al viitoarelor întâmplări. În acest cadru, regizorul își alege un Hamlet subtil calibrat, robust, electric – Mel Gibson.

Ca actor care introduce ironia chiar și printr-o apariție serioasă, Mel Gibson nu e intimidat de Shakespeare – de fapt, nu își asumă rolul cu solemnitate, prea lugubru. El – observă privitorul atent – îl ia pe Hamlet de la începuturi, dinaintea tulburării, și îl conduce cu imprevizibilitate spre final, mascând umbrele, deseori nuanțate la alți regizori (Laurence Olivier, Grigori Kozintsev, Tony Richardson), a ceea ce va urma.

În fapt, ceea ce îl face pe actor un Hamlet robust în ochii multora este faptul că transpune piesa în viață, o irumpe de caracterul aproape morbid al originalului shakespeareian.

Hamletul lui Zeffirelli nu este deloc înclinat spre autovictimizare sau masochism, ci ajunge să-și contemple situația tragică în care se regăsește brusc. Într-un alt univers, Hamlet ar fi fost în continuare fericit, sănătos și bogat, dar, aici, trezindu-se în nucleul dramatic, caută în îngrijirea de

sine o anume recuperare. De asemenea, personajul nu (mai) este neurastenic, deține o furie mult prea justificată. Nu sunt, prin urmare, deloc variate fațetele întunecate ale personalității lui Hamlet care să fie expuse de Zeffirelli.

Totuși, psihicul inaccesibil, de nepătruns, al personajului principal, este mascat, asemenea unei deficiențe, de celelalte personaje: Horațio ca partener al lui Hamlet în lupta pentru schimbarea regatului, Gertrude (aici) plină de afecțiune (nu mai este o simplă soție care își uită nemiloasă soțul după moartea acestuia) și Ofelia cea înnebunită, care renunță la a juca alături de ceilalți și îndeplinește cel mai dificil rol, acela de a juca cu sine însăși.

De fapt, dacă Gertrude este umbrită, la început, de apariția plină de o gravitate înspăimântătoare a regelui decedat, mai apoi este prezentă în confruntarea agresivă mamă-fiu care urmează morții lui Polonius. Nota de agresiune a scenei pătrunde aproape în sfera sexualului și se regăsește în Gertrude, într-o pasiune deschisă, care încarcă situația cu o îndrăzneală nemaibordată la piesele lui Shakespeare. Totodată, regina este încorsetată și artificială, însăși moartea ei pare o adevărată minciună gogonată. Însă Ofelia dispune de o fragilitate autentică și de o nebunie pură: este asemenea unei păpuși din cârpe – își pierde treptat umplutura.

Zeffirelli, astfel, este criticat ca fiind un regizor al atractivului shakespearian mai mult prin senzualitate decât prin latura cerebrală. Se observă, de

asemenea, evidențierea femininului prin tranșarea scenariului și împrumutul cinematografic din genul filmelor de acțiune (fapt pe baza căruia este ales actorul din rolul principal). Zeffirelli nu distruge piesa. Dimpotrivă, se bazează pe viziunea de anvergură modernă a lui Shakespeare, furând

însă originalului cele mai sonore dimensiuni și rezultând o piesă de gen. Pe de altă parte, la polul opus regiei naturalistice, încărcate emoțional se găsește varianta postmodernistă creată de Roberto Bacci – un spectacol plin de forță și de energie, de o rapiditate totuși asemănătoare cu cea a lui Franco Zeffirelli. Bacci, spun mulți, își asumă curajos titlul de Hamletul lui Roberto Bacci, influențat de timpul petrecut alături de regizorul polonez Jerzy Grotowski. Astfel, spectacolul stilizat este puternic din punct de vedere vizual și cu un ritm antrenant. Regizorul declară că nu este menit a fi un spectacol-produs, oferit publicului, ci reprezintă o experiență deschisă, expusă.

Faptul care uimește este concepția esențializată, tipic postmodernistă – scena este acaparată de o structură paralelipipedică servind drept coridor de trecere, fie, cum este numită de critici, drept închisoare a infernului cotidian, reprezentare a tranziției evidente a clasicului în contemporan. Scena este mereu plină de niște personaje migrante, de la un rol la altul; purtând îmbrăcăminte unisex, spadasiinii acoperiți mereu cu câte o mască de scrimă sunt, de fapt, niște actori interșarjabili și expun, pe rând, două Ofelii, doi regi, două regine, două fantome, doi Horațio și doi Polonius, însă un singur Laertes. Mai mult, se păstrează în text doar urme shakespeariene și i se oferă spectatorului ocazia să urmărească rescrierea vieții lui Hamlet, care e captiv în propriul destin.

În ce privește muzicalitatea oferită de prezența neîntreruptă a personajelor pe scenă, aceasta contrastează cu lipsa lor de a se reprezenta pe sine, devenind acum plăsmuirile delirului personajului principal (de aceea însăși Ofelia este schematic interpretată și fără să transmită emoții).

Totuși, în centrul unui bloc compact gravitant care își câștigă individualitatea odată cu descoperirea feței și, deci, intrarea în noul rol, se găsește Hamlet, punctul stabil, elementul fix. Amintind de montările moderne ale lui Thomas Ostermeier, Hamlet este îmbrăcat în negru și poartă o mănușă – semn prevestitor, asemenea unei pete negre a morții și a sorții atotputernice.

Mai precis, aici, Hamletul răzbunător bine portretizat în filmul lui Zeffirelli devine un Hamlet posedat de personajele propriei povești. Este un delirant împins și ademenit de fantome. Roberto Bacci recunoaște că preocuparea sa principală a fost, în concepția montării, interacțiunea Hamlet-mașinărie (a influențelor din afară, care pătrund în individualitate și în libertatea interioară, explică el). Unii au considerat tușele nebuniei lui Hamlet prea groase, prea confecționate, însă au observat și dedublarea, ca o caracteristică generală și nu ca o

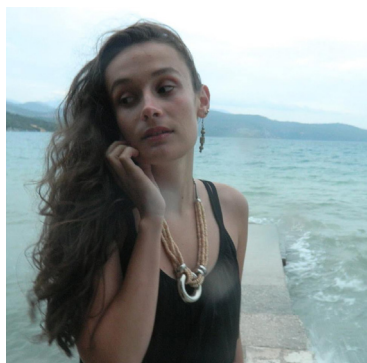

particularitate filosofică. Interpretarea tehnică și lipsită de emoție conduce, de fapt, la ideea memorării destinului – se repetă cuvintele *adu-ți aminte și vorbe*.

Mai mult, Roberto Bacci, practicant al unui teatru marcat experimental, destăinuie publicului faptul că, în ciuda aspirațiilor și greșelilor sale, a fost doar un alt Hamlet, trimițând la senzația postmodernistă de resemnare, de autosuficiență – niciun Hamlet, oricât de consacrat în folclorul teatral, nu este cu adevărat unul nou, renăscut complet. Astfel, dacă la Vlad Mugur, în 2001, a existat un Hamlet inefabil, prestigios, altă dată, la Kenneth Branagh (ecranizarea din 1996) a trăit unul integral, complet și complex.

Așadar, zi după zi suntem Hamlet. Ne naștem dimineața și murim seara, precum un personaj al vieții – noastre spune Roberto Bacci, ilustrând, în fond, consistența pierdută și redobândită din reconstituirea Hamletului din fiecare. La fel, prin fiecare reprezentare, Hamlet devine Hamlet: unul războinic, unul cerebral sau unul pur nebun.

De la Adolf la... Hitler

Iulia Giurgiu

ex. clasa a XII-a F
(Facultatea de Litere, anul întâi)

TOTALITARISM = formă de regim dictatorial bazat nu doar pe teroare, ci și pe sprijinul maselor mobilizate printr-o ideologie preconizând schimbări sociale radicale și care presupune un control complet al statului și scoaterea în afara legii a opoziției. / Pentru germani: nazism. Un nume asociat? Hitler.

Dar înainte de Hitler? Înainte de lagăre, de tortură, de genocid, înainte de partidul nazist și înainte de dictatura germană însăși, a existat, în mulțimea chipurilor evreiești, tânărul Adolf, venit la Viena pentru a-și urma visul de a deveni pictor. De la pictură la politică a fost nevoie doar de un eșec: el a fost respins de două ori consecutiv de Academia de Arte Frumoase și ceea ce urmează cunoaștem deja cu toții ca fiind începutul unei perioade de oroare atât pentru Germania vremii, cât și pentru întregul spațiu european.

Cu această sinteză a culturii mele generale privind viața lui Adolf Hitler am pășit într-o seară de duminică în incinta Teatrului Național clujean pentru a viziona premiera spectacolului *Mein Kampf* de George Tabori, montare semnată de Alexandru Dabija. Pentru prima dată de când începusem să frecventez spectacolele Naționalului am fost surprinsă plăcut să văd că foaierea adăpostește fețe cunoscute și că Sala Mare este umplută până la refuz de priviri curioase, probabil conduse spre această piesă de titlul ei atât de familiar. Publicul dorea, ca de fiecare dată, ceva inedit și, în ciuda tuturor așteptărilor inevitabile (pe care, personal, am eșuat în a le elimina), montarea le-a arătat întocmai imprevizibilul. Prin umorul sadic și explozia de grotesc, scena a găzduit ceea ce s-ar putea numi o cale alternativă a istoriei, momentul în care tânărul Adolf, pomenit mai sus, s-a găsit, cu toate tentele sale naziste, în mijlocul unor evrei complet orbiți în fața oricărei amenințări din partea sa.

Recunosc că, asemenea celorlalți spectatori, am avut sentimentul de speranță pe care ți-l dă un cadru, unde pot apărea acțiuni care să schimbe,

măcar pe cale fictivă, teroarea. Însă când a scris piesa, la jumătate de secol după ce a fost el însuși victimă a perioadei naziste, regizorul și dramaturgul cu origini evreiești, George Tabori, nu a avut intenția de a schimba inevitabilul, ci de a reda cinic și cu o lejeritate suspectă ceea ce a fost începutul unei personalități monstruoase care a marcat istoria omenirii.

La fel ca Tabori, regizorul Alexandru Dabija a reușit să șocheze prin readaptarea sa, construind o imagine ironică asupra vieții.

Scena lui Dabija ia forma unei băi dezafectate în care se resimte contrastul dintre luxul precedent și mizeria actuală a unui azil de noapte evreiesc, odată cu amestecul ambiguu al culorilor și antiteza dintre personaje – un Hitler (Sorin Leoveanu) cu tente (deja) naziste care își exprimă neconținut dorința de a picta crepusculul și cei cinci evrei comozi în existența lor (Ionuț Caras, Cristian Grosu, Radu Lărgeanu, Cătălin Herlo, Silvius Iorga), dintre care se remarcă Schlomo (Ionuț Caras), vânzătorul ambulant de cărți care încearcă să-și scrie capodopera. Personajul lui Sorin Leoveanu este de un egocentrism exagerat, manifestându-și fără încetare frustrarea și vanitatea, caracteristici adăugate cruzimii ce se întrevede ocazional în izbucnirile sale de furie. Ceea ce îl desparte, însă, pe tânărul Adolf de dictatorul Hitler este chiar sinceritatea tinereții sale și aparenta inocență a mărturisirilor sale, pe care nici măcar intuitivul Schlomo nu le-a crezut amenințătoare. Însă prezența lui Schlomo o calibrează pe cea a lui Hitler, devenind fiecare credibil prin replicile celuilalt, cât și prin „culoarea” personajelor din jur.

foto: Nicu Cherciu © TNC

Pe de o parte, se întrevade Doamna-cu-coasa (Ramona Dumitrean) – excelentă reprezentare a unei Morți glumețe și, în mod ironic, amabile, însă de o eleganță neagră care dezvăluie adevăratul său scop – acompaniată de șoferul său, Leopold (Cristian Rigman) și secretara Dina (Alexandra Tarce), alături de care creează atmosfera acidic-muzicală a piesei, cu melodii scrise de Ada Milea și Anca Hanu. Pe de altă parte, regăsim între personajele celor cinci evrei, trei eroine desprinse

parcă dintr-un spectacol de cabaret – iubita lui Schlomo, Gretchen (Angelica Nicoară), Handchen (Romina Merei/Diana Buluga) și Fretchen (Patricia Brad) – care oferă un plus de senzualitate vulgară montării.

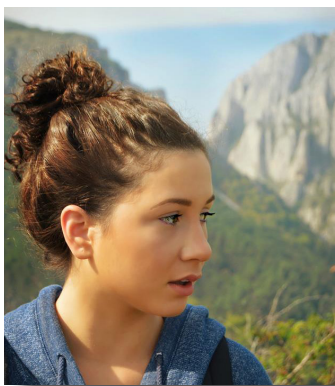
Mai mult, adaugă atmosferei mai multă tensiune personajele Himmlisch Heinrich (Matei Rotaru) și găina Mizzi (Anca Hanu). Aici, în spațiul întunecat, unde își transpune Dabija personajele vesele, versurile și replicile de o ironie tăioasă pentru publicul conștient de apropierea nenorocirii, se făurește adevărata menire a tânărului Adolf, care se pomenește în procesul de a deveni nimeni altul decât Hitler.

După două ore și jumătate de piesă, zece minute de pauză și cincisprezece minute de aplauze continue, noi, publicul, am ieșit din Sala Mare a Teatrului Național cu o promisiune în noi înșine, aceea că ne vom întoarce.

MEIN KAMPF este un exorcism, un uriaș hohot de râs, un cântec de libertate în care autorul, victimă a terorii naziste, tratează oroarea într-o manieră neașteptată. Shlomo Herzl, un evreu bătrân vânzător de cărți, primește în azilul său de noapte un tânăr lipsit de talent, sosit la Viena pentru a studia la Academia de Arte Frumoase. Tânărul este numit Hitler, personaj egocentric și frustrat, paranoic și vanitos, un nazist în devenire. Shlomo ar fi putut să perceapă pericolul care se apropia, dar el nu vede în tânărul Hitler decât un obișnuit semen al lui.

Ștefana Pop Curșeu

O noapte a valpurgiei și o cafea, vă rog!

Anne-Lise Ciontoș
ex. clasa a XII-a ȘT

Repetă după mine până ce memorezi în întregime următoarea replică:

– O Noapte a Valpurgiei și o cafea, vă rog! Dacă se poate, fără zahăr.

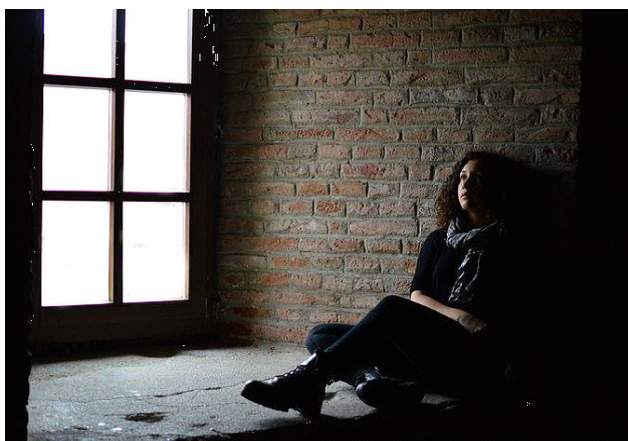
Asta e tot ce trebuie să comanzi dacă te afli în Sibiu în luna octombrie.

Pretext: Faust. Context: fete plimbărețe.

Știam de acest spectacol al lui Silviu Purcărete încă din clasa a VII-a și, de fiecare dată, când cineva pomenea de el, îmi spuneam că trebuie să ajung cumva acolo. Am pornit dis-de-dimineață spre orașul gazdă al micii noastre aventuri, în cel mai luxos mod posibil, cu prietenul nostru FANY. Am ajuns acolo înfometate! Înfometate de cunoaștere, dar și ahtiate după ceva mâncare. Ploaia mărunță, agasantă și rece, s-a transformat în ocazia perfectă de a încerca toate cafenelele din centru. Poate avem noi un spirit critic prea dezvoltat, dar, la capitolul mâncare, Clujul stă muuult mai bine. Cu stomacul la gură, fanteziile noastre culinare de la ora 11 dimineața se învârteau în sfera supă și spanac cu ouă. Ca două domnișoare! Dar ne-am ales cu o omletă veștejită și o încercare de ștrudel.

Dezamăgirea am alinat-o cu o analiză detaliată a Turnului Sfatului, inside-out. Proiectate într-o dimensiune misterioasă, am scos la iveală un alter ego contemporan al prințeselor captive în castele despre care obișnuiam (obligate) să citim. Fiecare încăpere reușea să ne provoace un entuziasm exagerat. Nu cred că cineva a mai fost așa de încântat de camerele goale cu pereți de cărămidă ale turnului. Ideea unei ședințe foto acolo, însă, ar trebui să trezească interesul oricărui iubitor de frumos. Noi, nepricepute de fel, am încercat să facem câteva cadre artistice și ne-am luat atitudinea de fete profunde cu viziuni neînțelese asupra vieții.

Orașul era cufundat în ceață, contribuind major la realizarea în-

chipuitei drame ce încercăm să o fake-uim în poze. Ceva legat de lumina aceea obscură ne atrăgea într-un mod bizar și voiam să ne facem câte o poză lângă fiecare gemuleț în parte. Dezvoltând această nouă pasiune dubioasă pentru

geamuri, am reușit să analizăm puțin Sibiul de sus, iar Anto a observat o chestie foarte faină: Parcă toate casele au ochi!

Cum a putut să îmi scape una ca asta? Și până nu demult mă imaginam arhitectă. Din acel moment nu am mai putut să iau în serios rolul de personaj medieval. Casele ne urmăreau cu o tentă de plictis și silă, combinată cu o ironie amuzată. Tot încercam să îi descriu Antoniei de ce îmi amintesc acoperișurile acelea portocalii cu ochi lăsați: Annoying Orange. Nu știu sigur dacă mi-a înțeles până la urma aluzia sau dacă tu știi la ce mă refer, așa că iată! Te rog spune-mi că vezi și tu asemănarea!

Oricât de bine mă pricep la a anula adevăratul punct de interes al poveștii, trebuie să trec odată la „miez”. Așa că: Faust.! Am intrat o mână de oameni în hala rece și aparent părăsită, înghesuindu-ne mai rău ca la un concert Radiohead. Deja trebuia să fie de bine, nu? Ne-am ocupat locurile pe scaunele așezate în fața unei cortine albe care se apropia tot mai tare de noi, amplificând curiozitatea noastră oarbă. Suspansul atingea deja cote maxime. Și a început. Îmi e aproape imposibil să descriu fascinația ce se putea citi pe chipurile noastre

pe tot parcursul spectacolului. Încă din prima secundă, am fost teleportate în cabinetul doctorului Faust, iar bariera dintre realitate și teatru s-a rupt într-un milion de bucățele responsabile pentru tresăririle și ochii bulbucați din public. Deja prin cadrul inedit, efectele (mega) speciale și

realizare, am fost cu toții cucerți. Însă! Însăăă, Ofelia Popii, cea care l-a jucat pe Mefisto a dus întregul scenariu la un cu totul alt nivel. Femeia asta e absolut genială! S-a transpus cu toată ființa ei în pielea personajului diavolesc. Privirea ei părea că poate ucide. Și schimba tonalitatea vocii de la o frază la alta, îți cutremura tot corpul neputincios de privitor ancorat în scaun. Mă gândesc dacă să-ți spun sau nu ... Pe când credeam că nu pot fi mai șocată de-atât, scena se deschide și lasă să se zărească nebunia ce se ascunde în spate.

Văd cum oameni încep să se ridice de pe scaune, și derutată, îi urmez și eu. Personaje cu capete de porci ne fac semne disperate să îi urmăm. Anto mă prinde de mână și pășim speriate în infern. O formație își zdrongăne hipnotizant chitarele electrice, suspendată deasupra dezlănțuirii totale.

EXCES, EXTAZ, EXALTARE. ISPITĂ.

Nu vreau să devin în totalitate, având speranța că unii dintre voi vor avea ocazia să vadă chiar ei de ce sunt așa de... speechless. Azi am ceva cu comparațiile și nu pot să mă abțin din a face o paralelă la fel de copilărească ca cea anterioară, între acest Mefisto și HIM, din Fetițele Powerpuff. HIM era o întruchipare a diavolului, un personaj masculin, dar care arăta ca o femeie. Inflexiunile vocii Ofeliei m-au trimis din prima secundă cu gândul la EL și (cred) că este singura femeie care joacă acest rol.

So sinister, so evil, so scary, so horribly vile that even the utterance of his name strikes fear into the hearts of men. The only safe way to refer to this king of darkness is simply... HIM.

Am rămas absolut stupefiate după cele două ore și jumătate trăite la unison cu personajele. Tot ce a urmat după a fost ca o plutire absentă prin timp. Cele trei zile care trebuiau să fie petrecute în Sibiu s-au transformat rapid în două, ca și cum tot ce se afla în jur căpătase noi dimensiuni, mult mai mici, desigur.

La double vie de Veronique

Patricia Cîmpian
clasa a XII-a F

În comparație cu ceea ce vedem cel mai des – ceea ce ne este impus de Hollywood-ul atotprezent pe micul și marele ecran –, un film ca *La double vie de Veronique* reușește să schimbe percepția privitorului față de ceea ce ar trebui să reprezinte un film. Mai exact, în ziua de azi, cele mai populare filme sunt cele care impresionează o persoană fără vaste cunoștințe în cinematografie prin acțiune, efecte speciale și alte aporturi tehnologice. Bineînțeles, cinematografia avansează și ea ca întreaga lume, impulsionată de tehnologie. Dar filmul lui Krzysztof Kieslowski este cel ale cărui elemente nu au nevoie de aportul tehnologic menționat mai sus pentru a ține privitorul cu sufletul la gură. Povestea unică și impresionantă, muzica ce accentuează sentimentele și starea transmisă de trăirile personajului principal sunt doar câteva dintre componentele care fac acest film să fie cea mai bună recomandare pe care am primit-o vreodată.

În rolul principal o găsim pe Irene Jacob, una dintre cele mai proeminente actrițe ale generației sale, reușind să obțină recunoaștere la nivel internațional tocmai datorită filmelor lui Kieslowski.

Filmul ilustrează o poveste despre destin, dualitate, și, într-o oarecare măsură, dă senzația unei întâmplări supranaturale. Se desfășoară pe două planuri, în Paris și Cracovia, unde Veronique, respectiv Weronika trăiesc, ambele cântărețe, ambele de aceeași vârstă, la fel în orice aspect, care nu știu despre existența celeilalte, dar fiecare simte că nu e singură, chiar dacă nu reușesc să explice acest sentiment.

La început se pune accent pe Weronika, care, în mod întâmplător, este remarcată de profesoara unui cor, și invitată să cânte împreună cu ei, având o voce deosebită.

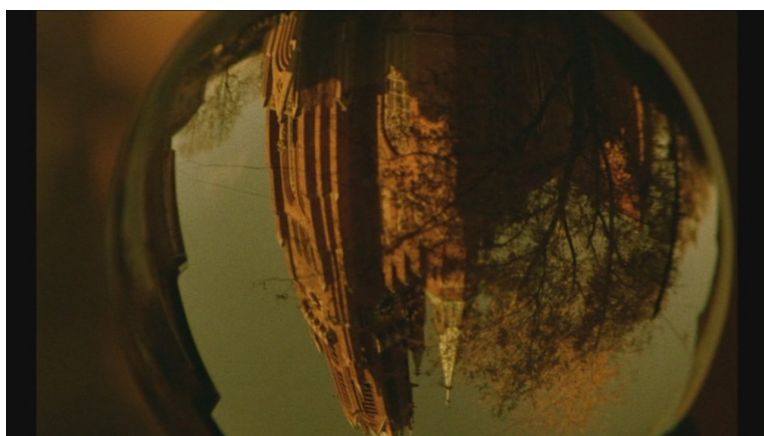
Plimbându-se prin centrul Cracoviei, Weronika remarcă o turistă, o femeie care arată exact ca ea, rămânând înmărmurită de ceea ce a văzut. Apoi, deoarece are probleme cardiace, moare în timpul concertului. Concomitent, în Franța, Veronique simte o imensă

tristețe în momentul morții Weronikăi, prima scenă care sugerează o legătură bizară între cele două. Apoi, Veronique nu mai poate cânta, șocându-și maestrul și continuă ca profesoară de muzică. Urmează ca acțiunea să se învârtă numai în jurul lui Veronique, asupra căreia se va concentra atenția unui necunoscut/necunoscută, care declanșează o întreagă serie de evenimente, pe care vă las să le descoperiți singuri.

Ceea ce este cu adevărat interesant este modul în care filmul atinge subiecte ciudate, cum ar fi existența unui alt sine identic, interesul unei persoane necunoscute care în loc să o sperie pe Veronique, mai mult o intrigă. Așadar, momentul în care Veronique își dă seama că, într-adevăr, nu este singură în lume și motivul pentru care se simte în două locuri deodată a fost legitim, nu se sperie de ideea existenței unei alte persoane identice cu ea, ci, mai degrabă, simte tristețe, ca în momentul în care îi este confirmat că își pierde individualitatea și unicitatea.

În plus, muzica filmului este compusă de Zbigniew Preisner, căruia

Kieslowski i-a creat chiar un personaj, compozitorul olandez din secolul XVIII Van den Budenmayer.

În final, *La double vie de Veronique*, rămâne un film enigmatic, care se concentrează pe o legătură spirituală, depășind limitele

lingvistice și geografice, care tratează misterul unor fete simțind dincolo de ceea ce e obișnuit și care pune la încercare percepțiile comune, evidențiind modul profund în care Weronika și Veronique simt legăturile interumane.

Când pretotalitarismul întâlnește posttotalitarismul în spațiul poeziei

Cătălina Haș

clasa a XII-a F

Transgresând sobrietatea existențială impusă de iluminism și de concepțiile premergătoare lui, atât modernismul, cât și postmodernismul sugerează – întrucâtva divergent – reorientarea omului în *ismul* cosmic, generată de un instinct gnoseologic. Totuși, tendințele perceperii universului extrinsec relevă un traseu al interiorizării, diferențiind cele două curente prin raportarea la repere ce nuanțează nu doar alienarea omului, cât și fragmentarea sa.

Pornind de la curentele menționate – ce reduc omul la un simplu mecanism – s-au remarcat, de-a lungul timpului, scriitori ale căror opere abordează diverse teme și problematici: moderniștii Baudelaire, Gustave Flaubert, Arthur Rimbaud, James Joyce, Virginia Woolf, T.S. Eliot etc., dar și postmoderniștii Jorge Luis Borges, Umberto Eco, Franz Kafka etc. Totuși, ar fi intrigantă o paralelă poetică între modernismul portughez și postmodernismul autohton – un scenariu comparativ aparte. Prin urmare, în ceea ce-i privește pe Fernando Pessoa (născut în 13 iunie 1888 – decedat în 30 noiembrie 1935) și scriitorul contemporan Ion Mureșan (născut în 9 ianuarie 1955) se relevă apartenența la curentele literare menționate anterior.

Poate cea mai impresionantă operă a scriitorului portughez este **Tutungeria**, în care este menținută o continuă opoziție între exterior și interior, tutungeria însăși având rolul unui mediator (sugestie dată de motivul fumului de țigară, ca liant efemer). Tutunul este, în acest context, un simbol al detensionării, și cu toate că nu reprezintă un element central, este un declanșator al ideilor.

Bazându-se pe dualism, opera nu redă atât un flux al gândirii, cât un flux al unei simțiri raționalizate. În orice caz, ideea dualismului presupune o parte pozitivă și o parte negativă, astfel că este marcată, concomitent, tendința spre introversie și tendința spre extroversie, amintind de nenumăratele heteronime pe care scriitorul le-a adoptat de-a lungul carierei sale literare.

Polivalența identității literare a lui Pessoa nu face decât să accentueze conceptul depersonalizării și al uniformizării.

*Mă împart astăzi între fidelitatea pe care o datorez
Tutungeriei de peste drum, ca lucru real în interior,
Și senzația că totul e vis, ca lucru real în interior.*

Modernismul (aici, tranzitiv, ca la Whitmann) este marcat, în acest context, prin golirea de afecte: vocea lirică redă ideea experimentării trăirilor prin ceilalți, creînd un hedonism al golirii. Eul (liric) vrea să fie gol de sine și, deopotrivă, să-i conțină pe toți ceilalți, oscilând continuu (misterul unei străzi cu un permanent du-te-vino). Mai mult, este invocat motivul vestimentației, nu doar ca o referință estetică, ci, mai degrabă ca o trimitere la identitate, jocul motivelor de acest tip asamblând o poetică a uniformizării omului preocupat de aparențe:

*Ce știi eu despre ceea ce voi fi, eu care nu știu nici cine sunt?
Voi fi cel la care mă gândesc? Dar mă gândesc să fiu în atâtea feluri!
Și nenumărați alții gândesc să devină același lucru, încât ar fi imposibil
să fie atâtea!*

*O sută de mii de creiere visează să fie ca mine genii,
Iar istoria nu-l va reține, cine știe?, poate pe niciunul
Și numai fum se va alege din atâtea cuceriri viitoare. (...)
Rufăria murdară care sunt eu, în curgerea lucrurilor,
Și rămân încuiat în casă fără cămașă.
Văd fințe vii și îmbrăcate care se intersectează,
Îi văd fiecăruia zdrențele și plăgile și minciuna (...)
Eram beat, nu mai știam cum să-mi pun din nou costumul pe care
nu-l scosesem.
Mi-am zvârlit masca și m-am culcat în vestiar.*

Amplitudinea simțirilor sale declanșează dorința de a anihila rațiunea și de a duce o existență strict senzorială. Totuși, el se autoironizează dorind să

adopte o postură demiurgică într-o lume lipsită de divinitate, marcând ceea ce s-ar numi în termenii lui Hugo Friedrich *transcendență goală*. Chiar dacă vrea să se distanțeze de manifestările pământești, orizontale, este, de fapt, un recipient al emoțiilor (*Sufletul meu e o găleată răsturnată*). Totodată, poemul conține ecouri biografice care amintesc de predilecția poetului pentru mistică, astrologie și spiritualitate, filozofia sa putând fi încadrată în ceea ce s-ar numi panteism. Sarcasmul cu care abordează tematica sacralității prin utilizarea unor motive aparținând domeniului religios amplifică dislocarea dintre lumea supranaturală, deteriorată, și cea umană:

*Destinul ce mână carul totului pe drumul nimicului.
Cel care cânta cântecul Infinitului într-un coteț de găini,
Și auzea vocea lui Dumnezeu din adâncul unui puț astupat.
Oare să cred în mine? Nu, nu mai mult decât în tot restul.
Fie ca Natura să-și verse peste căpățâna mea înfierbântată
Dogoarea soarelui, ploaia și vântul ce-mi răvășește părul,
În rest, fie ce-o fi, dacă va fi să fie, sau să nu fie (...)
Ai să ajungi să vezi că nu există pe lume altă metafizică decât
ciocolata.
Și că toate religiile nu te învață mai mult decât patiseria.(...)
Precum cei ce invocă spiritele, invocă spiritele, mă invoc
Pe mine însumi și nu găsesc nimic.*

Versurile sale denotă poetica unei metafizici vide, reliefând, mai mult, înclinarea spre o doctrină filozofică a naturii, ca singură entitate concretă, certă, reală. Manifestările unei aparente individualități sunt anihilate de mecanismul unei societăți care nu se mai raportează la divinul celest, ci la concretețea terestră, putând fi asemănat, în acest caz, cu mecanismul social de uniformizare creat de Franz Kafka în **Colonia penitenciară**. În acest fel este marcată fragmentarea omului modern și dizolvarea substanțialității sale:

*Eu, mulțumesc Domnului, eu nu am nicio individualitate.
Sunt ca lumea. (...)
Eu sunt o antologie.
Scriu atât de divers
Încât, indiferent de sunt bune
Sau rele poemele, nimeni nu ar spune
Că poetul e unul singur.*

Este evidențiat ceea ce ar putea primi denumirea de discernământ sepulcral: odată cu perceperea anumitor aspecte esoterice ale vieții, individul e condamnat să moară. Astfel, dintr-o perspectivă obiectivă, care elimină posibilitatea unui înțeles secund, se formează o prăpastie între om și transcendență

ce nu mai poate fi trecută decât prin metode și practici care depășesc înțelegerea rațională, umană, imposibil de realizat, însă, fără jertfirea absolută – prin moarte. În fond, este acceptată, printr-o resemnare ironică, condiția umană și, în același timp, inutilitatea accesării divinității, singura metodă de a se apropia de ea manifestându-se prin reducerea dimensiunilor ei și coborârea sa în planul pământesc. Mai mult, din punct de vedere stilistic, repetițiile din *Psihotipia* și nu fac decât să accentueze golirea de sens, deci, existența numai într-o formă:

UNIVERSITATEA „BĂBEȘ-BOLYAI” CLUJ-NAPOCA
UNIUNEA SCRITORILOR DIN ROMÂNIA – FILIALA CLUJ
FUNDAȚIA CULTURALĂ „ARCHEUS” BAIA MARE
EDITURA ȘCOALA ARDELEANĂ CLUJ-NAPOCA
PRIMĂRIA COMUNEI VULTURENI

ION MUREȘAN

LANSARE DE CARTE
PAHAR
ÎN EDIȚIE DE LUX MULTILINGVĂ

CONCERT
ADA MILEA ȘI BOBO BURLĂCIANU
(PE VERSURI DE ION MUREȘAN)

JOI, 8 IANUARIE 2015, ORA 18.00
SALA AUDITORIUM MAXIMUM A COLEGIULUI ACADEMIC (UBB)
STR. MIHAIL KOGĂLNICEANU NR. 3-5, CLUJ-NAPOCA

INTRAREA LIBERĂ

Oare lumea toată e simbol și magie?

Dacă e să fie...

Și de ce să nu fie?

Simboluri...

Am obosit să mă tot gândesc...

Doamne Dumnezeu! Simbolurile... Simbolurile...(...)

A te gândi la Dumnezeu înseamnă a nu asculta de Dumnezeu.

Fiindcă Dumnezeu a vrut ca noi să nu îl cunoaștem.

Să rămânem simpli și calmi

Ca izvoarele și ca arborii.

În schimb, tranziționând expresionismul modernist înspre postmodernism, Ion Mureșan abordează problematica divinului, menținând, de asemenea, subiectul unui viciu – în acest caz, concretizat prin alcool. În *Poemul alcoolicilor*, poetul, prin intermediul redării unor imagini clare, reușește să îmbine grotescul (totuși, atenuat) cu obișnuitul vieții, creând o poezie a cotidianului. În acest context, creația este cea care își controlează creatorul, Dumnezeu fiind plasat în postura unui demiurg al viciilor, care iubește, euforic, pe toată lumea și care comite greșeli omenești. Este marcat un spațiu temporal cosmic al dependențelor de alcool, redând insuficiența umană. E evidentă, totuși, tendința unor referințe tipice romantismului, ca indiciu al postmodernismului. Aceeași problematică se relevă în *Pahar*, unde, prin metoda redării fluxului conștiinței, se conturează universul compensatoriu/ludic (ambele sunt în simultaneitate la Ion Mureșan), regăsit în alcool, substanță care ar putea, mai mult sau mai puțin, să devină emblematică pentru scriitor, exprimând fluiditate și, deopotrivă, euforie – un eufemism al postmodernității:

*Vai săracii, săracii alcoolici,
cum nu le spune lor nimeni o vorbă bună! (...)
Numai Dumnezeu, în marea Lui bunătate, apropie de ei o cârciumă (...)
Dar Dumnezeu, în marea Lui bunătate, nu se oprește aici.
Imediat face cu degetul o gaură în peretele Raiului
și îi invită pe alcoolici să privească
Și chiar dacă din cauza tremurăturii nu reușesc să vadă decât un
petec de iarbă,
tot e ceva peste fire.*

*Îngerașii de pahar dansează și cântă în jurul nostru.
„Totu-i vis și armonie”*

În acest mod, totul devine, deopotrivă, transcendență și imanență, producere de sens și autorefectare, propunând o nouă viziune asupra sentimentelor, depășind ideea de sobrietate și ajungând, în schimb, chiar la o stare de ebrietate existențială, denigrând ideea omogenității și configurând un ansamblu elemental, o polifonie de sensuri și motive. Discontinuitatea textuală sugerează că viața ar putea fi considerată o boală în stadiu terminal, al cărei final este amânat în permanență prin anularea sensurilor proprii și adoptarea sensurilor multiple, secundare, iluzorii.

Cianură de lacrimi

Cianură de lacrimi străvezii,
Iubiri cu demonică alură,
Tortúri, nuanțe vișinii
Rupte din amurg.

Un pumnal este iubirea,
O țintă – inima,
Focul – o atingere,
Apa – o stingere.

O fiară este iubirea,
Noaptea – ochii,
Dinții – fericirea,
Eu – ieșită din minți.

Speranță e iubirea.
Omul – se agață;
Visul – nemuritor,
În suflet pătrunzător.

Țipăt mut e iubirea.
Iertarea – mașina de cusut igno-
rantă
Broderia – reconstrucție:
Ochiuri de cristal aliniat.

Aneliza Loren Feher
clasa a XI-a F

În piept

Ai venit cu mine
până în străfundul sufletului,
până în cel mai întunecat abis,
în iadul din sufletul meu.

Câțiva oameni au murit în mine.

Azi sunt transparentă.
Te-am lăsat să vezi în mine.
O păcătoasă sunt
cu mii de suflete
în piept.

Ioana Duică
clasa a XII-a F

Visul

Visul – speranța vieții.
Iluzia – minciună îmbătătoare.
Credința – colacul de salvare,
Sfâșiat de colțul rechinului.

Visul – prezență.
Fericirea – șine mușcând infinitul,
Locomotiva orizontului de crin,
Urma lăsată în verde.

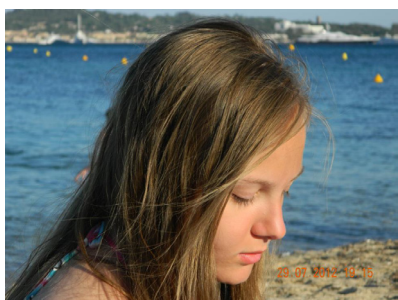
Visul – palme încleștate.
Bătăile de inimă – necenzurate,
Ritmul – alegro,
Secunda – veac.

Realitatea – călăul visului.
Viol.
Absență.
Amintire.

Aneliza Loren Feher
clasa a XI-a F

Fericirea ca discurs

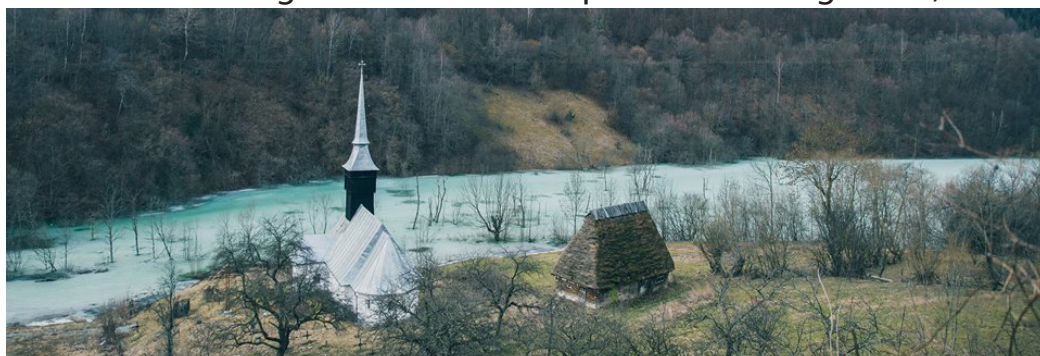
Marina-Bianca Trif

clasa a XII-a MI 1

Înainte să devină o problemă filosofică sau subiectul unor tratate, scrieri literare, fericirea a fost preocuparea naturală a omului în condiția lui civilizată, odată ce a depășit nivelul asigurării mijloacelor esențiale de supraviețuire. În mod evident, fericirea nu este o condiție *sine qua non* pentru existența umană, însă devine un ideal sau cel puțin o aspirație importantă pe măsura dezvoltării și rafinării coordonatelor acesteia, în care cultura, creația artistică, stilul și standardul de viață capătă valoare în sine. Acestui ideal îi corespund sensuri dintre cele mai diverse, legate în chip concret de viața propriu-zisă, cotidiană, încât este dificil să încercăm o definiție care să întrunească consensul tuturor celor ce se încumetă. Diversitatea sensurilor acordate exprimă, pe de o parte, multitudinea de perspective din care este abordată tema fericirii, iar pe de alta, diferențele în experiența vieții umane concrete ale realizării stării de fericire.

Discursuri despre fericire

Dacă ne întrebăm cărui tip de discurs îi revine sarcina să exprime tema fericirii, răspunsul nu poate să favorizeze un singur gen tocmai din cauza diversității accepțiunilor acesteia. O viziune cât mai cuprinzătoare posibil ne solicită să integrăm atât discursul literar, cel filosofic, cel etic, cel psihologic, cel sociologic, cât și cel religios și chiar cel economic. Operele literare prezintă, sub formă de narațiune sau în mod poetic, situații de viață, reale ori fictive, în care apare realizată starea de fericire. În ele este trăit și mărturisit sentimentul fericirii, pus adesea în relație de opoziție, antagonism cu nefericirea, drama, tragedia. Eroi și eroinele, personajele literare sunt plasate în circumstanțe exemplare, adesea situații-limită (conform sensului dat de filosoful german Karl Jaspers), în care sentimentele, gândurile, credința și acțiunile lor urmează liniile unor sensuri generice relevante pentru om. În general, creează sau

susțin valorile de bază ale existenței umane – adevărul, binele, dreptatea, onestitatea, demnitatea, credința, fericirea – obligate să facă față situațiilor ori încercărilor de natură a le contraria: minciuna, răul, nedreptatea, josnicia, infidelitatea, suferința etc. Astfel, în mari personaje ale operelor literare clasice observăm încarnarea exemplară a valorilor pe care se sprijină civilizația, cultura și religia noastră, stilul de viață, manierele noastre. Acele personaje ajung să ne reprezinte și să ne definească sub raportul poziției lor în lume, a viziunii lor, dar și să constituie tipuri ideale după care se ajustează mentalitatea, comportamentele, gesturile noastre de-a lungul formării de sine ca ființe civilizate. În vechea cultură greacă, starea rezultată din acele elemente care definesc fericirea – sănătate, bogăție, iubire – este indicată prin termenul

eudaimonia. Dacă în perioada homerică și cea a tragediei clasice, *eudaimonia* era profund dependentă de voința zeilor și de noroc, începând cu Heraclit, Democrit, Anaxagora și Platon, aceasta începe să se elibereze de instanțele transcendente, evoluând tot mai mult în relație cu stilul de viață, etica personală și felul de-a gândi. Nicio forță sau circumstanță exterioară, nimic din ceea ce nu are legătură cu voința și puterea personală nu este responsabil de fericire, conform ideii lui Heraclit.

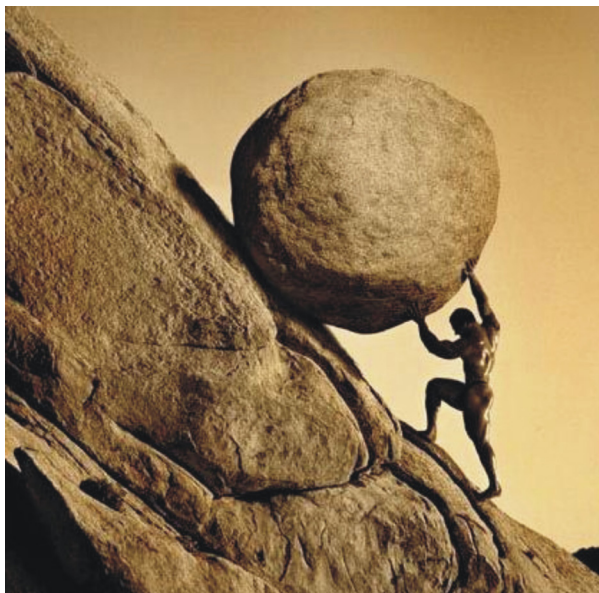
Accentuând și mai mult ideea, Democrit considera că fericirea este un fenomen strict sufletească, în timp ce Anaxagoras, o vedea

în legătură directă cu viața rațională. Mai înainte ca Socrate să facă din aceasta o maximă a vieții morale, Democrit credea că, în situațiile de viață directe, este mai bine să suferi răul decât să-l săvârșești. Aparent paradoxală, această opinie inversează pornirea instinctivă a omului – de a face rău, dacă acest fapt îi slujește interesul sau fericirea proprie – și impune un nou ideal. A nu face răul din proprie voință în nicio situație este dovada moralității, dar și condiția sporirii binelui social, dacă această maximă ar fi asumată de toți, devenind astfel un imperativ categoric.

Tematizarea sistematică a fericirii este legată de problema etică a modului de viață cel mai potrivit spre care oamenii ar trebui să tindă. În dialogul *Eutidemos*, Platon pune în gura maestrului său, Socrate, această întrebare: „Cum ar trebui să ne trăim viața în modul cel mai bun?”, oferind și câteva răspunsuri.

De fapt, în multe situații în care este pus de-a lungul dialogurilor platoniene, Socrate va completa și nuanța răspunsul la această întrebare, iar, în cele din urmă, modelul său de viață – trăită conform virtuții și aspirației spre înțelepciune – este cel mai relevant și exemplar răspuns. Pentru el, doar acele persoane care duc o viață morală și virtuoză pot fi fericite. Iar realizarea acestui țel se sprijină pe cunoașterea adevărului și armonia interioară a facultăților sufletești. Acesta ar fi modelul cunoașterii filosofice și idealul vieții conforme cu înțelepciunea.

Conform tezei lui Aristotel din **Etica Nicomahică**, virtutea (*arete*) și fericirea (*eudaimonia*) contribuie împreună la obținerea celui mai mare bine posibil în ordine umană. Totodată, contrar poziției maestrului său, Platon, includea posesia bunurilor materiale și norocul – dirijat de zei – între cauzele sau condițiile pe care se sprijină fericirea. Argumentul lui Aristotel, în favoarea tezei că fericirea este valoarea supremă, e construit pe ideea că, diferit de celelalte re-

alizări în viață (faima, bogăția, succesul, virtutea, plăcerea), care au natura unor mijloace în vederea a altceva, fericirea este un scop în sine. Fericirea nu trimite la ceva mai înalt, este un câștig ultim, final, suficient sieși, care face viața demnă de a fi trăită.

O altă teorie este cea a filosofului Aristip, care considera că fericirea se compune din acumularea de momente și situații plăcute, acestea fiind plasate într-un sistem ierarhic al valorilor în funcție de momentul și contextul în care se realizează. Fericirea este o valoare, dar nu valoarea

supremă. Epicur asocia binele cu plăcerea și răul cu durerea, elaborând o concepție în care sunt incluse atât condiții interioare, cât și exterioare pentru realizarea idealului celui mai înalt, care e obținerea fericirii: viața liniștită, eliberată de teamă (*ataraxia*), absența durerii fizice (*aponia*), precum și viața îndestulată în anturajul prietenilor. El nu credea într-o viață viitoare, moartea însemnând distrugerea atât a trupului, cât și a sufletului, motiv pentru care omul nu trebuie să se teamă de vreo pedeapsă după moarte, dar nici nu trebuie să aștepte răsplată pentru viața virtuoză. Eliberarea de teama morții, condiție a unei vieți liniștite, are drept argument faptul că omul nu are niciodată legătură directă cu aceasta: când trăim, moartea nu este prezentă; când moartea e prezentă, noi nu mai trăim; deci, niciodată nu se produce un contact real între om și moarte. Acestui argument, amplu reluat și comentat de-a lungul istoriei filosofiei, i se adaugă faimosul adagiu: *Non fui, fui, non sum, non curo* (Nu am fost, am fost, nu mai sunt, nu-mi pasă). Găsim aici rezumată atitudinea sa față de ideea morții și non existenței, pe care o putem descrie ca nepăsare metodică.

Conceptul stoic de *apatheia* conduce, pe același fir argumentativ, la un ideal de viață împăcat, ascetic, bazat pe acordul cu natura lucrurilor și acceptarea sorții așa cum e. Viața virtuoasă, condiție a fericirii, înseamnă chiar acordul sufletului cu natura, indiferent de circumstanțele exterioare în care se află omul. *Amor fati*, împăcarea cu destinul, este principiul de bază al eticii stoice, precum și condiția vieții fericite. Etica creștină aduce premise diferite pentru înțelegerea sensului vieții, odată cu ideea de păcat, întrupare a lui Christos, iubirea aproapelui, iertare, înviere și mântuire. Cadrul în care se consumă viața individului nu mai este natura, ci Dumnezeu, de a cărui providență, voință, dragoste și putere depinde viața fiecărei persoane. Dependența nu este mecanică, oarbă, ci filtrată de liberul arbitru, adică posibilitatea opțiunii între bine și rău a persoanelor în circumstanțele concrete de viață, dar mai ales în situații-limită, critice. Sfântul Augustin, în **Confesiuni**, considera că fericirea nu depinde în totalitate de om, ea fiind, pe de-o parte, un dar de la Dumnezeu, iar pe de altă, un scop care se realizează uneori abia după moarte. Viziunea lui Dumnezeu în viața de apoi este circumstanța reală a realizării fericirii, ea însemnând atât cunoașterea adevărului suprem, cât și confirmarea nemuririi sufletului. Prin aceasta, idealul fericirii este extins dincolo de limitele vieții în trup, plasat în istoria integrală a sufletului, văzut ca existență în vederea sfințeniei și mântuirii. Condiția fericirii nu poate fi decisă doar în timpul vieții pe pământ, în trup, ceea ce lasă posibilitatea ca suferința, durerea, martirajul chiar, suferite în viața trupească, să conducă la fericirea eternă a sufletului în lumea paradisiacă.

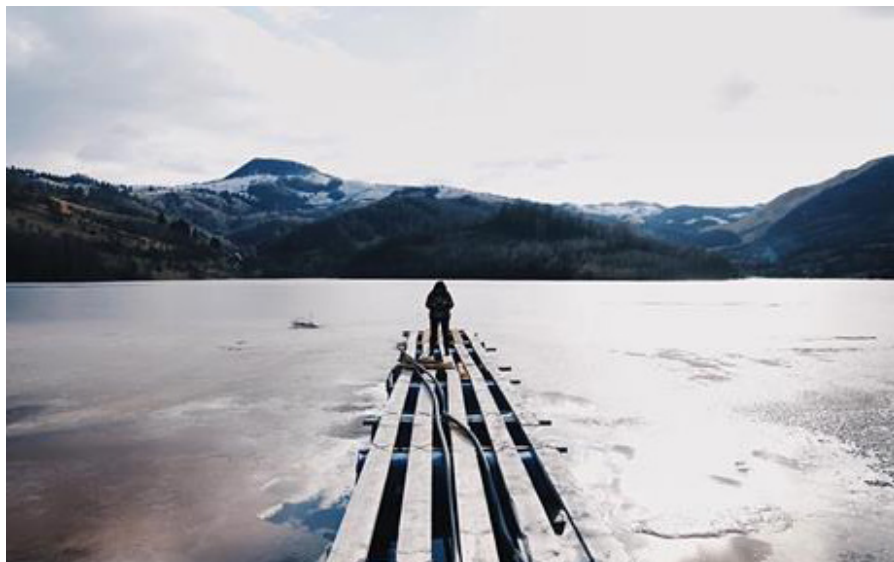
Dacă pentru unii fericirea se dobândește în urma realizării unor ținte practice, de natură cotidiană, sau ea este înțeleasă ca lipsă a durerii, a suferinței în situații-limită, precum experiența detenției, ea a fost înțeleasă ca și credință sau conformitate cu modelul de viață creștină. În evoluția istorică a creștinismului, fondarea eticii sacrificiului pe jertfa christică, martirajele primilor creștini, viață ascetică, pură, devotată lui Dumnezeu și rugăciune a constituit cadrul de semnificare a vieții personale în toate circumstanțele istorice posibile. Viețile sfinților, modelul *Imitatio Christi* creează matricea etică creștină, forma rațiunii practice a vieții umane în istorie, dar și în vederea continuării dincolo de ea. Altfel ar fi dificil să înțelegem situațiile limită și faptul că în contextul acestora s-au constituit tipuri de existență exemplară apropiată de idealul sfințeniei. Textul lucrării începe prin aceste cuvinte: *Cel ce mă urmează nu umblă în întuneric*, spune Domnul. Acestea sunt cuvintele lui Christos, prin care ne îndeamnă să trăim după exemplul vieții Lui, dacă vrem să fim cu adevărat luminați și eliberați de toată orbirea inimii.

De aceea, cea mai mare străduință a noastră se cuvine să fie cugetul profund la viața lui Christos.

O poziție modernă, foarte bine argumentată, dar care nu corespunde decât unei mulțimi restrânse de persoane, este cea susținută de Schopenhauer. Fericirea se întemeiază pe ceea ce suntem, pe personalitatea noastră, și nu are

legătură cu lucrurile exterioare, pe care le putem câștiga sau pierde, de care ne putem folosi sau lipsi, nici măcar cu succesul sau cariera. Natura personalității, starea conștiinței și inteligenței, elemente care

sunt scutite de capriciile sorții, ne califică pentru fericirea în sine. Binele și răul, care își au originea în împrejurările exterioare, nu sunt, din acest motiv, definatorii pentru starea de fericire interioară dată de propria personalitate. Sarcina constantă a omului este, în cadrul acestei poziții, cultivarea propriei personalități astfel încât să se dezvolte conform datelor ei naturale prin găsirea ocupației potrivite, a modalității de trai și a poziției sociale corespunzătoare.

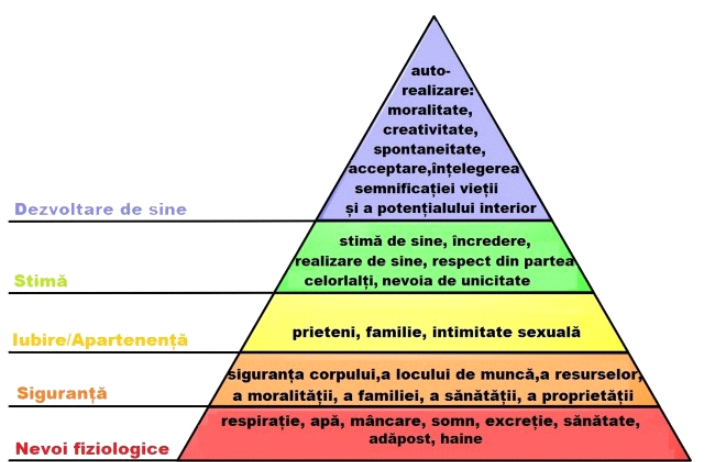
Cu toate că se sprijină pe natura propriei personalități, fericirea nu este totuși o stare continuă și uniformă, care ar putea funcționa ca *perpetuum mobile* sufletesc, ci poate fi afectată în anumite condiții de durere și urât. Fericirea se realizează sub presiunea dublului antagonism – intern și extern – înțeles în acest fel: nevoia și lipsa, externe, generează durere în plan intern, în timp ce siguranța și prisosul generează starea de urât sau plictiseală, în plan intern. În funcție de starea de sărăcie sau bogăție, omul se vede amenințat de una sau alta din aceste coerciții externe, cărora trebuie să le facă față tocmai pentru a evita durerea sau urâtul. Cunoașterea de sine, conformitatea cu natura propriei personalități, ajustarea scopurilor, a ambițiilor precum și a stilului de viață, după potențele cuprinse în aceasta, reprezintă principiile după care ar trebui să se ghideze oricine dorește să împlinească idealul fericirii umane în condițiile destinului personal.

Pe de altă parte, în viziunea existențialistului Albert Camus, fericirea este mai degrabă rezultatul unui proces intrinsec, de care este responsabilă ființa umană, fiind singura entitate capabilă de a o defini, în raport cu propria subiectivitate. Filosoful compară firul vieții cu problematica abordată în **mitul lui Sisif** și asociază munca depusă de acesta în rostogolirea stâncii cu orice acțiune îndeplinită de către om.

Mai mult, propune o viziune în care trebuie „să ni-l imaginăm pe Sisif ca fiind fericit”, deoarece, în concepția sa, omul este cel care alege să dea o anumită valoare eforturilor sale. Astfel, noi suntem singurii în măsură să dăm însemnătate anumitor lucruri, aceasta simbolizând ulterior nivelul de fericire acumulată de-a lungul timpului, indiferent de concepția generală și obiectivă a societății asupra modului de trai.

Pentru o înțelegere complexă a condițiilor de realizare personală, al căror efect scontat ar fi realizarea fericirii, trimiterea la piramida nevoilor, formulată de psihologul american Abraham Maslow (1908-1970), ne este de mare ajutor. Sunt prezentate aici condiționările naturale, obiective, externe ale vieții individuale, precum și condiționările sociale și cele psihologice. Toate acestea se combină în procente variabile în constituirea oricărui proiect de realizare personală. Ideea de realizare personală înlocuiește, în această structură analitică fericirea, întrucât ține seamă de toți factorii necesari existenței, integrării sociale, cristalizării ca personalitate, asumării unui stil de viață corespunzător acesteia. Mai mult, acesta situează în vârful piramidei conceptul auto-actualizării, definit pentru prima dată de Kurt Goldstein, în 1939, ca fiind tendința omului de a-și actualiza calitățile individuale, la potențialitatea lor maximă în

raport cu societatea. În schimb, s-a descoperit că spre finele activității sale, A. Maslow și-a definitivat lucrarea adăugând încă o treaptă în cadrul ierarhiei, aceea a transcendenței. Conform acesteia, omul care a parcurs celelalte nivele ale piramidei tinde spre desăvârșire prin experiența ideilor spirituale, vizualizând propria ființă ca parte integrată a

universului. Principiul presupune faptul că omul realizează pe parcursul vieții rolul ființei la nivel macro, căutând metode de a contribui la bunăstarea și dezvoltarea întregii umanități. Astfel, fericirea individuală poate fi dobândită prin urmărirea, de către fiecare persoană, a fericirii colective, a coeziunii în societate.

Piramida nevoilor a lui Maslow ne permite să aplicăm criteriul realizării personale diferențiat de la o persoană la alta, în funcție de temperament, caracter, înzestrare și vocație, după categoria socială, profesională sau mediul căruia îi aparține. Satisfacerea nevoilor corespunzătoare fiecărui strat al piramidei este, în principiu, condiția realizării unui model de viață împlinită, a ceea ce cu un alt termen se cheamă fericire.

Proiecte fericite

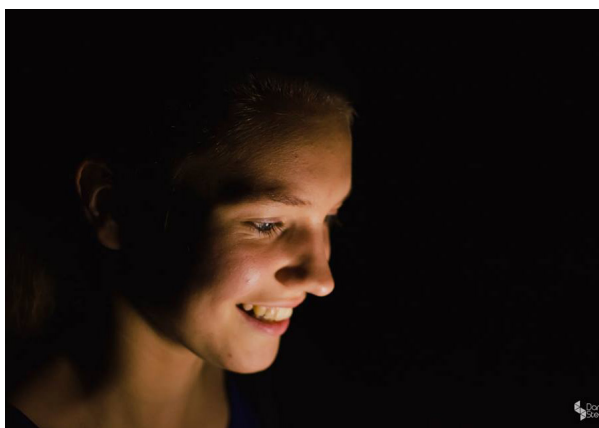

Maria Moldovan

clasa a IX-a ȘT 1

*Proiectul, intitulat **Fericirea – între mit și realitate** organizat la inițiativa doamnei director adjunct, Diana Berindeie (Liceul Teoretic „Nicolae Bălcescu”) și a doamnei profesoară Ingrid Galasiu (Liceul Teoretic „Onisifor Ghibu”), cu participarea profesorilor și a elevilor din ambele licee și-a propus să caute fericirea.*

Începând cu ora 13, în data de 7 aprilie, cadrele didactice alături de elevi s-au adunat în laboratorul de chimie al Liceului „Onisifor Ghibu” pentru ca fiecare licean să-și prezinte rodul muncii sale. Evenimentul a debutat cu un plan despre fericire, realizat de elevii Rareș Vasile și Ștefania Mocanu, din clasa a X-a. Aceștia au vorbit în cadrul unei prezentări interactive despre istoria idealului de fericire. Apoi, a prezentat eleva Trif Marina din clasa a XII-a un proiect pe aceeași temă,

realizat sub îndrumarea doamnei profesoare Mureșan Aurora. Proiectul Marinei Trif s-a bazat pe o schemă care prezenta pe scurt diferitele definiții ale fericirii, enunțate de mari personalități ale istoriei umanității.

Demonstrând că știu îndeajuns de bine teoria, tinerii au arătat că știu și să pună în practică. O elevă de clasa a IX-a, Alexandra Rășinar, a constituit un sondaj de opinie cuprinzând diferite întrebări pe tema fericirii, în funcție de categoria de vârstă. De la 4 până la 80 de ani, peste 300 de persoane au răspuns sincer cu privire la ceea ce reprezintă pentru ei fericirea, aducând zâmbete și în cadrul celor prezenți. După un început sfios, a urmat un videoclip realizat de o întreagă echipă de elevi, care cuprindea de la întrebări adresate

persoanelor vârstnice din parc până la jocuri de copii, o viziune unitară asupra fericirii. Tinerii au fost coordonați de doamna profesoară Simona Apahidean, impresionând publicul atât prin talentele lor cinematografice, cât și prin simplitatea cu care au îmbinat atâtea păreri diferite asupra aceluiași aspect. A urmat un scurtmetraj intitulat **În căutarea fericirii**, în culisele căruia s-au aflat elevi

a Liceului Teoretic „Nicolae Bălcescu” au pus în scenă un moment artistic de teatru-forum (regizat de doamna profesoara Emilia Borza). Sceneta avea în prim-plan distincte tipologii de elevi, cei mai mulți fiind preocupați de distracție, lăsând în urmă școala, la fel cum se întâmplă și în realitate.

Ceea ce a făcut piesa de teatru deosebită a fost intervenția publicului, care a putut modifica tipologia

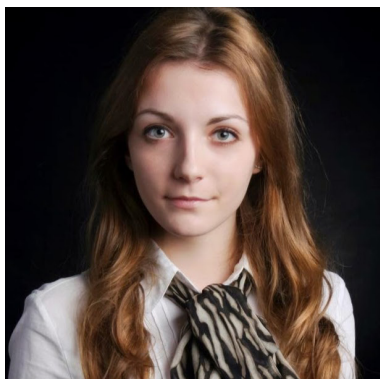
ai Liceului „Onisifor Ghibu”. Tinerele eleve de clasa a IX-a, Mudura Ana și Popovici Irina, cu ajutorul colegilor lor și al dirigintei, au descoperit, prin filmul creat, că, pentru unii adolescenți, fericirea constă în pasiunea lor. De la sportivi de performanță până la muzicieni virtuozii, fiecare a avut cu ce să se mândrească, iar munca lor a fost răsplătită pe măsură. Mai mult decât atât, ca să fie cât mai mulți elevi implicați în această acțiune, a fost organizat un concurs de talente pe tema fericirii. Adolescenții, cu imaginație, și-au manifestat înzestrările artistice, realizând eseuri și fotografii care să le illustreze idealul. Strădania lor a fost recompensată printr-o scurtă festivitate de premiere, acordându-li-se diplome și premii.

La finalul acestei manifestări, o parte dintre elevii clasei a IX-a ȘT

personajelor după bunul plac. Astfel, tinerii și profesorii au avut ocazia să vadă diferența dintre ceea ce se întâmplă în timp real și cum își imaginează, de fapt, oamenii perfecțiunea. Și, deși audiența a preferat varianta perfecționată a piesei, nu este oare mai firesc ca fericirea să se găsească în fapte autentice, în ceea ce suntem noi cu adevărat? Nu este oare mai bine să ne descoperim fiecare sinele și propria sursă de fericire, în loc să folosim surrogate care să ne dea pe moment satisfacție? Iată câteva dintre întrebări, în loc de concluzii ale acestui parteneriat, realizat între tineri și profesori, aflați în căutarea fericirii.

În încheiere, tinerii care au depus efort, au fost tratați generos de gazde și au pornit spre case, dezvăluind, prin expresiile lor entuziaste că tocmai au făcut un mic pas în lungă și anevoioasă călătorie spre fericire.

Mâna lui Dumnezeu

Loredana Fărcaș
ex. a XII-a MI1, 2012
(Medicină, anul V)

Acolo și arată spre butonul de cămașă cusut sub piele, în spațiul II intercostal. Acum trei luni. Apoi aici - tot, tot, tot.

Pyongyang* este în expansiune spațială, cel mai probabil printr-o amplificare a genei MDM2. Construcțiile din lobul temporal au fost demolate în câteva zile, iar limbajul este afectat. Se înaintează spre lobul frontal, deși inginerii responsabili de proiectare au fost împotriva acestei măsurii. Prin urmare, deficitul motor de tip piramidal va fi resimțit contralateral în curând. Din fericire, lobul occipital nu este o prioritate. Mecanismul de propagandă funcționează însă, așa că tuburările vizuale nu vor întârzia să apară. Neuronii vor fi evacuați într-un Auschwitz virtual. Fără tren, distanța e scurtă. Pedepsa capitală va fi răspunsul pentru orice încercare de regenerare.

*De ce v-au pus pacemaker? Vă știți cu inima?
Nu, nu, acolo a început și apoi aici – tot, tot, tot.*

Grație dictatorului, regimul a ales perfect locația. Solul este fertil chiar și după 40 de ani de achiziții psiho-motorii. Complexele EEG cresc ample atunci când fetița strigă din bucătărie: Ta – ta... ta – ta – ta. Clima temperat-continentală, avantajoasă, cu averse de îmbrățișări din partea soției. Tot mai dese.

Nu mă doare, iertați-mă că nu știu să fiu de folos.

Săptămânal, mâna lui Dumnezeu mărește impozitul pe salarii, fără explicații sau clauze contractuale. Conform ultimei legi promulgate, Pyongyang nu garantează viață veșnică decât celor care acceptă această economie costisitoare. Sau, desigur, celor care sunt dispuși să doneze un teritoriu cât mai larg electrocauterului din sala de operații.

Aici? Unde aici?

Aici – tot și degetele lui ating firav C-ul de la suprafața scalpului. Schițează un zâmbet, pentru că, în ciuda loviturii de stat suferite, încă știe pe care parte e aici. Încurajat de controlul pe care îl deține acum asupra unui corp necunoscut minții lui, se ridică din pat și ia de pe etajeră CD-ul. Tot.

În fotografii, Pyongyang este asemănător unui *Graphium angolanus* fără pete roșii. Agresiv.

Pyongyang este
aici și, în 6 luni,
va fi *tot*.

---

*Pyongyang – capitala Coreei de Nord (stat totalitar)

Tot – mort (lb germană)

Gena MDM2 – se consideră a fi una dintre cauzele de glioblastom multiform

Graphium angolanus – specie de fluture cu aripi alb-negru. Glioblastomul multiform pe imagini de rezonanță magnetică (care sunt alb-negru) se vede ca un fluture care ”mănâncă” din creier

Dumnezeu – (aici) neurochirurgul

Astăzi e ziua ta

Astăzi e ziua ta.
Semnul din stea – prezent!
Chipul tău, zâmbetul tău – absente...

Astăzi e doar ziua ta.
Ieri asfințitul ne lega
Privirile îmbrățișate
Apropiindu- ne inimile
Precum strunele unei harfe.

Astăzi e ziua ta.
Orele vor înnoda anii;
Bătăile inimii mele înșirate în clipe
Vor trâmbița
Cântecul împăcării.

Aneliza Lorena Feher
clasa a XI-a F

Metamorfoză

Stea fragedă
Căzută prematur.
Sculptorul – durerea.
Metamorfoza:
Vag fir de praf.

Rază frântă
Ce străpunge marea.
Cârmaciul – noaptea sumbră.

Metamorfoza:
O umbră.
Floare firavă,
Corolă de rouă.
Grădinarul – vântul.

Metamorfoza:
Câmpul.
Zâmbet visător,
Făclia amurgului.
Artizanul – minciuna.

Metamorfoza:
Încremenirea.

Aneliza Lorena Feher
clasa a XI-a F

Timpul

Aici este pieptul altcuiva.
O inimă bate mecanic
timpul...
Gesturi nevrotice.

Ce zâmbet crispat!
Oamenii mă privesc .
Ca la Dali, am o gaură în piept,
Îmi sfarmă coastele.

Paralizie.
Simbioză.
Îmi curgi prin vene.
Fragmentată
te aștept să oprești apocalipsa asta,
să-mi dispersezi
fulgerele.

Sunt negură și contur
într-o lume fadă.

Ioana Duică
clasa a XII-a F

Părinții tăi pot controla viața

Patricia Silaghi
clasa a IX-a ȘT 1

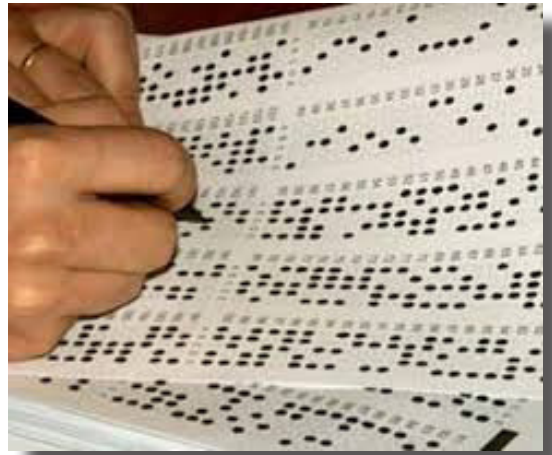
V-ați întrebat vreodată cum e să trăiești cu gândul că părinții tăi pot controla viața oamenilor? Probabil că nu... Nici eu nu mi-am pus problema aceasta, până de curând. Într-o seară, mă uitam, împreună cu tatăl meu, la un film care prezenta, evident, o operație (extragerea tiroidei, mai exact). La un moment dat, tatăl meu s-a uitat la mine și mi-a spus: „Știi că artera carotidă se află la doi centimetri mai în stânga? Dacă ar întinde degetul și ar trage-o, ar putea să-l omoare pe omul ăla pe masa de operație”. M-am uitat la el, neștiind dacă era o glumă sau nu, și l-am întrebat „Serios?”. A urmat o pauză și apoi mi-a spus „Bineînțeles, am avut de făcut aceeași operație ieri.” În acel moment am avut o revelație și am început să îmi pun întrebări: Cât de important este rolul medicilor în societate? Cum se poate ca omul din fața lor să fie atât de aproape de moarte, iar ei să dea dovadă de atât auto-control? În viața cotidiană, doctorii sunt aceleași persoane calme și calculate? Cum influențează comportamentul medicilor viața celor din jurul lor?

După multă cercetare, sau, mai bine zis, mai mult timp petrecut în familie, mi-am dat seama că viața mea ar fi total diferită, dacă părinții mei nu ar fi medici. De când mă știu, am dat dintr-o extremă în alta, la capitolul medicamente. Când eram mai mică, mi s-au vârat pe gât tot felul de vitamine. Majoritatea aveau gust oribil și nu înțelegeam la ce mă ajutau. Medicamentul pe care îl uram cel mai mult era antibioticul, dar, în mod ironic antibioticul era soluția tuturor problemelor... Tuse? Antibiotic! Durere în gât? Antibiotic! Febră?

Antibiotic! Nu era nicio problemă. Mai nou însă, de când sistemul meu imunitar a evoluat, am trecut pe remedii naturiste în cel mai bun caz (există momente în care aș putea să tușesc până mă sufoc, dar toată lumea ar fi foarte calmă). Ironic este și faptul că niciodată, dar niciodată nu pot găsi pansamente în casă, atunci când am nevoie.

Dacă mă tai la deget sau am o zgârietură, trebuie să improvizez un bandaj din șervețele și, cu ajutorul scotch-ului, să-l fixez pe rană. Bineînțeles, părinții mei au început, de la o vârstă fragedă, să îmi explice diverse detalii anatomice, pentru care nu am manifestat nicio atracție în perioada aceea, dar dezinteresul meu nu le-a zdrobit entuziasmul. S-au liniștit o vreme, dar apoi, când se apropia examenul, au început din nou „Ar trebui să te faci și tu medic!”, „Ai putea să ajuți atâția oameni, inclusiv pe tine, dacă alegi meseria asta!”. În final, am intrat la un profil de științe și am crezut că am scăpat, măcar pentru o vreme. Dar nu! Indicațiile s-au întors „Ar trebui să ai note mai mari la materia x!” „De ce nu te străduiești mai mult?”. Iată-mă acum, încercând să ajung la un echilibru între ceea ce e comod (statul la televizor toată ziua, dormitul etc.) și ceea ce ar fi bine să fac (temele, învățatul etc.).

Dacă părinții mei nu ar fi medici, probabil aș avea posibilitatea să îmi canalizez energia și în alte lucruri, în afară de studiul biologiei și al chimiei, sau să îmi aleg alt domeniu de activitate. Am constatat un lucru, care se aplică în aproape toate cazurile: părinții medici vor ca și copiii lor să fie medici. Le povestesc atât de entuziasmați părțile bune ale meseriei, încât, atunci când cresc, copiii nu mai știu ce altceva ar putea face, în afară de medicină. Problema este că nimeni nu le explică tinerilor care sunt părțile negative ale meseriei. De multe ori, aceștia trăiesc cu gândul că, să fi medic este cea mai frumoasă meserie din lume, doar pentru că ei provin dintr-o

familie de medici, meseria li se potrivește. Această mentalitate mi se pare total greșită. Și mie, provenind dintr-o astfel de familie, mi s-a impus varianta de a da la medicină și, inițial, mi se părea o variantă bună. Abia după ce am intrat la liceu și am văzut despre ce este vorba, am început să mă întreb serios dacă îmi place cu adevărat ceea

ce fac. Răspunsul este nu, dar nici nu simt o repulsie totală față de ideea de a continua la profilul de științe. Un alt lucru pe care l-am observat la părinții medici este faptul că ei cer continuu rezultate foarte bune de la copiii lor.

Nu contează dacă îmi place sau nu o materie, părinții mei se vor aștepta ca eu să am o medie mare. În caz contrar, voi fi etichetată drept leneșă sau nepăsătoare.

Pe de altă parte, în cazul unui copil, conștient atât de părțile pro, cât și de părțile contra ale meseriei, care în continuare își dorește să profeseze în acest domeniu, medicii din familia sa sunt o adevărată binecuvântare. Pe lângă cunoștințele, acumulate în mulți ani, există și o grămadă de cărți, care reprezintă un excelent material de studiu. Medicina este o meserie utilă și destul de bine plătită, fapt care le oferă o oarecare satisfacție celor cu această profesie (în special ideea că eforturile lor sunt răsplătite pe plan material). Fiind medic, ajungi să cunoști o mulțime de oameni, nu neapărat toți din România și îți se deschid multe uși, în diferite direcții. Pentru cei care sunt nehotărâți, poate pare o meserie extrem de grea, deoarece implică multă muncă și, văzându-mi părinții, tind să cred că este adevărat. Uneori fiind dăruiți meseriei lor, medicii nu au suficient timp pentru familie sau persoanele apropiate, mai ales atunci când lucrează și cu studenții la Facultatea de Medicină. Cu toate acestea, nu toate specialitățile sunt la fel de complicate, iar durata timpului pe care îl petreci scriind articole poate fi, în mare parte, aleasă de tine.

Le sunt recunoscătoare părinților mei pentru că îmi oferă posibilitatea de a experimenta diferite trăiri. Au avut și au în continuare un rol important în formarea mea ca om. Deși este, uneori, greu pentru mine să mă ridic la nivelul așteptărilor, toate experiențele prin care trec mă învață diferite lecții.

Părinții medici nu sunt chiar atât de diferiți față de ceilalți părinți, ignorând idealurile lor legate de viitor și, (uneori) obsesia pentru siguranță. Tot ceea ce își doresc este binele copiilor lor, văzut prin prisma experiențelor lor de viață.

Însemnări alchimice

Mara Oniga

clasa a XI-a ȘT 1

Cluj-Napoca, într-o după-masă de martie, 2017

Pașii grăbiți ai băiatului se opriră brusc, în fața ușii grele, din lemn masiv, susținută de un grilaj gros de metal. Ajunseseră. În spate, fetele se grăbeau, scoțându-și din genți câte o carte, nu prea groasă, cu imagini, pe care în curând o răsfoiau haotic și grăbit. Nu știau de unde să înceapă. Erau atât de multe de făcut.

– Repede, intră ! spuse una dintre ele. Nu avem mult timp.

– Liniște, fetelor! șopti băiatul. Am ajuns. Avem tot timpul din lume.

Și împinse, cu toată puterea lui, ușa de la intrare, care, cu un sunet grav, prelung, își schimbă poziția. Ezitară cu toții, dar, într-un final, una dintre fete puse piciorul în prag, urmată de colegi. Cei trei liceeni se aflau acum în prima cameră a Muzeului de Istorie a Farmaciei din Cluj-Napoca. Clopoțelul sună scurt, anunțându-le venirea, iar din fundul încăperii, de la biroul din lemn de cireș din spre fereastră, o micuță doamnă își fixă ochelarii mai bine, curioasă în legătură cu noii vizitatori. Erau trei la număr, păreau de aceeași vârstă, cărând în spate genți umplute cu cărți, manuale și caiete, până la refuz. „Or fi venind direct de la școală?!” Schiță un zâmbet și, fără să se grăbească, se întrepță spre adolescenții care o priveau nedumeriți.

– Pofțiți, o mică schiță a muzeului! spuse ea, întinzându-le câte o foaie. Pe aici, urcăm câteva trepte, urmați-mă!

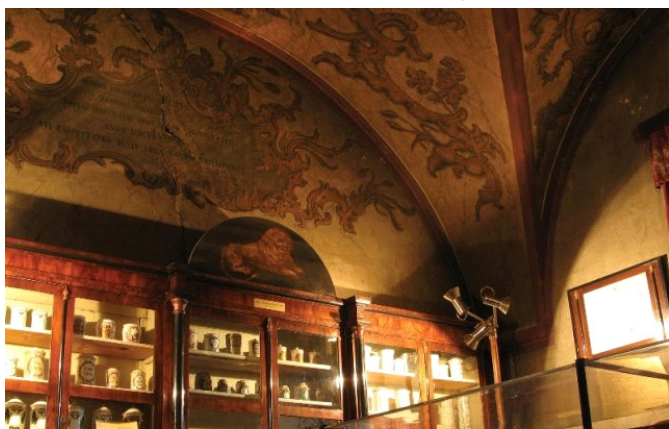
– Luați notițe! le șopti, subtil, băiatul celor două fete.

Întregul muzeu părea un labirint din cale-afară de încurcat, cu trepte înguste și anticamere ticsite cu exponate. Tinerii pășeau încet pe podeaua din lemn, acoperită de un covor tern, învechit, dar dușumeaua scârțâia sub picioarele lor. În rest, aerul era apăsător, închis, iar liniștea, de mormânt, inunda fiecare colțișor al încăperii. Nici vocea doamnei de la intrare nu se mai auzea, deoarece, în cele din urmă, aceasta îi lăsă pe vizitatori să găsească singuri drumul și se cufundă în lectură, la locul său obișnuit. În vitrinele ce acopereau câte un perete întreg, erau aliniate, simetric, vasele farmaceutice, pictate manual, cu inscripții în limba latină, cu însemne alchimice, conținând, încă, urme de pulberi vegetale.

Întregul tavan era pictat în stil baroc, cu diferite simboluri din antichitate. Nimeni nu scotea o vorbă.

Concentrat, cu mâneca hanoracului, băiatul își șterse ochelarii aburiți. Nu lăsă din mâna dreaptă carnețelul în care își notase, cu lux de amănunte, tot ce văzuse până atunci. Își ridică privirea spre camera alăturată, și, cu o mișcare lentă, porni într-acolo. Se opri. Mai șterse o dată ochelarii. Nu, nu era asta. Îl înșela vederea. Ceva nu era în regulă. Începu să tremure, scoțându-și carnețelul. Încercă să noteze ceva, să le spună fetelor, să strige după cineva... Nu era adevărat!

La câțiva pași de el, îmbrăcat într-o uniformă albă, lungă, farmacistul citea încruntat, dintr-o carte mare, cu paginile îngălbenite de vreme, pe care se putea citi destul de clar *Taxa Pharmaceutica*. Lângă el, un tânăr pe la vreo optsprezece ani, agitat, muta dintr-o parte în alta cutiile cu ingrediente.

— Le-am adus pe toate ! N-a mai rămas niciuna, promit !

Dar farmacistul nu avea timp de sortat ingrediente. Până la urmă, asta era, într-adevar, responsabilitatea asistentului său. Curând, ușa încăperii se deschise și o mare de oameni năvăli înăuntru, fiind uimiți de felul în care era decorată farmacia. În timp ce unii încă admirau împrejurimile, în farmacie începu circul :

– Maestre, te rog, am nevoie de ceva pentru durerile de stomac !

– Domnule, fratele meu...! Nu se simte bine... E urgent, ajutați-mă !

– Bună ziua, am și eu nevoie de ceva cu care să îmi pudrez nasul! spuse o domnișoară cochetă. Se apropie ziua dansului...

Farmacista își nota, cu atenție, fiecare lucru spus de clienții săi.

– Să vedem, ar fi așa...! Praf de bezoar, 10 g... Mai departe, praf de mumie, os de sepie...

Asistentul fugi în camera materialelor, apoi coborî în laborator, să aducă cele necesare.

Băiatul se străduia din răspuțeri să scrijească ceva pe suprafața mată a foii de hârtie, dar în zadar. Era de-a dreptul șocat.

– Să plecăm de aici ! Repede ! strigă el.

Și, fără nicio explicație sau salut, împinse din nou cu putere ușa muzeului și ieși afară. Fetele, neînțelegând cele întâmplate, își strânseseră lucrurile și ele.

Femeia bătrână râdea, prefăcându-se încă interesată de cartea pe care o ținea în mână.

– Nu e un loc oarecare, muzeul acesta..., spuse ea zâmbind.

Spre seară, la birou, băiatul încă nu își revenise. Pe masă zăceau cărți de istorie, notițele lui de la muzeu și o broșură: **Cultură și civilizație în România – 2017**. Concursul se apropia. Se hotărî să se pună mai repede pe treabă. Dar în continuare i se părea ceva în neregulă cu muzeul acela...

Intră și explorează!

Iulia Cotîrlă
clasa a IX-a ȘT 2

V-ați plimbat vreodată prin centru și ați văzut niște copertine ciudate prin Piața Unirii? Era cu siguranță vreo chestie plictisitoare pentru bătrâni, un anticariat sau ceva de genul. Îmi pare rău să vă contrazic, dar lucrurile nu stau deloc așa.

În Piața Unirii, chiar sub statuia legendarului Matei Corvin vă așteaptă *Târgul de Carte Gaudeamus* în cea de-a XVIII-a ediție la Cluj. Târg e puțin spus. Probabil vă vine în minte ceva banal, improvizat; un amalgam de oameni care încearcă să pună laolaltă o afacere. De fapt, i se spune târg pentru un cu totul alt motiv, și anume pentru că are de toate.

De la CD-uri și casete cu muzică la enciclopedii și cărți de admitere la UMF (pentru prietenii noștri de la secția de științe). Să nu mai vorbesc de literatură! Scriitori români și de peste hotare;

clasici și contemporani: Andrei Pleșu, Dostoievski, Anne Frank. Best-seller-uri, cărți polițiste, de istorie,

de aventură, de comedie. Epic, liric și dramatic, în toate limbile, totul în cele 64 de standuri (numărate personal), peste 70 de edituri printre care și Humanitas, Trei, Corint și Polirom.

Cu alte cuvinte, găsiți orice de la **Cum să crești un copil**, la **Evanghelii**, în germană.

Știu la ce vă gândiți...? Până acum sună doar ca un loc de unde se cumpără cărți. Poate chiar o librărie. Dar Gaudeamus este mai mult decât atât. Târgul de carte clujean

surprinde prin evenimente, precum decernările unor premii pentru cărți, scriitori și jurnaliști. Ca să simtă cititorul că părerea lui contează cu adevărat, prin votul acestuia se stabilește premiul pentru cea mai râvnită carte din târg, dar și trofeele presei și ale educației.

Din această ediție, Gaudeamus a introdus o secție cu 100 de povești de aur ale sportului românesc, pentru ca marii sportivi dintre noi să nu se plictisească, dacă ajung vreodată (poate din curiozitate) la târgul de carte. De fapt, la intrarea în lumea cărților pe

care o propune Gaudeamus vă așteaptă următorul citat: *Viitorul le aparține oamenilor curioși. Celor cărora nu le e frică să tragă cu ochiul pe pagina cealaltă, să privească scurt la titlul următorului capitol, să se ridice pe vârfuri și să pândească. Intră și explorează!*

Dacă nu v-am convins până acum, cred că ar fi cel mai bine să vă convingeți singuri. Ați putea arunca o geană prin Piața Unirii oricând între 5 și 9 aprilie 2017. Dar un lucru este cert: Nu o să vă pară rău!

GAUDEAMUS!

Târg de carte

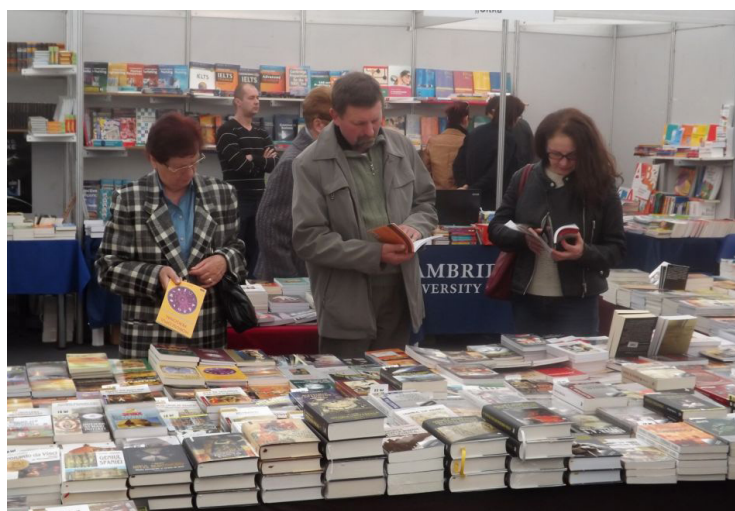
Mădălina Moldovan
clasa a IX-a ȘT2

Idealuri trăite la granița realității, vise ascunse în colțurile sinelui, viziuni inovative, redade prin spectrul normalului, toate reduse la o prelingere de cerneală printre porii hârtiei. Simplu spus, cartea. În acest labirint de oglinzi ce reflectă istoria umanității am pășit și eu când am trecut pragul *Târgului de Carte Gaudamus*. Spun labirint, deoarece, încă de la intrare, am înțeles că, odată începută această aventură, drumul de întoarcere avea să fie unul lung. După impactul inițial pe care l-am experimentat, când am plonjat în universul paralel al târgului de carte, am simțit cum lumea fantasticului începe să devoreze bucăți din mine. A debutat puțin câte puțin, după care tot mai mult și, apoi, totul deodată. În acel moment am simțit cum valul multicolor de coperti mă desprinde din lumea profanului și mă propulsează către toate colțurile lumii.

Ego-ul meu a fost primul combatant căzut pe front, fiind repede hipnotizat de transa acordurilor de vioară ce se derulau pe fundal. Acum, reflectând asupra experienței, pot spune că singura parte din mine ce nu a căzut în plasa plăcerii nevinovate de a mă pierde în lumea lecturii a fost subconștientul. Într-adevăr, subconștientul meu a dedus primul că mintea urma să fie bombardată cu informații din nenumărate domenii, pregătindu-se anticipat pentru o suprasolicitare.

Astfel, am pășit alături de ceilalți împătimiți ai lecturii în interiorul unor minți tipărite pe hârtie. Ceilalți... Unii ancorați în realitate, iar alții cuprinși cu totul de lumea

excepționalului. O primă debarcare am făcut-o pe malul muzicii. Acolo am avut ocazia să stau față în față cu marii clasici și compozitori de operă, cât și cu trupele contemporane ale căror poze străluceau pe discuri de vinil.

După ce mi-am deconectat mintea de lumea exterioară, am înaintat către universul religiei. Acest loc, sacru prin excelență, patronat de întrebări existențiale și răspunsuri ce înglobează ideile budismului, islamismului și ale creștinismului m-a fascinat prin simplitatea aparentă cu care prezenta cele mai controversate discuții ale omenirii.

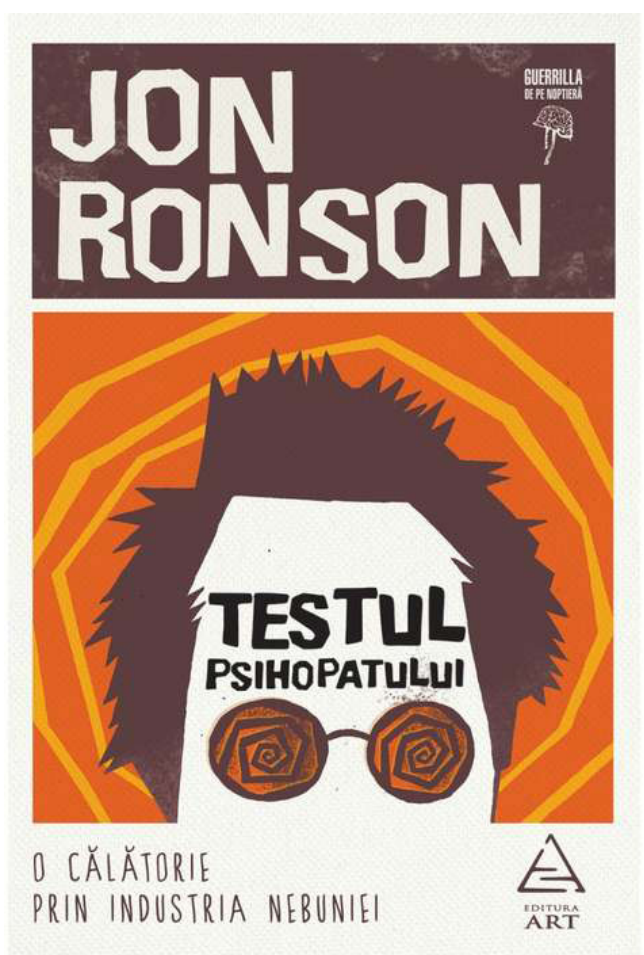
Desigur, principala figură, al cărei nume mi s-a imprimat pe retină, de ne lipsit din colecțiile religioase, a fost Mircea Eliade. Volumele lui pictau rafturile târgului, fiind însoțite deseori de probleme de psihanaliză surprinse de

Sigmund Freud și de Jung.

Următorul port în care am coborât ancora a fost în golfurile englezești. În spiritul ceaiului de la ora cinci, am făcut o trecere în revistă a volumelor britanice, încheind cu o imagine a visului american. Mai apoi, a urmat o apropiere treptată de granițele profanului, lovindu-mă din plin de exactitatea tratatelor gigantice de anatomie,acompaniate de metode de realizare a procedurilor de medicină generală. Această reîntoarcere pe pământurile natale ale științei mi-a trezit partea rațională a sinelui, proiectând traiectoria traseului meu într-o direcție îndepărtată de meleagurile sacralului de care mă bucurasem anterior. Astfel, am

ajuns să străbat civilizațiile antice și evoluția omenirii până în prezent. Am revăzut crearea roții din Mesopotamia și scrierile hieroglifice ale egiptenilor.

După cum anticipasem, m-am încărcat cu un bagaj de informații, degustând la fiecare popas ingeniozitatea și varietatea minții creatoare. La finalul călătoriei, am cules o floare din buchetul numeroșilor scriitori, **Testul psihopatului** de Jon Ronson. Poate dorința de a marca aventura mea prin universul lecturii m-a determinat să aleg un titlu mai neobișnuit sau poate a fost pur și simplu reacția normală a conștiinței după epuizarea memoriei interne de pe placa de bază a creierului meu. În orice caz, după cum spune și autorul englez Mal Peet, *Scrisul este o formă de nebunie licențiată*. Prin urmare, consider că o călătorie prin industria nebuniei este finalul inedit (sau continuarea) scurtei evadări în lumea literelor.

Am ajuns să iubesc această dictatură!

...clasa a XII -a F

Momentul repartizării elevilor la liceu, în anul 2013, a însemnat votarea de către un colectiv de 28 de elevi a unei noi forme de guvernământ la nivel educațional. Părăsind un gimnaziu aproape anarhist, am avut iluzia aderării la o democrație pe care nu o cunoșteam, însă, prea bine. Ne-am trezit, deci, într-un nou stătuleț, unul mic și neînsemnat, și abia apoi am conștientizat (sau încă mai conștientizăm) că noul țărâm nu este unul tocmai liber. Există, se pare, un suveran unic, „iubit” de toți: literatura. Dacă aș putea rezuma orele de română din liceu la un singur cuvânt, acesta ar fi „suspans”. Indiferent dacă mă refer la misterul fiecărei noi opere pe care trebuia să o studiem – căci exista, ca în orice regim totalitar, o normă care trebuia îndeplinită –, sau la dilema pericolului nevăzut, de după colț, al unui test-fulger (pe motive de vreme bună sau rea), am trăit mereu într-o continuă încercare de anticipare a următoarei mișcări a adversarului. Care adversar? Nici astăzi nu am aflat, așa cum nici Ion n-a făcut rost de tot pământul pe care îl dorea, oricât a încercat, săracul. Asupriți ai acestei dictaturi,

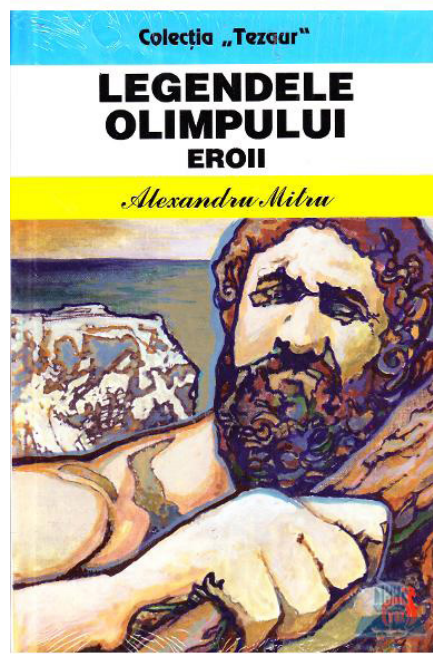
relatează, în continuare, experiențele lor în lagărele de lectură ai căror prizonieri au fost timp de patru ani. **(N.D.)**

Rememorez cei patru ani ce în curând se vor termina. Haotic, îmi trec prin minte amintiri. Nostalgie. Am uitat acel sentiment de revoltă de la începutul

clasei a IX-a. Paradoxal, am ajuns să iubesc această „dictatură”, să iubesc, de fapt, ceea ce am devenit eu după anii de liceu. Iubesc literatura. Privind retrospectiv la romanele ce m-au făcut să meditez mult după ce le-am terminat, la romane pe care le-am devorat în câteva zile, îmi aduc aminte și de romane pe care mi-aș fi dorit să le închid după câteva pagini citite, dar tocmai acesta e farmecul dictaturii. Totuși, romane, precum **Război și pace**, **Tess D'uberville**, **Crimă și pedeapsă**, înclină puternic balanța. Cred că sunt tristă, nu nostalgică... Au zburat prea repede patru ani, aș vrea să opresc timpul uneori.

Aș vrea să mai fiu o dată elevă în clasa a IX-a, aș vrea să mai citesc forțat câteva cărți... Să mai am emoții la fiecare test de română, aș mai vrea câțiva ani de liceu. **(D.I.)**

În toți acești ani de școală și mai ales de liceu, am învățat multe lucruri de la toți profesorii și am descoperit o mulțime de noutăți din cărțile citite la limba și literatura română. Cărțile care mi-au plăcut enorm au fost **Maitreyi** și **1984**. Mi s-au părut cele mai interesante, dar au fost și alte cărți pe care le-am displăcut profund, cărți precum **Roșu și Negru**, **Faust** sau **Procesul**. Cu toate acestea, sunt mândră de faptul că am reușit să citesc în acești patru ani atâtea cărți care m-au ajutat să îmi dezvolt limbajul. **(M.Ad.)** Orele de limba română din liceu au fost diferite față de cele din școala generală. În clasa a IX-a, la primele ore, m-am simțit ca la facultate: profesorul vorbind, noi luând notițe, în majoritatea cazurilor, liniște deplină... Ca un simulacru al condițiilor din învățământul superior. Mi-au plăcut mai mult cărțile citite în ultimii doi ani de liceu decât cele din primii ani: **Enigma Otiliei**, **Patul lui Procust**, **1984**, **Procesul** (cărți pe care le-am citit cu plăcere); **Legendele Olimpului**, **Hanu Ancuței**, **Război și pace**, **Roșu și negru** – opere care mi-au generat sentimente de repulsie încercând să le citesc. **(D.C.)**

Eu iubesc cărțile și am dezvoltat o pasiune pentru ele din gimnaziu, dar sunt de părere că școala promovează câteva opere care s-au îndepărtat de un înțeles și un mesaj actual. Una dintre cărțile care m-au făcut să mă simt singură și departe de orice realitate a fost **Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război**. **(B.A.)** Dacă uneori cititul era un adevărat chin și citeam doar să nu iau 2, ca mulți alți colegi, alteori, dimpotrivă, îmi alunga orice urmă de oboseală și nu puteam lăsa cartea din mână chiar până după miezul nopții. O astfel de carte care mi-a acaparat atenția în totalitate este **Crimă și pedeapsă**, cum reprezentând cartea mea preferată. Recunosc, aș citi-o iar cu tot atâta nerăbdare. Pe de altă parte, am citit cărți, încercând să găsesc ceva interesant în ele sau să descopăr ceva nou printre rânduri, dar fără rost (poate eram eu doar un „neinițiat”). Alte categorii de cărți pot fi: cărți interesante, dar prea lungi (**Război și pace**) sau cărți care, la momentul respectiv, nu mi-au acaparat interesul prea mult, iar în prezent s-au dovedit a fi nu doar interesante, ci și folositoare pentru alte domenii de studiu (**Legendele Olimpului**). Continuând lista, se adaugă operele absurde care mențin un anume suspans și dorință de a afla adevărul de la prima până la ultima pagină, fără a se schimba situația, de fapt (**Procesul**), sau cărțile care necesită o anume stare pentru a le interpreta corect/pentru a le înțelege (**Faust**).

Mai există cărțile cu final dramatic, previzibil, dar care fac cititorul să mai spere la o acțiune încheiată favorabil (**Anna Karenina**) sau cărțile care par simple, dar transmit, de fapt, o multitudine de înțelesuri sau concepte preluate din stilul autorilor universalii (**Enigma Otiliei**). Nu în ultimul rând, se pot descoperi dramele postbelice absurde care, fiind citite, stârnesc într-adevăr amuzamentul, precum o comedie (**Iona**) sau cărțile care prin titlu (**Cartea nunții**) sugerează altceva decât ce urmează să conțină. (**P.A.I.**)

Dintre cărțile citite cel mai mult mi-au plăcut nuvelele fantastice ale lui Mircea Eliade prin modul în care îmbină realitatea cu ficțiunea, prezintă schimbările neașteptate de situație și finalul deschis, interpretabil. Ceea ce nu mi-a plăcut să citesc au fost romanele **Război și pace** și **Anna Karenina** din cauza stilului greu de urmărit și cu foarte multe detalii legate de personaje și de locuri. (**D.M.**)

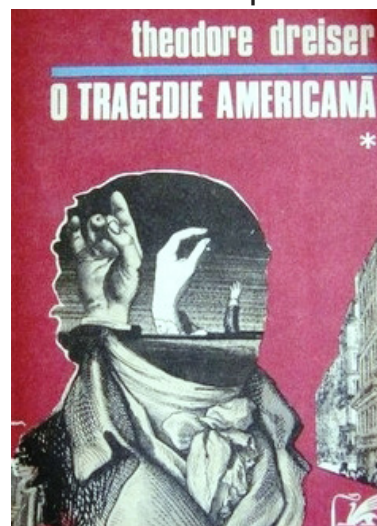
Chiar dacă ne plângem mereu de programa rigidă din sistemul românesc, consider că în ceea ce privește opțiunile pe care le avem, la literatură lucrurile stau puțin altfel. Într-adevăr, există o viziune foarte clară asupra ceea ce se citește la limba și literatura română, dar dacă stăm să analizăm „lista”, observăm că este mult mai variată decât la o primă vedere. În ceea ce privește literatura română, opțiunile variază de la romane care se petrec în satul românesc (**Ion**, **Baltagul** etc.) la romane care se desfășoară în atmosfera citadină a Bucureștiului (**Enigma Otiliei**), care prezintă numeroase ipostaze (a țaranului, intelectualului etc.) sau chiar romane care aparțin unei lumi străine de noi (**Maitreyi**). Deși pot înțelege de unde vine ostilitatea anumitor elevi față de unele cărți, totuși nu cred că nu am putea fiecare dintre noi să nu găsim un roman care să nu ne fie pe plac dintre cele propuse, mai ales în contextul în care este foarte reprezentativ ilustrată evoluția romanului românesc de operele disponibile la clasă. Și cred că, pentru fiecare dintre noi, există o etapă a acestei evoluții care să ne placă.

Personal, deși romane precum **Ion** sau **Baltagul** au fost o lectură cel mult destul de plăcută, am găsit romanul experienței al lui Eliade sau cel psihologic al lui Camil Petrescu să fie pe placul meu în adevăratul sens al cuvântului. Referitor la literatura universală, se aplică aceeași situație. Am citit romane extraordinare precum **Crimă și pedeapsă** sau **1984**, la care sunt ferm convinsă că mă voi întoarce, dar și opere care nu m-au impresionat câtuși de puțin, precum piesele lui Cehov. Așadar, deși există o rigiditate a programei, ea este alcătuită dintr-o varietate de opere dintre care cred că e imposibil să nu găsești una pentru tine. În plus, literatura citită la școală are, din punctul meu de vedere, rolul de a crea o imagine de ansamblu, dar de bază, pe care să putem noi construi mai departe, așa că este cât se poate de normal să acopere o multitudine de teme și stiluri mai mult sau mai puțin interesante pentru fiecare în parte, dar

care să poată acoperi în ansamblul ei nevoile mai multor tipologii de oameni. Deci, dacă am putea numi asta un totalitarism al literaturii la nivelul individului care percepe această varietate impusă forțat ca pe ceva negativ, cred că putem jongla în jurul lui, mai ales în contextul în care programa școlară nu ne ține legați cu mâinile de cărțile date și în timpul liber. **(C.P.)**

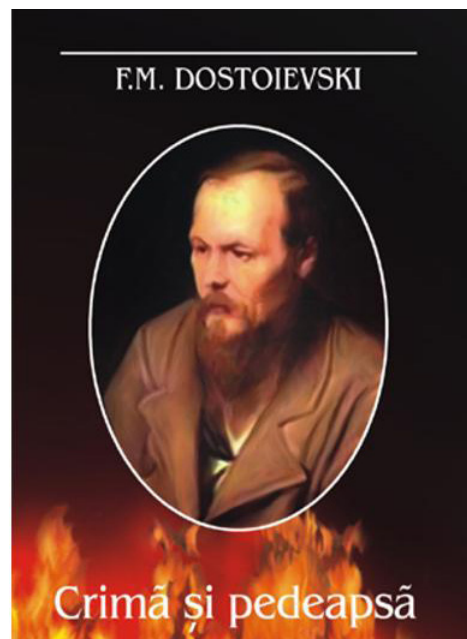
Se apropie și finalul celor patru ani de liceu. Ani în care au fost stocate amintiri frumoase, stres, iubire, dezamăgiri, prieteni noi și vechi, dar și anumite probe a ceea ce cuprinde un profil uman. Deși pasiunea pentru chimie m-a ghidat spre un profil de real, magnetismul literaturii și al cărților și date despre istorie au avut un impact mai important pentru mine, astfel că această atracție personală dintre mine și literatura acestor ani de liceu s-a conturat mai bine, iar acum relația este mai strânsă. Și, bineînțeles, ca în orice relație, există anumite conflicte, dar mereu s-a ajuns la compromisuri. Spre exemplu unele cărți ce doreau să mă cunoască le-am găsit destul de deranjante pe baza conținuturilor și modului lor de a se prezenta, deși titlurile aveau un anumit interes pentru mine (**Război și pace, Divina comedie, Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război** etc.). Altele, în schimb, au fost de acord cu modul meu suflesc și psihic, încât și acum ne înțelegem de minune când vor să le recitesc (**1984, Așteptându-l pe Godot, Procesul, Iona, Domnișoara Christina, La țigănci, Portocala mecanică, Tunelul** etc.). Cu unele nu am putut ajunge la un compromis ca să le citesc cum trebuie (**Mara, Ion, Ciocoi vechi și noi, Pădurea spânzuraților** și altele), dar, într-un final, au acceptat să le citesc. Totodată, atmosfera orelor de literatură m-a încurajat să citesc și alte cărți și să am capacitatea de a rezolva enigmele ce le are fiecare autor în momentul când descrie un pasaj sau un eveniment, dezvoltând astfel romanul prezentat. Acest lucru este valabil și în momentul în care mă întâlnesc cu poezia sau cu teatrul.

Tot ce este subtil devine înțeles prin tot ceea ce am „cules” din orele de literatură. Mai ales exercițiile de acest tip din timpul orelor au dezvoltat ceea ce se poate dezvălui și analiza astăzi. Prin urmare, totalitarismul literaturii profilului umanist (uneori în stil democratic) poate modela creativitatea umană de a analiza, a recunoaște și a percepe într-un mod facil mesajele subliminale ale trecutului consemnat și reprodus de mari personalități ale literaturii. **(P.D.)**

Patru ani. Bucurii, întristări, râsete, lacrimi, mândrii, dezamăgiri... Multe amintiri. Am câștigat, am eșuat, am învățat să merg înainte, de fapt, am învățat lecții de viață, de care, cu siguranță, o să țin cont pe viitor. Deși în momentul respectiv nu-mi dădeam seama de eforturile pe care le făcea domnul profesor pentru a ne transmite informațiile cât mai bine cu putință și pentru a ne pregăti pentru ceea ce urmează, acum, uitându-mă în trecut,

la adolescența timidă și naivă din clasa a IX-a, realizez că toate acestea m-au făcut persoana care sunt azi. Nu doar noi, elevii, ne simțeam „terorizați” de proiecte, teste, cărți citite și poezii învățate, ci și domnul profesor, cu siguranță, era la fel de „terorizat” atunci când noi refuzam cu înverșunare să ne facem treaba ca elevi. Nu am citit în zadar atâtea cărți sau am învățat poezii – cum elevii spun „și cu rost, și fără rost” –, întrucât toate acestea se reflectă în fiecare, azi, mai precis, ne-au format ca persoane. Recunosc că nu am citit fiecare carte, nu știu cine a făcut-o de altfel, însă, cu siguranță, nu regret dățile în care am făcut-o. Lectura este modalitatea principală prin care poți să acumulezi cunoștințe, să-ți formezi propriile idei, să te dezvolți ca persoană și să-ți extinzi cultura generală.

Frica și emoțiile dinaintea testelor la limba română, evident, nu o să le uit niciodată, ba chiar o să-mi reamintesc cu drag de ele. Oricât de sigură m-aș fi simțit pe mine (sau nesigură atunci când nu citeam), emoțiile continuau, parcă, să apară mereu, însă cu timpul am învățat să le stăpânesc. Așadar, țin să-i mulțumesc domnului profesor de română nu doar pentru răbdarea pe care a avut-o cu noi, pentru multele dăți când era de acord să amânăm testele, dar chiar și pentru pedepsele și momentele mai puțin plăcute, și evident, pentru dățile când nu voia amânarea testelor, întrucât toate acestea au avut scopul de a ne dezvolta în toate privințele, în cel mai bun mod cu putință. **(M.A.)**

Lectura este obligație pentru unii, plăcere pentru alții... și ce frumos e atunci când obligația devine plăcere, când realizez că ceea ce a fost un chin să citesc la început, acum a devenit un bagaj atât de prețios de cunoștințe. **(I.C.)** Ca elev de liceu, pe parcursul primilor trei ani din această experiență am considerat că liceul reprezintă o „formă excelentă de pierdere a timpului”. Însă, ajungând la finalul perioadei, respectiv în cel de-al patrulea an, am realizat că fiecare experiență a participat la formarea caracterului meu. De exemplu, literatura impusă prin programa școlară însemna, pentru mine, un chin. Însă, fiind pusă în fața provocării presupusă de bacalaureat, realizez că lectura unor opere impuse mi-a dezvoltat capacitatea de analiză a unui text și totodată imaginația, oferindu-mi un fundament în domeniul literaturii și a înțelegerii acesteia. **(P.A.)**

Privind venirea în Liceul „Nicolae Bălcescu”, știam că nu va fi ușor, mai ales datorită faptului că auzisem păreri ale altor elevi cum că profesorul de limba și literatura română era foarte exigent și dădea mult de citit. Recunosc că, la început, mă încercau sentimente de teamă în privința orelor de română. Cititul este o pasiune de-a mea, dar școala de dinainte mă făcuse să rămân în urmă cu literatura, fiind o școală în care nu prea se cerea nimic.

În felul acesta, am avut un nivel foarte slab la limba și literatura română, descercându-mă foarte greu, în unele semestre, de-abia având nota de trecere. În majoritatea timpului, deși ne anunța cu o lună sau două înainte, eu lăsam doar câteva săptămâni la dispoziție, în acest mod nereușind să termin niciodată. De obicei, căutam scurtături și citeam rezumatele de pe internet.

Anul acesta am început să citesc mai mult și am observat că notele mi-au crescut. Există multe cărți care nu mi-au ajuns la suflet, cum ar fi **Pescărușul**, **Țiganiada** sau **Pădurea spânzuraților**. Însă sunt și altele care m-au inspirat profund: **Divina Comedie**, **Suflete tari**, **Enigma Otiliei** sau nuvelele lui Eliade. Așadar, în principiu, deși la început mă îngrozea momentul sosirii unui test, am ajuns să nu mă mai deranjeze aproape deloc. Cred că, dacă nu era domnul profesor, nu ajungeam să văd cât de importantă este literatura: ea modelează comportamentul unui om, îi șlefuieste sufletul și, totodată, cu fiecare carte citită pătrundem mereu în alte tipuri de univers, din perspectiva numeroaselor personaje. **(R.C.)**

Mitologia a fost introducerea în coșmar, dar această inițiere aparent imposibilă a avut și aspecte care au determinat catharsisul și anume, lecturile care cer repetare, datorită nivelului lor apogeic. Iar ca o trecere din nadir în zenit, am vrut sau am fost nevoită să primesc sau să cer și trei de 2. Cele mai profunde amintiri vor fi acestea, când curajul a atins nivelul maxim, precum și teama de necunoaștere. **(H.R.)** Momentul în care profesorul a anunțat că trebuie să citim **Război și pace** de Lev Tolstoi a fost pe de-o parte neplăcut, pe de altă parte captivant. E genul de titlu de carte despre care nu îți amintești când l-ai auzit prima dată, dar parcă îl știi dintotdeauna. E valoroasă, e o capodoperă și înțelegeam faptul că trebuie să citesc cât mai mult pentru a mă dezvolta cât mai frumos. Însă atunci când am văzut paginile acelea numeroase despre un subiect foarte detaliat, mă întrebam ce poate fi plăcut să citesc atât de mult despre un război de acum 200 de ani, despre acțiuni militare și tactici folosite? Dar, deși **Război și**

pace pare o carte cam lungă pentru tinerii vremurilor noastre, este atât de bine scrisă și interesantă, încât, după ce am răsfoit câteva pagini, știam sigur că o voi citi în întregime. **(M.O.)**

Lectura, deși este obligatorie, nu este o neplăcere. Cărțile pe care a trebuit să le citesc, în timpul liceului, au fost, în mare parte, o plăcere, nu o obligație, cu excepția unora (nu mi-au plăcut niciodată piesele de teatru). Dintre cărțile pe care le-am citit pentru orele de română, mi-au plăcut în mod deosebit: **O tragedie americană**, **Gemenii**, **Ciocoii vechi și noi**, **Pădurea spânzuraților**, **Enigma Otiliei** și **O mie nouă sute optzeci și patru**.

Și chiar dacă pentru mine lectura nu este o prioritate, având în vedere timpul liber redus pe care îl am, însă sunt anumite cărți care trebuie citite, nu din obligație, ci, poate, datorită notorietății lor. **(P.L.)**

2-urile obținute în urma cărților necitite (deși multe...) nu mi-au fost de ajuns... Nimeni nu a avut experiența unică a unui 1 mare și sincer în teză. Știu, pare frustrant și înfiorător, dar nu e deloc așa. Primul e mai greu. Experimentarea notelor de tot felul m-a făcut „imună” la toate amenințările și, de multe ori, m-a făcut nevoită să CITESC. Într-adevăr, toate aceste amintiri vor rămâne un motiv de bucurie și nu regret niciun gest „rebel” pe care, intenționat sau nu, l-am făcut. **(P.T.)** Pentru mine știu că orele de română vor fi cea mai reprezentativă amintire din liceu. Deși la început nu mi-a plăcut deloc să citesc cărțile obligatorii, treptat am ajuns să le înțeleg și, datorită stilului diferit de predare al profesorului nostru de română, mi-am dezvoltat limbajul și modul de gândire. Au fost cărți care mi-au plăcut și cărți care nu mi-au plăcut deloc, fiind nevoită să le citesc

oricum pentru înspăimântătoarele teste de română, dar măcar știu că am terminat liceul cu o vastă cultură română și universală. **(M.A.)**

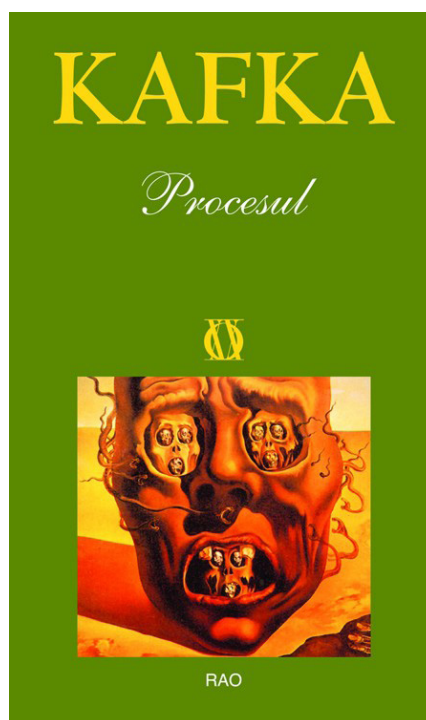
Cu siguranță nu am să uit orele de literatură din liceu, unde au fost atât momente serioase, tensionate – când ne asculta domnul profesor din poezii –, dar și multe momente amuzante, memorabile, precum cele când ne vedea domnul profesor că mâncam în timpul orei. O să-mi aduc aminte cu drag de orele de română și de primul 10 luat, ironic, pe o carte necitită – **Război și pace. (B.L.)**

A citi sau a nu citi? Aceasta este întrebarea. Trebuie să recunosc că răspunsul la această întrebare este întrucâtva forțat de dictatura literaturii din liceu. Dar, pentru mine, cei patru ani de școală au o însemnătate mai mare decât „o dictatură” în care elevii trebuie să se conformeze pentru a obține note bune; liceul și orele de română înseamnă, prin necesitatea studiului anumitor opere, un prilej de autocunoaștere. Afirm acest fapt cu mândrie, întrucât operele studiate la română conțin câte un tip de personaj care se regăsește măcar câte puțin în personalitatea mea. Asta consider că a fost cea mai importantă „lecție” pe care am primit-o de la literatură și de la orele de română: autocunoașterea. Astfel, cred că răspunsul la „întrebare” este afirmativ. **(A.A.)**

Pentru mine, simplul fapt că am ales să urmez filologia în liceu a însemnat, oarecum, o dictatură, deoarece nu aveam înclinații puternice înspre literatură și tot ce presupune ea, ele dezvoltându-se pe parcurs. La început mi s-a părut dificil, fiind nevoită să mă adaptez unui nou „regim”,

dar, cu timpul, m-am obișnuit, iar în final a ajuns chiar să îmi și placă. De fapt, cititul multor cărți m-a ajutat fără să îmi dau seama, putând face o multitudine de conexiuni care mi-au fost folositoare și la alte materii, dar și în viață, în general. Bineînțeles că au existat cărți care nu m-au impresionat sau pe care nu mi-a făcut plăcere să le citesc, dar consider că mi-au fost de folos și ele, în cele mai neașteptate moduri. Astfel, datorită acestei dictaturi a lecturii a trebuit să citesc multe cărți care au fost foarte diferite una de cealaltă și mi-am dat seama, în acest mod, de stilul care mi se potrivește.

Am învățat, cu acest prilej, să interpretez acțiunile, simbolurile și personajele, deci mi-am format un filtru pentru informații, o abilitate pe care chiar speram să o dobândesc pe parcursul liceului, pentru a putea fi capabilă să iau propriile decizii și să preiau doar lucrurile pozitive din orice fapt. Dacă mă gândesc bine nu au fost foarte multe cărți care mi-au displicut. Mi-au plăcut până și cărțile care altor elevi le-au repugnat. Astfel, pot enumera câteva favorite, precum **Rem** și **Gemenii** de Mircea Cărtărescu, **Război și pace** de Lev Tolstoi, **Procesul** de Franz Kafka, iar cele aflate la polul opus ar fi tragediile grecești. **(P.R.)**

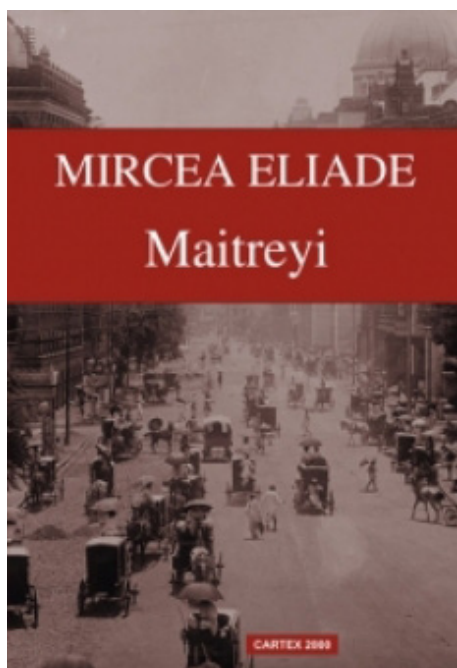

Am început clasa a IX-a cu teama și cu frica de cunoaștere a unor lucruri noi. Astfel, primul an de liceu a fost dificil până am început să mă acomodez cu noii colegi, cu noile modalități de predare ale profesorilor. Pentru mine, orele de limba română au însemnat acumulare de cunoștințe odată cu numeroasele cărți citite și cu poeziile învățate. Firește că nu întotdeauna mi-a plăcut să citesc cărțile sugerate de domnul profesor, dar conștientizând necesitatea dezvoltării limbajului am fost nevoită să le parcurg. În fond, pot spune că acum, la finalul anilor de liceu, mă bucur de o largă cunoaștere a literaturii române și universale datorită interesului pe care l-a acordat domnul profesor în progresul nostru. **(P.N.)**

Orele de limba română au avut un rol semnificativ în ceea ce privește dezvoltarea personală. Din multitudinea de cărți pe care le aveam de citit, întotdeauna preferam să citesc un roman decât o piesă de teatru. **(A.A.)**

Nu pot să urăsc o carte, dar urăsc să fiu obligat să citesc una. Atunci când trebuie să citesc o carte pentru școală mă simt obligat și normal că nu mai e la fel ca atunci când aș vrea să citesc eu o carte pentru mine. **(C.B.)** Niciodată nu mi-a plăcut concepția de a fi obligat să citești, chiar dacă este spre binele tău. Consider că este la alegerea fiecăruia dacă vrea să citească

sau nu, și cred că tu singur ar trebui să alegi ce gen de carte vrei să citești (filosofică, fantastică, de dragoste etc.), nu să-ți fie impus un anumit gen care să se tot repete până la terminarea liceului, deoarece începe să devină plictisitor și să nu îi mai atragă pe elevi. Din păcate așa este impus, iar elevii nu pot face decât să se supună. **(G.F.)**

Ca în oricare regim totalitar, individul este obligat să fie în acord cu sistemul și să îndeplinească anumite cerințe. În felul acesta, patru ani de liceu sub o adevărată „dictatură a cărților”, adică obligația de a citi ceva nu prezintă interes într-o limită de timp, pot să spun că mi-a lăsat un gust acru... Din nefericire, plăcerea de a citi pe care o aveam la început de liceu s-a transformat acum doar în ură și extenuare. **(G.G.)**

Niciodată nu aș fi crezut că ceva atât de complicat cum e literatura poate trezi sentimente atât de simple și, în același timp, antitetice. La început, credeam că va fi greu, apoi a devenit ușor, apoi din nou greu, din nou ușor, și tot așa, până când am înțeles că în asta constă de fapt literatura: e un proces, cu sentimente instabile, cu schimbări bruște de situație, cu schimbări radicale de perspective. Perspectiva noastră a fost, cu siguranță, marcată de acest traseu plin de obstacole, care a fost lista de lecturi obligatorie în acești patru ani. Prea greu și, totuși, prea puțin. **(D.M.)**

Fiind obișnuită din școala generală cu lectura impusă de profesori, nu am simțit în timpul liceului așa-numita „dictatură a lecturii”, ci dimpotrivă, chiar am iubit aproape fiecare carte dată din nesfârșitul șir al titlurilor din literatura română sau universală. Singura carte care m-a făcut să resimt „dictatura lecturii” a fost **Țiganiada**, de Ion Budai-Deleanu, cu versurile ei alambicate și cu o poveste pe care am considerat-o anostă și aproape imposibil de urmărit. În ciuda câtorva mici excepții, practica impunerii operelor literare în timpul liceului are, în mare parte, efecte pozitive, ajutându-ne să ne descoperim preferințele în materie literară și contribuind la dezvoltarea culturii noastre generale. **(C.A.)**

Începutul clasei a IX-a a fost un adevărat regim dictatorial din punct de vedere al orelor de română. Odată cu trecerea timpului, literatura a început să mă captiveze și toate lecturile „obligatorii” au ajuns să fie un refugiu pentru sufletul obosit. Am ajuns să iubesc acest regim și nu aș fi deranjată dacă el ar continua. Totuși, cei patru ani de liceu au trecut, astfel sfârșindu-se implicit și dictatura pentru generația noastră. În viitor, ne vom reaminti cu mult drag de ea, nu pentru a o omagia, ci pentru a o resimți. **(F.I.)**

Iar acum, în pragul absolvirii liceului, când – nu-i așa? – se cade să ne bucurăm, trebuie să-i mulțumesc domnului profesor de română. Nu-i port pică, chiar dacă uneori a fost de o exigență exagerată, dar nu absurdă. Îi mulțumesc și pentru bune, și pentru rele. **(T.C.)** Domnului Berindeiu îi doresc să mai „tortureze” și alte generații de liceeni din „Bălcescu”. Și cum, „în tot răul e și un bine”, poemele memorate cu punct și virgulă cred că îmi vor rămâne în minte, asociate cu figura austeră a domniei sale, de dascăl de modă veche. **(T.L.)**

N-au rămas decât resturi, fâșii difuze din ziua primului test la română, și mintea mea face acum un du-te-vino (de la sentimentul de teamă și lumina caldă din sala 35, la o listă monstruoasă de zei elini), în încercarea de a și-o aminti. Periplul prin memorie mă face confuză. Nu mai știu ce să cred sau să simt, am senzația că ceva sau cineva a diluat intensitatea acestor patru ani care mă lasă, acum, complet apatică. M-am consumat experimentând întregul spectru de emoții la orele de română: de la bucuria inexplicabilă, dar iluzorie, de a fi înțeles miza unor cărți, la ura pentru banalitatea altora. Am fost tristă, plictisită, amuzată, enervată, somnoroasă – mai ales somnoroasă –, m-am ascuns în ultima bancă să pot râde cu Ruxi, am mestecat gumă și mi-am folosit nonșalantă telefonul – aproape de fiecare dată cu succes. Lăsând toate acestea deoparte, a fost și este disciplina care a reușit să mă facă s-o urăsc și s-o iubesc în dozaje egale, unica materie la care nu am fost nevoită vreodată să învăț cu forța (sau să învăț de fel). N-am fost niciodată un șoarece de bibliotecă, chiar și eu cred că cititul a fost înlocuit cu activități-surrogat și – probabil de-asta – parcurgeam greoi unele cărți. Însă oricât de neplăcute ar fi fost unele lecturi, ele îmi (re)dobândeau frumusețea în timpul dezbaterilor de la ore, când, fără a fi constrânși de note, puteam să le analizăm, chiar să le deconstruim. Orele de română m-au învățat să beau cafea, la orele de română am putut să fiu atee, prin orele de română am învățat să văd dincolo de grafia cărților. Am iubit nu programa, nu testele, nu notele, nu amenințătorul bacalaureat (himeră pe nedrept, inofensivă de fapt), ci palpabilitatea ideilor și discuțiilor, mereu atât de angajante. Totalitarism pentru unii, plăcere pentru alții – literatura a schimbat ceva pentru fiecare dintre noi. Am inversat metamorfoza kafkiană și am reușit să devenim, din insecte lipsite de sens, oameni. **(H.A.)**

A fost totalitarismul cărților?

*Literatura din liceu pot să spun că mi-a schimbat percepția asupra acestei „arte”, deoarece până în clasa a IX-a nu citisem aproape deloc. Cultura mea personală s-a dezvoltat remarcabil și am ajuns să iubesc cititul, iar pentru asta sunt recunoscătoare tuturor cărților din liceu care m-au învățat câte ceva, deoarece fiecare a avut un mic rol în dezvoltarea mea. **(P. An.)***

Totalitarism livresc de tip nou

Sânziana Jucan
clasa a X-a ȘT

V-ati întrebat vreodată ce se ascunde în culisele istoriei? Care sunt acele detalii mărunte, care dau famecul vieții de zi cu zi? Cu toții știm tragedia celui de-al Doilea Război Mondial, dar ceea ce nu se învață la ora de istorie este viața plină de mistere a oamenilor aparent obișnuiți din această perioadă.

Hoțul de cărți de Markus Zusak prezintă chipul șters al acestui timp negru. Eroina romanului, Liesel, este o fetiță de nouă ani care, de la o vârstă fragedă, a cunoscut durerea, pierzându-și fratele în timp ce se îndreptau împreună spre familia adoptivă. Odată ce ajunge în noua ei casă permanentă, ea se adaptează cu greu schimbărilor radicale din viața ei. Speriată, se atașează imediat de capul familiei, Hans Hubberman. Dând dovadă de perseverență și ambiție, învață să citească și să scrie împreună cu noul ei prieten și tată. Parcurg cărți întregi cu ajutor pereiilor din pivniță ce devin martorii unei călătorii incredibile.

Unicitatea acestei povești este dată și de naratorul ce însoțește cititorul printre lacrimi și zâmbete: moartea. Deși, la început, acest detaliu pare înfricoșător, naratorul dărmă o prejudecată, căci se arată empatic și uman. Astfel, Liesel trăiește aventurile copilăriei alături de cei doi prieteni, Rudy și Max, ce dau culoare romanului.

Rudy este un băiat cu ochii albaștri și părul blond ce se ascunde în spatele unei măști, căci încrederea improvizată îi camuflează timiditatea și frica specifică războiului. Pe de altă parte, acțiunea devine tensionată odată cu sosirea lui Max în casa familiei Huberman.

Hans, având o relație strânsă cu tatăl acestuia, îl primește cu brațele deschise, ignorând pericolul pe care îl ascunde gestul său.

Hoțul de cărți reprezintă o lecție de viață, întrucât curajul lui Liesel poate captiva întregi generații. Mesajul constă în faptul că speranța continuă să existe în ciuda haosului din fundal.

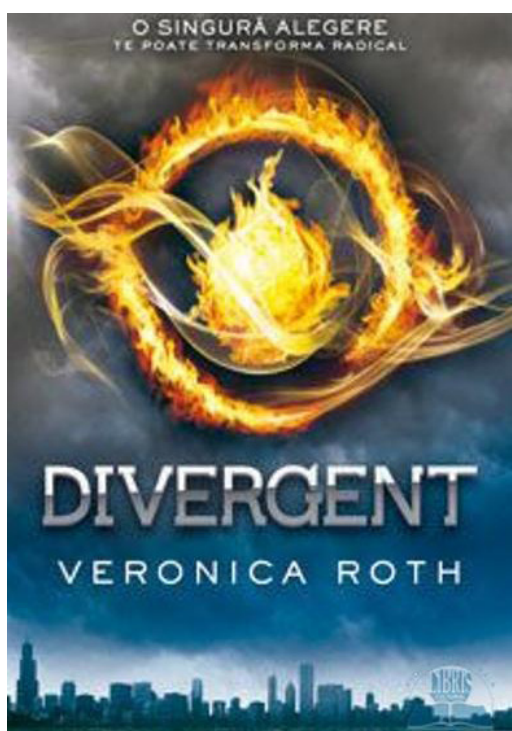
Cetățenii din Districtul 12 sunt obișnuiți cu moartea. Supraviețuirea constituie realitatea acestei lumi, de la naștere la stingere, de la răsărit la apus, fiecare zi, fiecare noapte. Speranțele lui Katniss, o fată de doar 17 ani, sunt spulberate când sora sa, Primrose, este răpită pentru a fi un pion într-un joc malefic, al cărui singur scop este divertismentul nobilimii. Nevrând să-și lase surioara în ghearele macabrelui

destin ce o așteaptă, Katniss o salvează, renunțând la libertatea ei, deși limitată, pentru a se oferi voluntară morții. Alături de ea, un băiat pe nume Peeta îi împărtășește soarta. Când ajung în Capitoliu, pentru câteva zile scurte, ei trăiesc

într-o realitate alterată, în care suferințele nu există, fiind înecate în șampanie scumpă și mâncare extravagantă.

Trezindu-se în mijlocul infernului, protagonista romanului **Jocurile foamei** de Suzanne Collins își ascute instinctul de supraviețuire, neavând încredere în nimeni. Ea este hotărâtă să câștige acest pariu sadic pentru sora sa, singura sursă de lumină în întunericul ce o înconjoară. Totul se schimbă odată ce se reîntâlnește cu Peeta. Sângerând, aproape de sfârșit, el o imploră să îl părăsească, dar empatia și compasiunea nu îi permit să-l lase în voia sorții. Îndrumați de mentorul lor, supraviețuiesc, dar regulile sunt simple și clare: doar unul dintre ei va putea fi încoronat învingător.

Cine își va găsi sfârșitul în această noapte? Cine va pleca acasă, înconjurat de laude, dar urmărit de demoni?

Prezentând o lume similară societății contemporane, romanul *Divergent* de Veronica Roth este construit în jurul presiunii cunoașterii drumului personal de la o vârstă fragedă.

Această distopie este împărțită în cinci facțiuni, fiecare urmărind accentuarea unei calități și diminuarea unor defecte. Prietenie. Candoare. Erudiție. Neînfricare. Abnegație. Într-o realitate distorsionată, în care o alegere îi va schimba radical percepția asupra realității, Tris este obligată să-și decidă

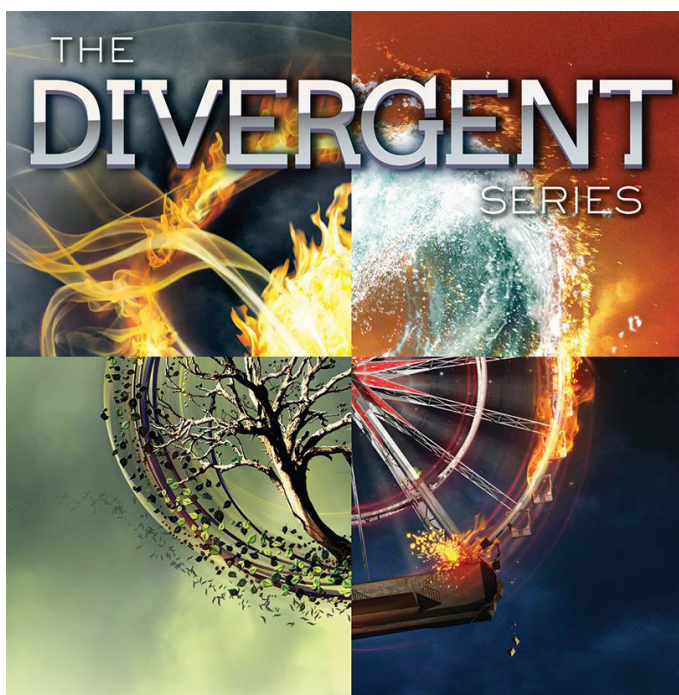
destinul. Să rămână în spațiul confortabil al familiei sale, în Abnegație, unde nu-și va găsi niciodată locul sau să-și urmeze inima și să se aventureze într-o lume nouă, necunoscută? Într-o fracțiune de secundă, se desprinde din viața monotonă pe care o cunoaște, alegând să-și rescrie soarta. Odată ce ajunge în grota Neînfricării, ea descoperă adevăratul sens al prieteniei, al sacrificiilor, al iubirii, al trădării.

Lupta pentru putere, principii și etică contaminează Erudiția, liderii acesteia devenind inumani, fiind orbiți de dorința de purificare a societății. Tris

se găsește în poziția de a opri crimele comise împotriva fostei sale facțiuni, dar prețul pe care-l va plăti va fi unul pe care nu îl poate anticipa: viața celor pe care îi iubește cel mai mult. Rămânând orfană, protagonista alege să se refugieze departe de haosul ce dansează printre ruinele orașului, în așteptarea

unui moment oportun de a recupera orașul din mâinile erudițiilor însetați de sânge.

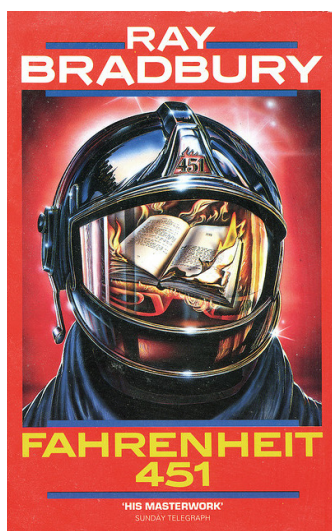
Să privim în jur

Armina Berar
clasa a X-a ST

*„Cărțile sunt pentru neghiobii și imbecilii claselor intelectuale mijlocii și firește și ai claselor sus-puse; ziarele sunt pentru mulțime.” – Adolf Hitler în **Mein Kampf**.*

Știm deja că părinții noștri nu aveau acces la **Cel mai iubit dintre pământeni** sau **Schogun**, dar metafora supremă: arderea cărților... și, odată cu ele, arderea istoriei și a culturii – cine și-ar fi putut-o imagina dacă nu scriitorii? Într-un regim totalitar așflat cu o altă față, Montag era pompier. Era de datoria lui să ardă bibliotecii, iar temperatura la care ele ard este **Fahrenheit 451** – cartea în care el este

erou. Pentru că, pompierii sunt eroi, nu? Alarma suna în totdeauna noaptea! Nicio dată în timpul zilei! Să fie oare din pricină că focul e mai frumos noaptea? Asta parcă îmi aduce aminte

iar intelectualii sunt pe cale de dispariție. Doctrinile sunt cele standard, pe care deja le-am auzit în **1984** al lui George Orwell: RĂZBOIUL ESTE PACE, LIBERTATEA ESTE SCLAVIE, IGNORANȚA ESTE PUTERE.

Ce fel de lume pregătim noi? Este exact opusul acelor Utopii hedonistice cretine pe care și le imaginau vechii reformatori. Este o lume a fricii, a trădării, a chinurilor, o lume în care calci în picioare și ești călcat în picioare, o lume care, pe măsură ce se va perfecționa, va deveni nu mai omenoasă, ci mai puțin omenoasă. În lumea asta, progresul va însemna progresul durerii. Vechile civilizații pretindeau că sunt întemeiate pe iubire și dreptate. Civilizația noastră are la temelie ura. În lumea noastră, singurele sentimente vor fi teama, furia, triumful și autoflagelarea. Vom avea grijă să le distrugem pe toate celelalte.

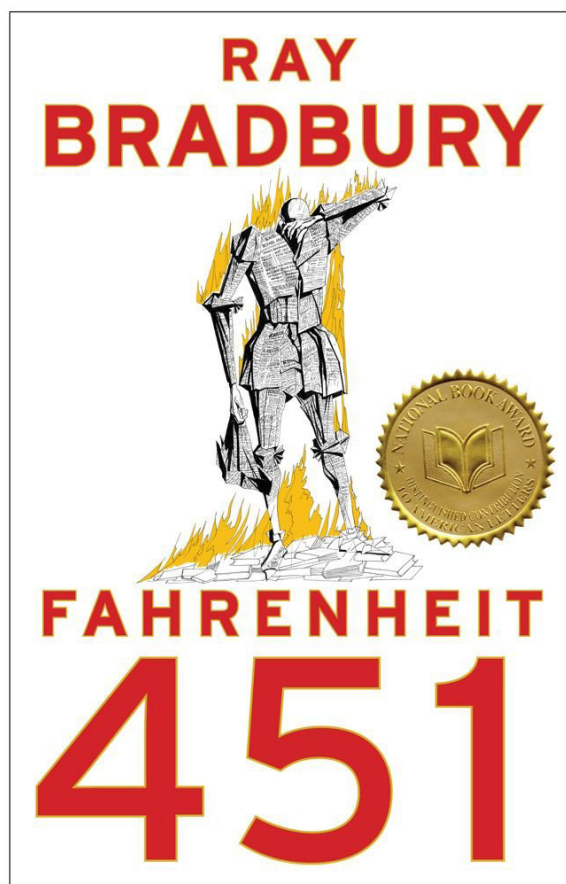
Cât adevăr! Xenofobia a născut și naște în continuare monștri și deformează normalul. Nu mai putem vorbi de o perpendiculară, ci, mai degrabă, de o linie curbă trasată pe un caiet de română...

Apare Nouvorba care ar vrea să fie atât de mult dezvoltată, încât toți oamenii să folosească un singur cuvânt în vederea exprimării gândurilor lor, doar că Fratele cel Mare stă cu ochii pe tine, ai grijă ce gândești!

În închisorile comuniste cei care rezistau cel mai bine erau intelectualii, pentru că în momente de criză, o persoană nu luptă contra unui inamic extern, dar mereu luptă împotriva propriei sale ființe.

Așa a luptat și Montag împotriva fricii și a neîncrederii în el. Așadar, bătăliile cele mari se dau în interiorul nostru, câștigul cel mare fiind aflarea adevărului.

Totuși, mai sunt masele, lor li se poate acorda libertatea gândirii, pentru că ele nu gândesc.

Există riscul pierderii culturii sau istoriei? Poate există chiar riscul rescrierii istoriei. Cultura? Vezi Holocaustul.

Totalitarismul nu e construit din floricele și curcubee peste rețelele

de Instagram sau Facebook, cum am fost obișnuiți să credem, controlați de societatea de consum în care trăim. Să ne deschidem ochii, asta e soluția, dacă vă întrebați... Sau măcar să ne ridicăm ochii. Și să privim în jur!

Printre culori

Cerule!
În curtea bunicilor,
ai pus comori.

Bunica nu le poate vedea.

Inimă!
Ai strâns în ghivece
și flori
și zâmbete.

Bunica e singură
printre culori
și flori
și zâmbete

Mamă!
Noi plecăm acasă!

Bunica se sprijină
de puterile rămase
și plânge.

Alina Bora
clasa a XII-a F

Anotimp

Printre crenguțe de busuioc
și amăgire
te-am conturat în plin refuz
în taină și-n vecie.

Te-am așezat docil
pe un obraz pufos
de lână.

Sub nuc era deja pictat,
șoptit,
și străbătut de lună
mirosul tău învăluit
în flori de liliac și brumă.

Alina Bora
clasa a XII-a F

Eu sunt plecarea

Eu sunt plecarea,
tu ești pacea mării,
el este lumânarea arsă
pe raftul cu povești.

Copilule,
noi
suntem cărți!

O să-mi las poarta
deschisă pentru voi
și o să sting lumina!

E pace între noi.

Alina Bora
clasa a XII-a F

Hematopoetizare

Vlad Damșa
clasa a IX-a ȘT 1

Difuzia reprezintă un fenomen biologic de transport transmembranar fără consum de energie și conform gradientului electrochimic. Difuzia are loc pentru apă, oxigen, literatură, dioxid de carbon și aminoacizi. Medicii din zilele noastre acumulează continuu mii de cunoștințe. Cu timpul ei se transformă în celule vegetale, iar cunoștințele în vacuole. La maturitate, vacuolele vor ajunge atât de mari, încât în celulă nu va mai avea loc nucleul sau, mai degrabă, umanitatea.

De mic priveam biologia și literatura ca două concepte intangibile pentru om, căci în ambele domenii există mereu o inexactitate cât se poate de clară. Nu se cunoaște încă o capacitate maximă a corpului uman, dar nici o limită a imaginației poetului.

Probabil vă întrebați ce legătură au cele două. Nu polipeptidică, dar, cu siguranță, una destul de puternică. Dacă, într-un fel, am reuși să producem o polihibridare, cel mai probabil ar rezulta în F2 un descendent numit naturalism, singurul curent literar în care se distinge pasiunea pentru vulgaritate și patologic. Spun F2 în scopul evitării unei erori de formare a gameților, căci, pentru unii, cele două

reprezintă fie un caracter recesiv, fie unul dominant, aceasta depinde de fiecare persoană în parte.

Visul meu este să devin genetician, un mic cercetător în imensitatea universului ribonucleic. Această muncă necesită mult sacrificiu, dar țelul propus este unul incredibil: să îți salvezi copiii înainte de a se naște de niște anomalii autozomale sau, bineînțeles, leacul cancerului (îmi par în acest moment doar niște nume de capitole dintr-un roman SF). După mine, motto-ul acestei ocupații se găsește în rândurile lui Mircea Eliade, parafrazate:

Există un singur debut în viață, experiența de cercetător... Să nu respecti nimic, să nu crezi decât în tine, în tinerețea ta, în biologia ta. Cine nu debutează așa față de el însuși sau față de lume, nu va crea nimic, va rămâne sterp, timorat, copleșit de adevăruri. Să poți uita adevărurile, să ai atâta viață în tine, încât adevărurile să nu te poată pătrunde, nici intimida, iată vocația de genetician.

Noi avem doar sarcina de a visa și de a permite bucuriei și iubirii să intre, căci de multe ori, stelele ce luminează noaptea la milioane de kilometri se întruchipează ziua într-o proastă, un mamifer sau chiar persoana iubită. Avem nevoie doar de dorință.

Ca să fac o paralelă mai exactă ar trebui să enunț următoarele afirmații: Poetul creează, geneticianul descoperă. Poetul are figuri de stil, cercetătorul are date. Poetul are univers compensatoriu, studentul are enciclopedie. Poetul schimbă destine, medicul le salvează. Poetul contemplă viața, procesul de hematopoetizare o creează.

Fie că ne place sau nu, biologia este omniprezentă, oniscientă și omnipotentă, iar literatura este un stil de viață, aparte. Literatura este acel stimul extern ce amintește umanității că mai există fericire pe Pământ, că miocardul nu este doar un simplu mușchi și că în viață există lucruri mai dulci ca glucoza. În universul biologic există și lumină ce pătrunde cumva prin epidermele și țesuturile protectoare ale fiecăruia.

Clasa a V-a îți schimbă caracterul

Ariana Lupu, Alexandra Tat
și Ayana Pinte, Alex Ionuș

clasa a V-a D

Trecerea în clasa a V-a este grea pentru toată lumea. Atunci când o persoană care te cunoaște foarte bine, care era mereu alături de tine, pleacă și vin alte persoane necunoscute, care fiecare din ele are alte dorințe de la tine, îți este foarte greu să te acomodezi. Eu chiar dacă sunt în semestrul al II-lea, cred că este foarte greu. Mi s-a întâmplat să pierd o colegă și să câștig alta.

În clasa a V-a, mi-a fost greu și îmi este din cauza tezelor. Când aud acest cuvânt, încep să tremur la fel cum o fac când trebuie să dau un test. În clasele mai mici, îmi era mai ușor, pentru că nu aveam atâtea evaluări. Acum toată lumea trece printr-o perioadă mai grea. Pentru mine această perioadă este o încercare sau un nou drum care mi s-a deschis.

Clasa a V-a nu e chiar așa de rea, adică până la urmă și această clasă va trece mai repede decât credeam. Mi-a plăcut să depășesc acest obstacol, fiindcă în viață trebuie mereu să depășim diferite probe. Așadar, nu ar trebui să ne fie frică de clasa a V-a, căci poate fi distractivă. **(L. A.)**

Clasa a V-a. Mmmmmmmmmmm... da. Stai un pic, de ce sunt așa de morocănoasă? Ooooooo, da..., de asta. În fiecare dimineață, timp de zece luni, trebuie să mă trezesc la șase jumătate și știu că o să spuneți că și în clasele primare mă trezeam devreme, dar acum știu că mă așteaptă o zi plină cu cinci ore, nu cu patru ca înainte, și mai ales zilele cu test când nu dormi toată noaptea, dar..., ca să nu supărăm profesorii care zic că job-ul lor este oribil din cauza copiilor și că nouă nu ne place școala, am observat mai multe lucruri care chiar sunt bune și mă fac fericită. Primul lucru: româna e tare. Daaa, chiar îmi place. Am mers chiar și la olimpiadă. Nu am câștigat, dar bine că am încercat. Anul următor voi fi mai bună. Sper. Nu îmi place, însă, când știu că am făcut o compunere bună și nu mă pune doamna profesoară să citesc.

Înțeleg că trebuie să îi asculte pe toți, dar mă rog. Totuși la română obțin note bune la fel ca la celelalte materii, mai puțin la matematică. Semestrul I, praf! M-am descurcat binișor, dar media a rămas doar nouă. Nu știu cum în minutul semestru al II-lea parcă totul s-a schimbat. Am devenit chiar bună.

Bine, gata cu materiile. E timpul să vorbim despre lucruri mai importante. Uniforma. E groaznică. De aceea, îmi place ideea de a o transforma în Săptămâna Altfel. Cât despre clasa mea, este energică și îmi place așa cum este.

Aceasta este povestea clasei a V-a care nu s-a încheiat. **(T. A.)**

Sincer nu cred că în clasa a V-a totul este greu. Semestrul trecut a fost ușor. Ca să zic așa. Într-adevăr, a fost ceva nou, înfricoșător, dar mama m-a ajutat destul de mult și colegii la fel.

Temele erau și sunt multe, dar ne ajută. Chiar dacă mie nu prea îmi plac. Ce a fost super: profesorii au fost buni și înțelegători, suportându-ne furiile. Desigur, și noi a trebuit să ne adaptăm. Fiecare are așteptările lui.

A, da! Încă ceva. Au apărut uniforme noi formate din sacou, cămașă albă și, să nu uităm, fusta și pantalonii. Cred că nu sunt singura care consideră că ar trebui modificate. Bine, sacoul mai merge, dar celelalte mai puțin. Ce vreau să zic este că niciodată nu-ți va fi bine. Când este iarnă îți este prea frig, când este vară, prea cald. **(P. A.)**

Această compunere este scrisă pentru toți cei care vor trece sau au trecut prin clasa a V-a. Dacă mi s-ar cere să descriu această perioadă într-un cuvânt, acela ar fi schimbări. Toată povestea a început cu schimbări.

Îmi amintesc prima noastră zi de școală. Am fost duși în clasă cu speranțe și vise mari. Toate au ajuns pe hârtie, după care am priceput cât de puerile erau. Când am ajuns pentru prima dată în viața noastră de boboci la gimnaziu, eram o societate unită. Aveam așa-zisul gândit colectiv. Toți ne schimbaserăm caracterul pentru a ne asemena cu ceilalți, iar cine nu reușea să se adapteze era renegat. Aveam să aflăm mai târziu că formasem o societate totalitaristă în interiorul unei școli. Știam de la început că va fi dificil să păstrăm această ordine, dar nu ne așteptam la ce ce se va întâmpla. Curând au apărut testele și, inevitabil notele. Tuturor ni se părea normal să ne distingem de ceilalți prin notele noastre. Astfel, înaintam orbește spre ceea ce părea, la început, apogeul nostru, dar s-a dovedit inevitabila distrugere! Odată cu notele, au apărut diferențele între noi, nu mai eram egali, eram pur și simplu, ierarhizați. Nu după mult timp, cei ce s-au asemănat s-au adunat. Astfel, au apărut bisericuțele. Fiecare își dorea să ajungă în vârf. Devenisem animale. Nu mai conta dacă răneam lumea, ci doar care era deznodământul pentru noi. Știți când am spus că viața de boboc a însemnat schimbări? Toată lumea trăiește, în clasa a V-a, cu presupunerea că schimbarea o reprezintă notele și profesorii. Total greșit! Clasa a V-a îți schimbă caracterul. Cu toții am fost speriați de această perioadă, deoarece vedeam numai schimbări. Omului îi este frică de ce nu cunoaște. Dar, de fapt, toți ne dorim schimbări, ne dorim emoția de a păși în necunoscut pentru o ultimă dată, doar pentru a ne lărgi orizontul cunoașterii. **(I. A.)**

În pictură totul e permis

Carla Graur
clasa a IX-a ȘT1

În galeria de artă a Liceului Teoretic „Nicolae Bălcescu” s-a organizat o expoziție cu lucrărilor elevilor, având ca temă Tineretul. 7 elevi au prezentat picturi și desene, fiecare ilustrând, în moduri diferite, tema dată. Ioana Sabău, Sebastian Vădan, Bogdana Chiș, Dascal Daria, Alin Popa, Diana Foghiș, și Carla Graur au toți o pasiune comună: desenul.

Ioana Sabău

Am început să desenez atunci când aveam patru ani. La fel ca celorlalți copii, îmi plăceau culorile și desenele erau copilărești, foarte colorate. De obicei, desenez atunci când simt că trebuie să exteriorizez starea mea interioară. De asemenea, mă inspiră foile albe. Uitându-mă la ele îmi imaginez câte pot să apară pe ele.

Artistul pe care îl admir în mod deosebit e Vassily Kandinsky. Mă uimesc lucrările sale, cu totul diferite de cele ale contemporanilor săi. Îmi doresc ca arta să fie ceea ce voi face toată viață. Vreau să mă dezvolt în continuare și să devin designer grafic.

Odată cu vârsta, mi-am lărgit orizontul. Am descoperit noi posibilități de exprimare. Mai întâi, am încercat să copiez realitatea, apoi însă am mers înspre abstract. Temele mele preferate sunt abstractul și ilustrațiile. Îmi place abstractul, fiindcă lucrările au în ele mai mult din mine, iar prin ilustrații reușesc să surprind idei.

Sebastian Vădan

Eu am început să desenez acum trei ani. Primele mele lucrări au fost grafice. Nu desenam în culori la vremea respectivă. Am început să pictez în culori cam pe la sfârșitul acestei veri. Prima mea lucrare de acest tip a fost un apus de soare, văzut de pe o insulă tropicală. Ideea mi-a venit când am văzut ultimul apus de soare al verii. Și m-a frământat acest gând, până când l-am pus pe planșă. De acolo am continuat cu mai multe desene.

În general sunt inspirat de momentele trăite sau de anumite cadre naturale care m-au fascinat într-un mod deosebit. Evoluția mea în acest domeniu a avut o perioadă de înflorire chiar în această vară care s-a terminat. Am făcut pe lângă

desenele grafice și ceva interesant. Am făcut o ploaie de culori acompaniată de doi îndrăgostiți sub o umbrelă, pe un șasiu mare. Atunci a fost momentul în care drumul creației s-a luminat. Pe viitor, acest lucru nu va fi decât un simplu hobby, o metodă bună de relaxare în timpul liber. De asemenea, nu am o anumită temă

preferată. Ele variază în funcție de starea mea de spirit. Depinde de ceea ce simt în momentul în care pun pensula pe hârtie. Dar, în general, la mine se regăsesc, cum am menționat mai sus, cadrele naturale sau momentele frumoase trăite.

Bogdana Chiș

Nu știu exact când am început să desenez. În orice caz eram destul de mică, atunci când mi-am descoperit pasiunea.

Nu am un artist preferat, apreciez lucrările multor artiști, nu aș putea alege unul singur. De asemenea, nu am nicio temă preferată. Când desenez, tema e, de multe ori diferită de cea din lucrarea precedentă, încât nu aș putea spune că prefer o anumită temă.

Nu mă gândesc mult la viitorul meu, încerc să trăiesc în prezent. Nu știu ce văd în viitorul meu din punct de vedere artistic.

Diana Foghiș

Neluând în considerare orele de educație plastică obligatorii de la școală, prima dată când am pus mâna pe un bloc de desen în timpul liber, cu gândul de a crea propria mea compoziție, a fost când aveam 8-9 ani, la încurajarea părinților.

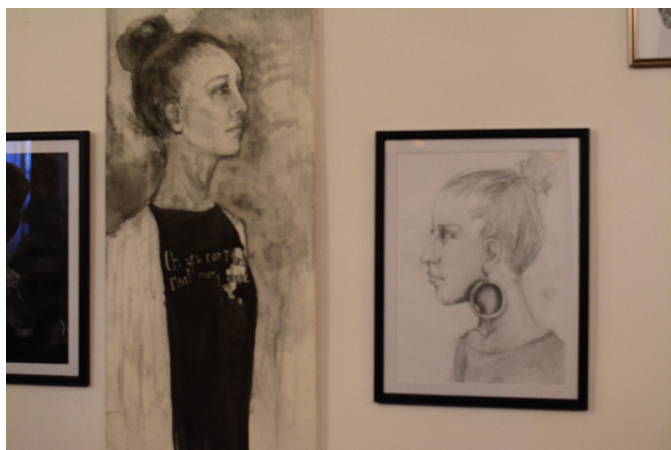
În mod evident, cred că sursa de inspirație a majorității artiștilor o reprezintă, foarte simplu spus, mediul înconjurător: de la natură, la spațiul citadin și la ființele care le populează. Mai precis, în cazul meu, această inspirație este reprezentată de paleta cromatică pe care o regăsesc în jurul meu la orice pas. În consecință, de multe ori, creațiile mele sunt axate pe culoare și mai puțin pe reprezentarea propriu-zisă.

Sunt mulți artiști pe care îi apreciez, însă unul pe care îl consider cu adevărat distins este Jean-Baptiste Valadié, datorită tehnicii sale inedite de a picta nu pe clasică pânză, ci adeseori pe mătase, fapt care îi acordă artistului mai multă ușurință în a crea laviuri, nelipsite din opera sa și lucrate cu o finețe deosebită.

Cu siguranță cred că nu mă voi îndepărta de la idealurile mele artistice prea curând, chiar dacă, în momentul de față, nu aș putea spune cu certitudine ce cale artistică aș vrea să urmez și ce fel de studii voi alege, însă fie că voi alege pictura, grafica, quillingul, bricolajul, designul interior sau vestimentar, sau chiar muzica, acestea sunt activități care să devină o ocupația mea de

bază, nu să rămână doar la nivel de hobby.

Desigur, am început cu pictura, însă, cu cât am descoperit mai mult ce înseamnă arta și care sunt segmentele ei, am devenit tot mai fascinată și de alte arii ale sale, pe care mi-am propus să le exploatez de-a lungul timpului. Niciodată nu m-am axat doar pe ceva anume, astfel că am o varietate de creații, de la picturi pe

diverse suprafețe, la grafică, la desen artistic și tehnic, la découpage, la quilling, la crearea de bijuterii, la marochinărie, și, în cele din urmă, la tot ce înseamnă bricolaj.

Cel mai mult îmi place să surprind în lucrările mele aspecte ale naturii, mai ales găsesc o delicatețe, o unicitate și, desigur, o paletă de culori impresionantă în flori. Florile sunt un subiect principal pe care îl reprezintă fiindcă îmi oferă o anumită stare de puritate, de prospețime și o sursă eternă a frumuseții în starea sa primordială. La polul opus se află, de exemplu, lucrările abstracte, unde prefer să ilustrez și motive cu o semnificație anume, nu doar ceva plăcut din punct de vedere estetic.

Daria Dascăl

Desenez de când sunt mică. Nu-mi amintesc de un început concret. Mereu am desenat. Muzica îmi influențează foarte tare desenele. Depinde de dispoziția mea, de melodia aleasă și, pur și simplu, de ceea ce-și dorește subconștientul meu să desenez, pentru că, de cele mai multe ori, mă las purtată de el și nu gândesc ceea ce las pe hârtie.

Nu am un artist preferat. Văd arta peste tot și în toată lumea și nu aș putea să aleg. Artă îmi va influența categoric viitorul, fie că e design, arhitectură etc. Asta îmi doresc să fac.

Am evoluat mult. Văd diferența în lucrări de la an la an și mă ambiționez să devin mai buna, dar, totodată, să o fac mereu din plăcere, niciodată presată. Am început să abordez teme neobișnuite. Am mai multe lucrări cu tema timpul, dar, în general, abordez orice temă care mă captează.

Carla Graur

Am început să pictez de mică. Eram foarte pasionată și era activitatea care mă ajuta să evadesc într-o altă lume. Bunica mea adoră arta, așa că, de când aveam șase ani, a început să mă încurajeze să îmi dezvolt pasiunea. Am luat chiar și lecții de grafică, câteva luni, dar am încetat, când școala a început să îmi ocupe majoritatea timpului, mai ales în clasa a VIII-a.

M-am reapucat de pictat acum, căci mi-a fost foarte dor să pun din nou pensula pe foaie.

În general, când încep o lucrare stau câteva minute să mă gândesc la ce aș vrea să surprind pe coala albă. Stau și mă uit la ea, îmi imaginez un personaj, o situație, un sentiment, apoi încerc să mă gândesc și la gama cromatică. Ce culori nu am folosit de mult, combinații mai interesante, lucruri care ar putea aduce un plus imaginii finale. Mă inspiră muzica, mă ajută să intru în starea necesară pentru a putea crea. De asemenea, mă inspiră oamenii, stările, trăirile, emoțiile.

Artistul meu preferat este Salvador Dali. El m-a ajutat să înțeleg că în pictură nu există reguli, poți privi obiectele sau ființele din mai multe perspective, ai voie să dai noi definiții acestora. Operele mele preferate sunt *Chipul războiului* și *Dezintegrarea persistenței memoriei*.

Sper ca viitorul meu să includă arta, deoarece e activitatea mea preferată. Pictura și desenul m-au influențat mult în acest an și nu am de gând să mă le abandonez, mă pasionează enorm. Deocamdată nu am nicio idee despre ce se va întâmpla în viitor, dar, cu siguranță, arta va face parte din el. Am evoluat enorm de când eram mică până acum, și nu mă refer la tehnică. Acum câțiva ani aveam o obsesie când pictam sau coloram. Nu ieșeam din contur, nu foloseam multe culori, teme lucrărilor erau comune, plictisitoare, mintea nu mă lăsa să gândesc mai departe, mă limitam singură. Pictam ce mi se spunea să pictez. Acum am învățat să dau frâu liber imaginației.

Îmi place să pictez portrete, folosesc multe culori, încerc să surprind cât mai multe expresii ale feței. În general tristețea e o emoție care predomină în lucrările mele, deoarece reușesc să o redau cel mai bine.

Viața e un miracol

Raluca Mihețiu

clasa a IX-a ȘT2

Tu unde te ascunzi când nu ai unde te ascunde? Și unde mergi când simți că acasă este un loc străin pentru tine? Cu toate că poate nu conștientizăm, arta va fi mereu acasă pentru fiecare. Dar ce reprezintă arta pentru noi și ce reprezentăm noi pentru artă? Unde ne zboară mintea, când auzim acest cuvânt abstract? E un mod de eliberare? Un stil de viață? O ascunzătoare perfectă? Un colțișor în care poți să te exprimi? Ce pot spune? Pentru fiecare dintre noi este diferit și nu există o definiție concretă la ceva atât de complex. Însă știu, cu siguranță, că arta este hrana sufletului. Nu există frumos sau urât, există doar capacitatea sinelui de a se regăsi sau nu într-o melodie, o pictură, un desen, o carte sau o fotografie. Asemenea sentimentelor, acest limbaj al sufletului nu trebuie înțeles sau judecat. Trebuie trăit și simțit, căci este singura și unica lume în care sinele nu e urmat de prejudecăți, profan și rațiune. Ce face un artist pentru artă și ce face arta pentru un artist? Ei bine, viața unei asemenea persoane e condusă de sentimente, imagini, simțuri și gânduri, unde rațiunii îi este interzis să pătrundă. E un puzzle unde arta creează artistul și artistul creează arta, o lume diferită care pozează într-o piesă de teatru și în care marioneta și păpușarul își schimbă rolurile la fiecare reprezentație, oferind un spectacol halucinant.

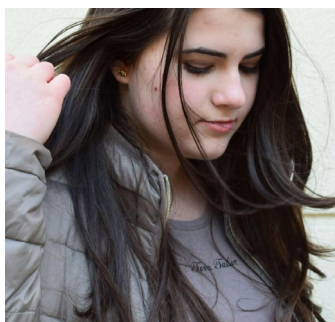
Sunt aici pentru a te încuraja să lupți pentru ceea ce te reprezintă, pentru cântecul abstractului care îți face sufletul să danseze. Literatură? Desen? Fotografie? Pictură? Sport? O persoană? Luptă! Nu te ascunde în ceea ce îți place! Descoperă-te! Lasă-ți talentul să trăiască prin tine, iar tu trăiește prin el! Timpul e mult prea scurt pentru a-ți permite să nu-ți urmezi visul, iar tu ai toate răspunsurile în interiorul tău, dar pentru a le scoate la iveală este nevoie de lupta cu eul. Viața nu e o obligație, e un miracol, așa că profită până în ultimul moment și descoperă comoara: TU, iubirea de sine, încrederea în propriile forțe și fericirea.

Ascultă glasul inimii și ia-o pe calea cea lungă. Împotrivește-te greutăților și acelor care nu cred în tine. Trăiește ca și cum ar fi ultima ta zi pentru a ajunge un TU perfect, un TU care iubește și acceptă. Dragostea transformă oamenii în artă și artiști, căci artistul, cel care iubește, creează arta, cea care este iubită.

Moțiuni...

Melisa Marian
clasa a IX-a ȘT1

La început, clubul de dezbateri ne-a fost prezentat ca fiind ceva interesant și util în viață, dar nu am realizat cât de folositoare pot fi dezbaterile, până când nu am fost pusă în fața faptului în sine. Pentru a face parte din club, am susținut un interviu, pe baza căruia am fost selectați.

La prima vedere, a lua parte la o dezbatere nu pare atât de complicat. Dar când ajungi în fața unui juriu și trebuie să vorbești, când trebuie să îți construiești un caz, iese la suprafață adevărata valoare a artei vorbirii.

Există diferite tipuri de dezbateri. Acestea diferă prin mai multe aspecte, cum ar fi compoziția argumentelor, ordinea vorbitorilor, numărul vorbitorilor și modul de evaluare al meciului de către arbitri. La liceu se joacă pe formatul WS (World Schools), pe baza unei moțiuni date. Această moțiune poate fi *prepared* (se anunță cu aproximativ o lună înaintea meciului, deoarece acest tip de moțiune necesită documentare), *info slide* (se anunță cu o oră înaintea meciului, pentru a avea timp de pregătire a cazului; această moțiune are cu-

vinte necunoscute, care sunt explicate printr-o definiție) sau *impromptu* (se anunță cu o oră înaintea competiției și nu este însoțită de niciun fel de explicație). Pe parcursul acelei ore de pregătire a cazului, în cazul moțiunilor *info slide* și *impromptu*, documentarea este interzisă. Fiecare dezbatere este compusă din opt discursuri, dintre care șase constructive, care durează opt minute și două de concluzie (unde nu pot fi aduse idei noi) care durează patru minute. Aceste discursuri sunt ținute de cele două echipe (guvern și opoziție), fiecare fiind compusă din trei vorbitori. În timpul discursurilor constructive, sunt admise *POI*-urile (puncte de informare). Membrii echipei adverse celui care ține discursul pot

să pună anumite întrebări, pentru a încurca persoana care vorbește sau pentru a anticipa următorul discurs al echipei lor. Totuși, în fiecare discurs, primul și ultimul minut sunt minute protejate, în care nu pot fi puse *POI*-uri.

Competițiile de dezbateri sunt printre cele mai interesante activități, din punctul meu de vedere. Modul în care mă simt la o competiție este unic, sentiment pe care nu mi-l mai aduce nimic altceva. La concurs vedem atât cât de buni suntem ca vorbitori, dar învățăm și lucruri noi. Aș putea spune că la o competiție înveți cel mai mult.

Așadar, încurajez pe cât mai mulți să intre într-un club de dezbateri, una dintre cele mai folositoare și interesante experiențe din viață, indiferent de ce drum vom urma.

... și parlamente

Elena Vedeanu
clasa a IX-a ȘT 1

A trecut aproape jumătate de an de când am intrat în Clubul de debate al Liceului Teoretic „Nicolae Bălcescu” și consider că lumea trebuie să afle ce sunt dezbaterile academice cu adevărat. Tot ce ai nevoie ca să intri într-un asemenea club este ambiția și dorința de a te dezvolta atât pe plan profesional, cât și personal.

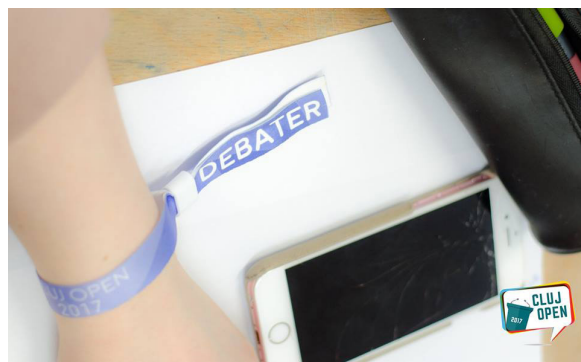
Dezbaterile academice constituie o competiție între două echipe de câte trei persoane – echipa guvernului și echipa opoziției – care aduc argumente pro și contra asupra unei moțiuni date, folosind arta oratoriei pentru a aduce victoria de partea echipei lor. Moțiunile date vizează diverse subiecte referitoare la problemele din societatea noastră, tinerii dezbătând aceste probleme pentru a vedea dacă moțiunea ar trebui aplicată sau nu. Partea interesantă în aceste meciuri este că participanții nu știu dacă vor fi de partea guvernului sau a opoziției, fiind necesară pregătirea cazului pentru ambele părți la moțiuni *prepared*. La moțiunile *impromptu* se știe, însă de ce parte e fiecare echipă, având la dispoziție o oră ca să fie pregătit cazul. Chiar îmi plac aceste moțiuni, de oarece dezvoltă munca în echipă și solicită o gândire rapidă. Dacă nu aș avea o echipă, nu aș putea realiza cazul de una singură și mi se pare mult mai distractiv să fac aceasta alături de prietenii mei.

Un efect pozitiv al intrării unui adolescent în lumea dezbaterilor constă în dezvoltarea capacității de a gândi din mai multe perspective și de a vedea atât punctele tari, cât și pe cele slabe în orice situație. Acest lucru l-am observat în viața de zi cu zi, de exemplu, când trebuie să îmi exprim opinia asupra unei

teme date, am început să gândesc din mai multe puncte de vedere, aducând o varietate mai mare de argumente. Și acesta este doar un exemplu.

Nevoia de informare a început să îmi fie satisfăcută, în special în domeniul politicii, pentru că multe dintre moțiuni sunt cu tentă politică. Cu ajutorul *training*-urilor de la club am reușit să înțeleg mult mai bine atât situația curentă a țării noastre, cât și pe cea a altor țări. Problemele din societatea noastră ar trebui să ne preocupe mai mult, deoarece tinerii din ziua de azi vor trebui să schimbe ceva și să-și construiască lumea pe care o doresc. Dezbaterile nu presupun doar seriozitate, ci și o gândire liberă și unică asupra acestei lumi. Oamenii pe care i-am cunoscut în lumea dezbaterilor sunt majoritatea simpatici, cu un simț al umorului dezvoltat și prietenoși. Aproape după fiecare meci jucat ne-am împrietenit cu rivalii noștri. La club, ne sunt prezentate moduri ingenioase de a gândi și se lucrează într-o atmosferă plăcută și chiar distractivă.

Un alt avantaj este experiența acumulată în urma competițiilor. După ce am participat la *Cupa Liceelor din Cluj* și *Saint George City of Debate*, am intrat într-o atmosferă cu standarde înalte, oamenii respectând un *dresscode bussines*. La primul concurs, echipa în care eram a luat locul 3, obținând curajul și energia necesară pentru a putea participa la alte meciuri. Am cunoscut mai mulți elevi pasionați de acest domeniu, am auzit opiniile arbitrilor, am ținut cont de ele și la meciurile de Sfântul Gheorghe. *Saint George City of Debate* este una dintre cele mai mari competiții de dezbateri din România, cu o concurență destul de mare. Rezultatele nu au fost la fel de bune ca la prima competiție, dar am avut mult mai multe lucruri de învățat, decât la *Cupa Liceelor*. Am avut ocazia de a juca cu echipe din alte orașe și am jucat pe moțiuni mult mai interesante, fiind necesară multă muncă. Pe lângă *feedback*-urile arbitrilor, pe care le-am primit și le consider foarte bune și utile, am apucat să văd dezbaterile din semifinale și finale.

Concurenții aveau fiecare un stil aparte de a prezenta cazurile, existând o adevărată competiție. În urma acestei experiențe am devenit mult mai motivată și îmi doresc să fiu un debater mai bun. Călătoria s-a dovedit una chiar plăcută și am cunoscut diverși elevi atât din Cluj, cât și din alte județe, făcând această experiență una de neuitat.

Concluzionând, debate-ul este un mod unic de dezvoltare și de a cunoaște oameni noi, deschizând ochii lumii în fața problemelor din zilele de azi.

Între totalitarism și catwalk

Geanina Gavriș
clasa a XII-a F

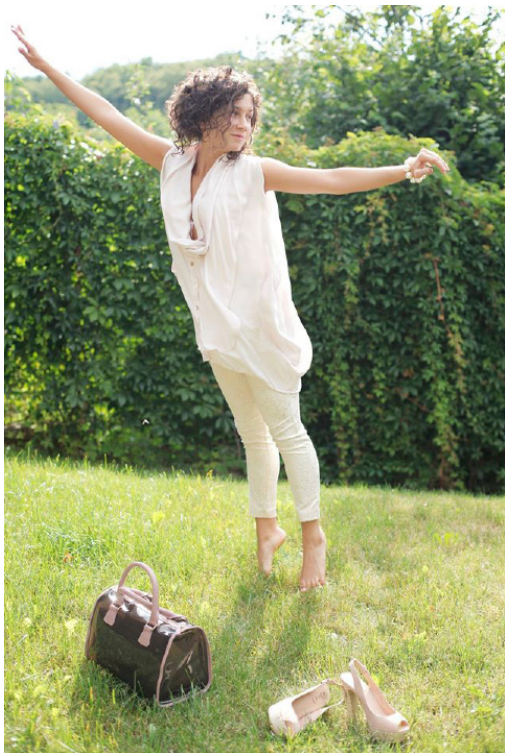
Totalitarismul este, probabil, unul dintre cele mai sumbre cuvinte care pot fi asociate cu glorioasa lume a modei: anulare a individualității sau încercare de uniformizare și controlare a societății – este destul de clar impactul asupra eleganței, un impact care a determinat o opoziție între *trend*-ul promovat de unicul partid, în conformitate cu morala publică, și cel supranumit al blue jeans-ului, în rândul tinerilor, care, încă, nu aveau suprimat total spiritul rebel.

Jeans, Jeans, Jeans...

Oare cine mai acordă atenție modei într-o lume în care totul se rezumă la economie, decență și simplitate? Ei bine, tinerii nu au putut să nu își arate repulsia față de constrângerea acestui sistem, privind spre Occident, cu jaluzelele trase, și înghițind în sec, cu gândul la o pereche nouă de jeansi Brooklyn, și au încercat să fie în ton cu tendințele din Vest. Chiar și Mircea Cărtărescu își descrie eforturile supraomenești prin care a trecut pentru a intra în posesia unor blugi originali, în **Primii mei blugi**.

Anii 60' aduc, odată cu ei, curentul hippie și în România, în ciuda rigorilor impuse de comunism. Jeanșii albaștri, geaca de blugi sau de piele necambrată și fusta mini, creată de Mary Quant, sunt doar câteva piese vestimentare – un *must have* al epocii –, cumpărate pe sub mână și purtate cu îndrăzneală de tineret.

Nonconformisul și eleganța anilor 70'-80'

Erau pretutindeni, toată lumea le purta și aprecia. Costumele unisex cu tăieturi drepte și imprimeuri de tip geometric sunt adevărate piese de rezistență ale anilor 70'-80' atât în străinătate cât și în România. Toți adolescenții români care aveau pretenția de a fi la modă făceau eforturi de a cumpăra o asemenea piesă vestimentară, cu influențe pop-punk, din Occidentul tuturor posibilităților.

Din păcate în așa numiții ani grei ai comunismului nivelul de trai al oamenilor în țară scade, iar pasiunea pentru sfera vestimentară se pierde.

Totuși, salvatorii modei și ai trendurilor rămân tinerii, care nu pot rămâne indiferenți

la vederea unor **Nekermance**, și, folosindu-se de imaginație, încearcă să reproducă *outfit*-urile vremii, preferate fiind rochiile lungi mulate pe corp, bluzele pe gât, fustele creion cu crăpătură ș.a.

Astăzi...

După cum știe toată lumea, istoria se repetă, deci nici moda nu ar trebui să facă excepție. Astăzi, blugii fac parte din garderoba tuturor, în diverse modele culori și materiale, preferați fiind cei skinny cu talie înaltă. Fusta scurtă purtată cu stil de Twiggy, a devenit și mai scurtă, ba chiar și mulată, pantalonii evazați s-au reinventat, în varianta imitației de piele, gecile de blugi sunt acum cambrate și cât mai scurte, asortate cu o pereche de teniși, iar bluzele în tendințele din 2015-2016 au neapărat gât.

Dansând cu Batman

Iulia Chirteș
clasa a IX-a MI

Concursul de dans *ESDU DanceStar* a fost una dintre cele mai plăcute și interesante experiențe din viața mea. Această competiție abordează foarte multe stiluri de dans, de la balet până la cel contemporan sau hip hop. DanceStar este un concurs organizat de *ESDU (European Dance Union)* ce cucerește de 17 ani scene la nivel internațional. Dintre cele 17 ediții, am participat la trei dintre ele. Prima dată a fost în 2014, când eram începătoare în lumea dansului. Am participat la categoria MTV Commercial, cu trupa Stardust, categorie unde am impresionat prin spectacolul făcut și imitarea unui artist, luând locul 2. Chiar dacă era primul concurs, am avut rezultate extrem de bune, fiind foarte mândre de noi. În anul următor, aceeași trupă s-a prezentat într-o formulă diferită, mai puternică și cu persoane mai evaluate. Munca în plus depusă în acel an a dat roade, fiindcă ne-am întors de la etapă națională cu locul I și cu o calificare la etapă mondială din Croația, de unde am adus alt trofeu cu locul I. În anul acesta, experiența mea la *ESDU* este una complet diferită.

Acum fac parte din echipa de performanță a centrului de dans, T-Rex, coregrafia noastră din acest an fiind făcută de unul dintre cei mai mari coregrafi din lume, Kiel Tușin (cu care ne-am antrenat în septembrie, timp de o săptămână, cât a stat

în Cluj). Tema abordată a fost filmul Batman și am avut un dans foarte bun. Acela a fost momentul când am trăit clipa la maxim și când m-am simțit cel mai bine pe scenă. Deși la această echipă trebuie muncit mult mai mult decât la oricare alta, fiind foarte solicitant și obositor, ambiția mea și iubirea pentru dans m-au determinat să pregătesc și o coregrafie solo. Acest lucru m-a ajutat extrem de mult să evoluez și să îmi înving frică de a dansa singură în față altora.

Cu toate acestea, rezultatul evoluției mele a fost văzut cu adevărat prin premiile de anul acesta. Am luat locul al II-lea cu ambele momente, la categorii cu competiție mare, și, de asemenea, am obținut calificări la etapa mondială din Croația.

La aflarea rezultatelor, trăirile concurenților sunt cele mai intense. Transpirația din cauza emoțiilor, nerăbdarea, lacrimile, zâmbetele fac ca toată munca depusă să aibă sens. Fericirea când își aud numele în momentul de la premiere este una de nedescris.

Motivul pentru care îmi plac atât de mult concursurile de dans este ceea ce simt când sunt pe scenă și arăt tot ce

pot. Acolo sunt o persoană complet diferită și tot ce se întâmplă în viața mea dispare.

Momentele petrecute pe scenă sunt punctele culminante în pasiunea mea pentru dans și reprezintă cea mai bună modalitate de exprimare a sentimentelor.

Întuneric și gol

Mădălina Mocean

clasa a IX-a MI

Reflectoarele continuă să lumineze fețele încă ascunse de glugile hanoracelor, căci asta era poziția de început. Zgomotul mulțimii nu face nimic altceva decât să-mi accelereze bătăile inimii din ce în ce mai tare. Din culise privesc către scenă, frecându-mi mâinile de emoție și expirând adânc în încercarea disperată de a mă liniști. Dar acum, pe scenă, trebuie să par încrezătoare, ca și cum aș fi învins deja. Să fiu stăpână pe situație, pe corp, pe minte. Însă, cu cea din urmă, nu pot juca teatru. Și propriile cugetări sunt suficiente, pentru a mă transforma într-un dezastru necontrolat.

Viteza gândurilor mele de atunci în intervalul de timp dintre intrarea pe scenă și începerea muzicii este năucitoare. Dar odată ce fac prima mișcare, metamorfoza se produce.

Ar fi descrierea primelor trăiri pe care le-am avut la concursul *Dance Star, România* – 25-26 martie, Cluj-Napoca.

A fost o competiție între cele mai bune echipe și cei mai străluciți dansatori, care au participat la toate categoriile de vârstă și stilurile de dans. În ceea ce mă privește, chiar dacă am mai avut de multe ori experiența unui concurs de dans, nu pot spune că atmosfera de acolo nu m-a copleșit. Instrumentele pe care le am la dispoziție, cuvintele, sunt aproape nefolositoare în strădania mea de a-mi exprima, în intensitatea lor, sentimentele pe care le-am trăit.

Un dansator bun care transmite un mesaj este foarte valoros. Ce aș putea spune despre o echipa formată din astfel de oameni talentați? Dacă ar fi să mă mândresc cu ceva, nu ar fi titlul, premiul, locul pe care l-am luat sau costumul, ci cu echipa mea. Prin echipă vreau să spun familie. Cu toate că drumul până pe podium este presărat cu numeroase antrenamente, împreună reușim să-l parcurgem. Totul pentru acele clipe, momentele în care mă aflu pe scenă. Și în zadar caut privirea juraților, pancardele galeriei sau echipele adverse. Nu văd nimic. În față e întuneric și gol. Tot ceea ce percep e ritmul muzicii, urmat de contopirea absolută a mișcărilor și a inimilor noastre îmbătate de pasiunea cu care dansăm.

Așadar, reflexia asupra acestei experiențe este că, în esență, când dansezi să o faci cu atât de multă înflăcărare, încât, în momentul în care vei pleca înapoi după cortină, să ai certitudinea că nu ai fi putut să dai mai mult sau să te simți mai bine de atât pe scenă. Atunci, sigur, tu ești învingătorul. Acesta este secretul performanței și al victoriei.

Iar noi, am câștigat!

O barbă stufoasă și geacă de piele

Sofia Crișan
clasa a IX-a MI

E frig...
T o a t ă

lumea umblă de zor, iar în aer e un miros de castane și brad. Toți membrii echipei simt emoțiile cuprinzându-i aproape cu totul. Oamenii se mișcă prin fața noastră într-un ritm amețitor: cupluri, copii, bătrâni, tineri. Cu cine să începem?

Timizi și emoționați ne-am făcut curajul de a aborda câteva persoane, cu aceeași întrebare: „Ce înseamnă Crăciunul pentru tine?”. Dorința de a afla răspunsul ar constitui piatra de temelie a proiectului, aceasta fiind motivația noastră.

Am întâlnit multe răspunsuri, fiecare referindu-se la dragoste, familie, prieteni și tradiție. Cu toate acestea, din multitudinea de persoane pe care le-am „intervievat”, una și-a lăsat amprenta în sufletele noastre. Înainte de a vorbi cu

el, aspectul său nu lăsa impresia că are un suflet atât de blând precum am aflat mai târziu.

Era un om în vârstă, cu o barbă stufoasă și geacă de piele, asemenea unui motociclist.

Am aflat că este un fotograf și l-am convins să ne împărtășească și nouă viziunea lui despre Crăciun, spunându-ne că această sărbătoare reamintește că bucuria unuia este, de fapt, a tuturor.

Realizând acest proiect, am reușit să intrăm cu adevărat în spiritul sărbătorilor. Ne-am reamintit ce semnifică, în fond, Crăciunul: să ne bucurăm ca niște copii, să

prețuim lucrurile mărunte și, cel mai important, să răspândim iubire.

Moartea timpului

Timp prăfuit.
Fugă.
Direcția? Neantul.
Iubirea îl stagnează.
Îngheț total.
Ceas înșelat
De-o secundă jucăușă
Sau de – o oră mută.
Miez de noapte.
Mii de așteptări
Opresc timpul.
Vreau să te gădesc!
Un carusel, viața
O cădere-n gol...
Rotire în cercuri.
Jos- imaginea ta.

Aneliza Loren Feher
clasa a XI-a F

Singură

povestindu-mă pe foi
și pe cazane cu rugină,
m-am găsit uitată, zâmbind
pe un celofan de pe lună.
Cealaltă parte
era inundată de generații-strigoi.

Liniștea,
doar liniștea
îmi oferă timp
pentru meditație
și vise.

Alina Bora
clasa a XII-a F

Mă întristează oamenii și stâlpii

mă așteaptă prea mult gri,
încă mă simt trează în visele mele pustii,
mă întristează oamenii și stâlpii.

Am făcut un jurământ

în cimitirul din poiană.

Soarele apune,
mintea-mi cântă singură,
străină.

Bunicu-mi colindă visele
fără să știu.
Întuneric și gri...
Nu te văd! Nu te văd!

Bunicule,
te-aș săruta pe frunte
și ți-aș șopti:
Dimineața
mă întristează oamenii și stâlpii.

Alina Bora
clasa a XII-a F

Ne vedem la statuie?

Sara-Elena Mitea
clasa a XI-a ȘT 2

Maria-Veronica Tök
clasa a XI-a ȘT 2

Sub această invitație, în perioada 1-26 decembrie 2016 am fost așteptați cu mic, cu mare, la Târgul de Crăciun din Cluj-Napoca. Cupola uriașă de lumini ce proteja căsuțele ca din povești teleportau oamenii într-o lume în care zâmbesc, în care uită de problemele lor și se bucură de magia sărbătorilor împreună cu cei dragi. Mirosul pătrunzător al vinului fiert, amestecat cu mireasma bradului înalt ce era punctul central al târgului și vocile colindătoarelor, dând vestea Nașterii Domnului, chemau vizitatorii cu brațele deschise. Globurile de sticlă reflectau luminițele, iar de pe patinoar se auzeau chiote voioase de copii. Fiecare căsuță adăpostea o altă poveste, iar noi, curioase din fire, am decis să aflăm ce secrete ascund câteva dintre ele.

Am început timid cu un stand cu globuri pictate de mână. Cine nu își dorește, până la urmă?

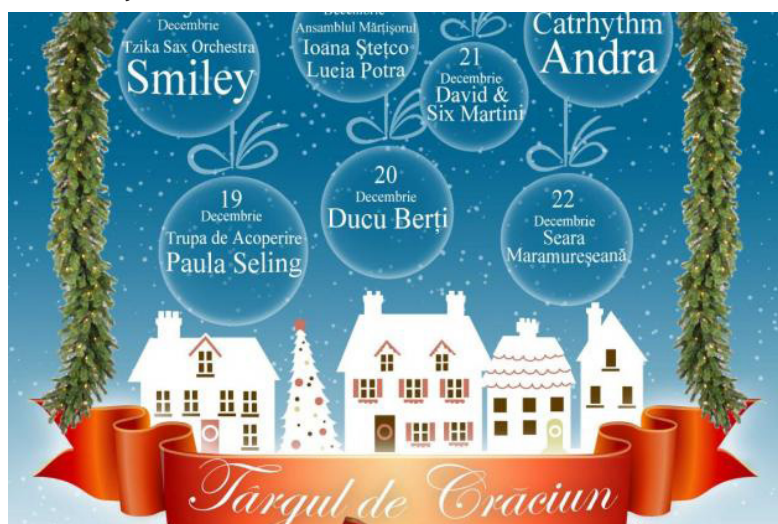
Veronica: Bună ziua! Suntem eleve ale Liceului Teoretic „Nicolae Bălcescu”. Facem parte din redacția revistei școlii noastre. Una din teme este

„Târgul de Crăciun”, așa încât am dori să vă cerem permisiunea de a vă lua un scurt interviu. Nu vă temeți, nu e nimic formal!

Comerciantul: Sigur.

V.: Cum v-a venit ideea să faceți aceste lucruri *hand-made*?

C.: Meseria am început-o în 1995. Prima dată am lucrat cu sticlă și mi-a plăcut.

Și așa am rămas în domeniul sticlei. În ziua de astăzi tot cu sticle.

V.: Și mergeți la diferite târguri în toate orașele din țară?

C.: Da, da! Unde suntem invitați. Și eu, și soția fiind în domeniu, mergem împreună.

V.: Și asta se întâmplă doar în timpul iernii? Sau și în alte perioade ale anului?

C.: De obicei mergem și vara. Facem bijuterii, și farfurii, tot din sticlă. Absolut tot e făcut de noi.

V.: Cum vă descurcați cu transportul? Se întâmplă să se mai deterioreze, spargă lucrurile?

C.: Avem ambalaje, cutii, însă, bineînțeles că se mai întâmplă să găsim și cioburi...

V.: Aha, am înțeles. Cred că e suficient.

Sara: Desigur.

Veronica și Sara: Vă mulțumim tare mult!

Continuăm cu taraba la care putem găsi bijuterii făcute de mână, începând cu cele din alamă și terminând cu cerceii în diverse forme.

Sara: Cum v-a venit ideea?

C.: Ideea nu este a mea, este a ficei mele care a terminat Artele Plastice și ea face tot ce vezi aici. Și pentru că s-a angajat, trebuia să vândă ceva și așa am ajuns aici. Și a început cu mărtișoarele...

Veronica: Mai întâi făcea din plăcere, mă gândesc. Pentru ea, pentru prieteni...

C.: Ea făcea de când era foarte mică. Desena întotdeauna și, după aceea, s-a concretizat în...

S.: Când considerați că e mai special: de Mărtișor sau în perioada Crăciunului?

C.: În perioada Crăciunului. De 1 Martie e scurt timpul. Acum, în această perioadă, lumea se bucură de atmosfera momentului. Crăciunul parcă are alt impact asupra tuturor.

V.: Mergeți la diferite târguri sau într-un an mergeți într-un loc și în anul următor schimbați destinația?

C.: Noi facem parte din Asociația Meșterilor Populari Clujeni. Și cu Asociația mergem. Dar, la alte târguri, nu mergem prea des. Cel puțin deocamdată. Rămâne de văzut.

S. și V.: Mulțumim!

C.: Cu plăcere! La revedere!

S. și V.: La revedere!

A treia căsuță ne aștepta cu diverse unelte făcute din... ciocolată!

V.: Cum v-a venit ideea asta de a...

C.: ... de a sculpta în ciocolată?

V.: Da, pentru că nu am mai văzut și ni se pare foarte original.

C.: Am vrut să venim cu ceva nou pe piață. Și am încercat cu aceste unelte.

V.: Faceți, în general, ciocolată și v-a venit ideea să îi dați o nouă formă?

C.: Nu făceam nimic înainte. Pur și simplu am început cu asta.

V.: Cum faceți să dați formele?

C.: Avem câte o formă pentru fiecare produs în parte, iar finisatul se face manual, la fel și vopsitul.

V.: Am înțeles. Și ce folosiți pentru a da uneltelor aceste culori?

C.: Colorant alimentar.

V.: Ce consistență are ciocolata? Pare destul de tare, chiar ca o unealtă adevărată...oferiți veridicitate produselor (râde).

C.: Asta e ciocolata! (*Scoate o paletă cu pătrățele de ciocolată*). Este ciocolata elvețiană, cu 60% cacao.

V.: Putem să luăm să gustăm?

C.: Chiar vă rog.

S. și V.: Mulțumim!

V.: E foarte interesantă.

C.: Ciocolata o cumpărăm din Elveția și o topim cu mașini speciale la o anumită temperatură și rezultă formele acestea.

V.: Este primul an în care veniți?

C.: La Cluj este prima oară. Facem asta de... un an și jumătate.

V.: Și mergeți în diferite orașe?

C.: Avem magazine la Sibiu, București, Viena, Stuttgart, Strasbourg...

V.: Deci, e deja o afacere cu magazine fixe? Un lanț chiar?

C.: Este o minifabrică. Nu doar la târgurile de Crăciun. Vara nu o putem vinde, că se topește.

V.: Bine! Mulțumim mult pentru timpul acordat!

C.: Cu drag. Sărbători fericite!

V. și S.: Mulțumim! La fel!

Înceiem aventura cu un stand care ne-a captat atenția cu mâncarea savuroasă și băuturile calde ce dezmorțeau mâinile, oricât de înghețate erau.

V.: Bună ziua! De unde a început totul?

C.: Ei bine! E primul an în care venim la acest târg și am vrut să vedem și noi cum e. Am fost invitați.

S.: Și cu ocazia altor evenimente ați mai fost prezenți?

C.: La Street Food Festival, în zona Parcului Mare, și la Untold.

S.: Deja aveți o mică istorie.

C.: Da.

V.: Și ce vindeți mai exact?

C.: Vin fiert, punci, ciocolată caldă, ceaiuri, prăjituri, hot-dogi... Dar mai mult suntem pe băutură.

V.: Și vinul este făcut în casă și adus aici sau e adus din altă parte?

C.: Nu, vinul este un vin special pentru fiert din Viena.

S.: Sună bine. Și ce se vinde mai bine în perioada asta?

C.: Vinul, desigur.

S.: Bine... Mulțumim tare mult!

S. și V.: La revedere!

Trebuie să recunoaștem că a fost destul de greu să ne despărțim de acest loc feeric din inima orașului, dar scopul vizitei noastre a fost îndeplinit. Pentru prima ieșire în lume ca jurnaliste, nu putem să ascundem faptul că suntem mulțumite de noi. Am conștientizat că, în acest caz, munca a fost foarte bine îmbinată cu distracția și ne-a fost ușor să scriem acest articol. Dar, ca să nu ne lungim cu vorba, mai spunem doar ce ne-a venit atunci în minte: Sărbători fericite!

Tirania profanilor ucide vânătoarea

Maria Trif
clasa a IX-a ȘT 1

La începuturi, timp de mii de ani, omul a vânat din necesitate: așa ne-am asigurat hrana. Mai apoi, timp de secole, omul a vânat dacă i-a permis rangul social: doar nobilii aveau acest drept. Mai aproape de zilele noastre, alte vreo două secole, omul a vânat din plăcere și în exces. Până în momentul în care și-a dat seama că, din lăcomia sa, pot să dispară specii întregi. Și, atunci, a devenit paznicul vânatului.

În România, istoria dropiei arată că în jurul anului 1900 existau pe teritoriul țării aproximativ 5000 de exemplare. După Reforma Agrară din 1921, culturile au fost transformate în tarlale, astfel încât prezența omului pe câmp a devenit comună, forțând dropiile să părăsească ultimele ascunzișuri rămase. Astăzi, nu mai există niciun exemplar, ultima fiind văzută cu câteva decenii în urmă, în zona Bărăganului. Același lucru s-a întâmplat și cu fazanii, cu căpriorii, mistreții, iepurii și cu alte specii. Când vânătorii au conștientizat reducerea dramatică a faunei – cauzată de extinderea teritoriului ocupat de om (orașe, sate, drumuri și autostrăzi), defrișarea irațională a pădurilor, extinderea culturilor peste teritoriul ocupat de animale sălbatice – au creat reguli și metode prin care vânatul să fie protejat, iar populația de animale sălbatice să crească.

Pe cât de ironic ar suna, vânătorul a ajuns azi să protejeze fauna, iar actul vânătorii propriu-zise să se desfășoare, mai ales, pentru a proteja animalele salbatice.

Am să vă dau exemplul ultimului rinocer alb din Kenya: decizia celor care conduceau rezervația unde acesta trăia de a fi vânat a avut în vedere tocmai protejarea celorlalte animale. Opinia publică a părut scandalizată de acest subiect, condamnând vânătorul de cruzime. Povestea, în realitate, a fost una complet diferită. Rinocerul era mult prea bătrân. Era ultimul exemplar, prin urmare, nu mai putea să ducă specia mai departe de unul singur. Atunci, cei din rezervația naturală au hotărât să folosească banii câștigați pentru a contribui la întreținerea și protejarea altor specii în pericol. Astăzi sunt trei rinoceri albi în rezervația naturală din Kenya, aceștia fiind readuși din captivitate, tot cu bani obținuți din vânătoarea reglementată în mod strict.

Ne uităm în Ungaria, unde 10% din turism provine din turismul de vânatoare, iar banii obținuți în acest mod sprijină creșterea numărului de animale sălbatice.

La noi, pericolul cel mai puternic asupra animalelor sălbatice vine din partea crescătorilor de oi prin pășunatul excesiv și încălcarea legii privind numărul limitat de câini de turmă.

Dacă în anul 2010 ocupam locul patru în Europa la numărul de oi, iar în 2014 am ajuns la un număr ce depășește 10 milioane de exemplare, astăzi am întrecut 11 milioane de capete de oi, spațiile fiind amenajate până la 17 milioane. Însă, comparând forțat statistica României cu cea a Italiei sau a Marii Britanii, putem spune că nu suntem foarte departe. Dar situația în aceste țări este complet diferită. Țările de comparație sunt superioare ca întindere și ca populație de locuitori. Acolo, turmele de oi fie sunt îngrădite în stâni, fie sunt lăsate pe terenul privat al proprietarului lor, unde animalele sălbatice nu au ac-

ces. În țara noastră, crescătorii de oi au altă metodă: aceea a dezinteresului față de fauna rămasă, când își lasă turmele să pună stăpânire și pe ultimele teritorii lăsate animalelor sălbatice. În perioada octombrie-martie, în fiecare an, este o tradiție de sute de ani ca pășunatul să fie interzis, existând și legi care,

din păcate, nu sunt respectate. Această lege a fost dată în folosul refacerii faunei, mai ales în perioada de iarnă în care hrana este mai restrânsă și condițiile sunt neprielnice anumitor specii. Vânătorii au intervenit în această situație, pregătind hrană complementară pentru animale. Ele, pe lângă că trebuie să se confrunte cu condițiile neprielnice ale iernii, mai trebuie să își împartă hrana rămasă cu turmele de oi care oricum sunt hrănite cu furaje (deși oierii primesc o sumă din partea statului pentru a-și întreține turmele pe timpul iernii). Un alt aspect care demonstrează ignoranța este faptul că, anual, terenurile agricole sunt arse de mâna omului, pentru a semăna alte culturi. Ne gândim, astfel, și la cuiburile de păsări sau la vizuinele animalelor mici care s-au ascuns de ochii lumii prin acele culturi și care sunt complet distruse de acest obicei al incendierii pământului.

Toate aceste argumente enumerate mai sus arată, de fapt, că omul, prin extinderea lui masivă în orice spațiu prielnic pentru construcții sau agricultură, prin pășunatul excesiv și arderea culturilor (ca particularități în România), a ajuns să distrugă un număr imens de animale sălbatice. Paradoxal, s-a ajuns ca, astăzi, vânătorul să fie singurul preocupat de protejarea faunei și singurul care mai poate supraveghea respectarea regulilor și a legilor de protecție a animalelor sălbatice.

Tirania ignoranței, pe care am încercat să o evidențiez, se referă la necunoașterea și superficialitatea celor care condamnă vânatoarea din cauza că nu o cunosc și, cu siguranță, nici nu o înțeleg, ajungând să o judece profan și fundamental greșit.

Evadarea

Diana Barna

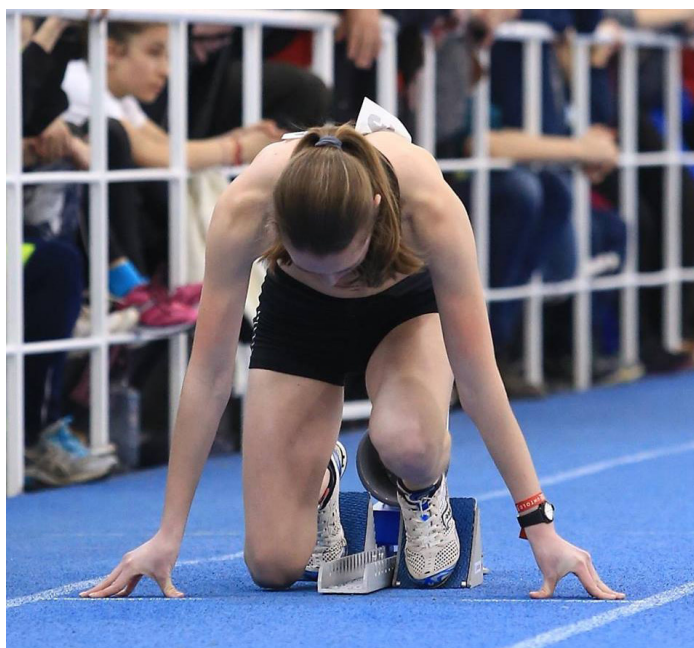
clasa a XI-a ȘT 2

Imaginează-ți o potecă prin pădure. Oamenii stau lângă ea, nimeni nu traversează, nimeni nu o atinge, iar toți se uita la tine. Pășești cu o oarecare incertitudine și, dintr-odată, te trezești că începi să alergi tare, mai tare și mai tare, până când nu mai simți nimic și uiți de tot ce te înconjoară... Așa mă simt eu când alerg. Mă simt liberă.

Mulți părinți își trimit copiii la diferite cluburi sau activități sportive, dar, în cazul meu, a fost altfel. Eram în parc și mă jucam „mătă” cu niște prieteni. Săream de pe tobogane aflate la o înălțime considerabilă și fugeam cu o viteză mult mai mare decât a prietenilor. Nimeni nu reușea să mă prindă. Dintr-un colț al parcului o doamnă destul de tânără îmi observa fiecare mișcare. Era însoțită de doi copilași mai mici, fiii ei. După terminarea jocului, doamna s-a îndreptat spre mine și m-a invitat să iau parte la antrenamentele de atletism pe care ea le conducea. Ideea de a face atletism m-a bucurat foarte tare, deși nu știam exact ce înseamnă.

După doi ani de când m-am întâlnit cu acea doamnă care avea să devină atât antrenora mea cât și prietena mea, am pășit pentru prima oară pe pista de atletism din cadrul Cluj Arena. Mirosul de tartan mi-a invadat toate simțurile trezindu-le la viață. Începusem de-a binelea practicarea acestui sport pe care sunt mândră să îl practic și astăzi cu aceeași plăcere ca prima dată.

„Seria x la start!” „În spatele blockstarturilor!” „Pe locuri!” „Gata!” „Puff...!” sunt cuvintele dinaintea fiecărei curse. Pregătirea pentru cursa ce va urma este atât fizică, cât și mentală, iar această pregătire trebuie făcută individual de fiecare atlet, deoarece atât probele sunt diferite, cât și atleții. Antrenamentele sunt complexe, antrenându-ți mintea și corpul, împingându-le până la momentele limită.

De multe ori, am avut antrenamente pe care le-am dus la capăt cu bine. Am scos un timp bun și am câpătat încrederea de care aveam nevoie. Dar au fost și antrenamente care m-au terminat mai mult psihic decât fizic. În cele din

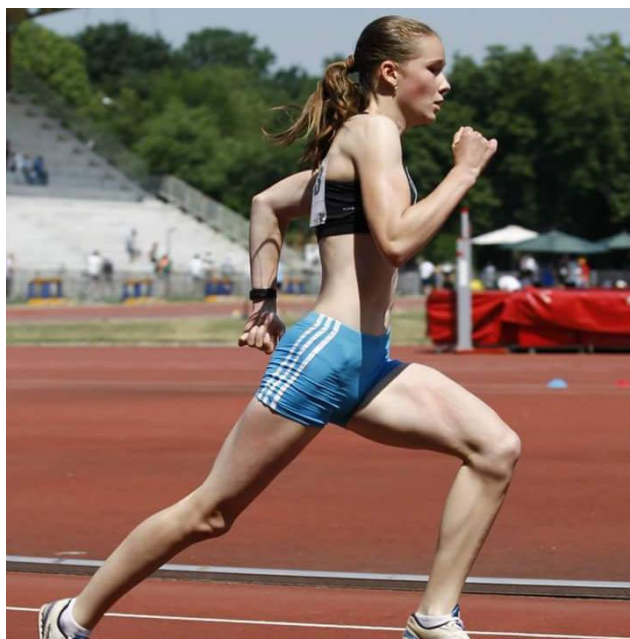

urmă, reușești mereu să treci peste acele momente mai puțin plăcute. Proba pentru care mă antrenez și care îmi face plăcere este cea de 400 metri, aceasta fiind una dintre cele mai dificile probe din atletism, deoarece implică și viteză și rezistență și putere psihică. Pot spune că este o probă de gândire și, prin asta, doresc să întăresc faptul că atletismul nu e un sport pentru oricine, că necesită mult devotament și că nu poate fi apreciat de cei care nu îl practică sau nu l-au practicat vreodată. Înainte de cursă, acumulez

sentimente și emoții care par copleșitoare la început, dar acestea se transformă în energia de care voi avea nevoie ca să termin ceea ce mi-am propus. În momentul în care sunt în spatele blockstarturilor, îi mulțumesc lui Dumnezeu și zic un „Doamne-ajută!” ca să-mi sporesc încrederea în mine. La comanda „Pe locuri!” îmi repet în minte „Am o cursă de fugit”, „Sunt pregătită pentru asta, o să fie bine, o să fie bineee...”. Din momentul în care aud „Gata!” nu mă mai gândesc la nimic, îmi eliberez mintea și alerg ca și cum aș fi evadat din lumea problemelor, greutăților și a grijilor. Încep să-mi creez propria lume în care nimeni nu mă poate opri nici de va-ncerca. Acest lucru mă ajută foarte mult ca, atunci când aud sunetul pistolului care anunță startul cursei, să reacționez într-un timp cât mai scurt și să plec din blockstart, precum cineva care a stat prea mult închis, înlănțuit într-un loc. Primul sfert din cursă continui să nu mă gândesc la nimic, să nu am niciun sentiment, dar, totuși, realizez că sunt liberă și de neoprit. Să nu mai spun de strigătele de încurajare din partea antrenoarelor sau ale prietenilor, pe care le aud doar înainte de cursă și după, nicidecum în timpul ei.

După aceasta, mintea mea tinde să o ia razna: începe să calculeze distanța parcursă, distanța rămasă, viteza cu care mă deplasez (dacă e prea mare sau prea mică), uneori mă uit la poziția adversarilor, căci fără să vreau cursa mea depinde și de ei. După jumătate de cursă fugită, încep să-mi caut resursele atât fizice, cât și psihice, pentru a termina. Încep să-mi amintesc vocea doamnei antrenore care spunându-mi: „Ridică genunchii!”, „Trage de brațe!”,

„Pășește mai rapid!” Și acționez. Apoi, spre final, îmi recunosc vocea interioară care îmi sare în ajutor, împiedicându-mă să mă dau bătută și să continui cursa, deoarece, acum, în momentul acesta în care fug, contează să dau totul și să mă străduiesc să fiu „cea mai bună” eu.

Alergatul în sine mă face să mă simt atât de fericită, liberă, sigură pe mine și mulțumită. De multe ori simt că parcă aș alerga cu încetinitorul și fiecare fibră musculară din mine tresaltă. Pur și simplu îmi place la nebunie să simt că am viteză, să simt că reușesc să fac atâtea doar cu corpul meu. Chiar dacă simt că nu mai am de-

loc energie, îmi recit în minte: „Corpul meu nu are limite!” Și continui. Chiar dacă mă dor mușchii sau alte părți ale corpului, nu mă deranjează, pentru că, oarecum, chiar îmi place durerea aceea și, o accept. Și apoi ea dispare.

Nimeni și nimic nu va putea să-mi schimbe părerea dacă îmi place ceea ce fac.

Fă ceea ce te face să te simți liber, fericit și mulțumit!

Fotbalul nu e pentru fete

Adela Iosif
clasa a VIII-a C

Fotbalul feminin poate nu este la fel de mediatizat precum cel masculin, dar, cu siguranță, este mai frumos.

Deși fetele, care practică acest sport, joacă pentru distracție, ele pun suflet în ceea ce fac, fiind ambițioase și foarte vesele. Niciodată nu au fost multe cele care și-au dorit să joace fotbal, dar ele întotdeauna au existat. Acum, în anul 2016, pot să spun că lucrurile au început să se schimbe. Fotbalul feminin este promovat mai mult, încât apar tot mai multe tinere care și doresc să meargă la cluburi de fotbal. Deci, începe să apară concurența.

Eu joc de trei ani la CFF Olimpia UT Cluj-Napoca. Iubesc acest sport și niciodată nu voi uita clipele frumoase petrecute pe gazon care, cu siguranță, se vor înmulți odată cu trecerea anilor. Astfel, după trei ani de muncă, mă pot mândri cu două meciuri jucate integral în echipa națională a României.

Aș putea spune că a fost cea mai bună perioadă din viața mea... Să îți se cânte imnul e ceva magic, un sentiment care cu siguranță se va repeta în curând, deoarece, la sfârșitul lunii octombrie, avem convocare iar. Abia aștept! Da, poate nu pare mare lucru, dar este. Trei ani de muncă! Antrenamente în fiecare zi, meciuri, turnee, cantonamente, absențe de la școală, seri petrecute învățând, recuperând lecțiile, dar, chiar dacă de multe ori aș fi vrut să mă las, nu am renunțat! Întotdeauna mi-am spus:

Muncește acum, nu mai e mult și o să ajungi unde ți-ai propus. Nu lăsa pe nimeni și nimic să-ți stea în drum.

Totodată, poate că am uitat să menționez: joc la cea mai bună echipă de fotbal feminin din țară! Evident, la echipa a doua, dar, după ce voi împlini 15 ani, voi avea

dreptul și la senioare!

Poate că cineva se va întreba: Ce obiective ai pe viitor?. Îmi doresc foarte mult să debutez la Olimpia1 și la echipa națională de senioare! Momentan, pentru sezonul acesta vreau cât mai multe convocări la națională, doar meciuri câștigate și, nu în ultimul rând, sănătate!

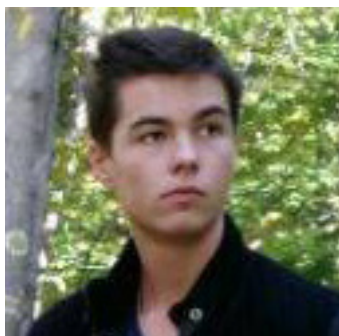
Rezultate la echipa de club? Cel mai important este câștigarea Ligii a 2-a de tineret, la doar 13 ani. Clasarea pe locul al doilea în Liga 1 (liga inferioară Superligii – prima ligă din fotbalul feminin) și clasarea pe locul al doilea, la turneul desfășurat la Cluj-Napoca în 16-17 septembrie 2016, eu fiind căpitanul echipei. Poate că unii cred că fetele care se îndreaptă spre fotbal sunt fie slabe la școală, fie din familii sărace. Nu e așa! Eu sunt la cea mai bună școală din Cluj-Napoca, Liceul Teoretic „Nicolae Bălcescu”, unde am terminat clasa a 7-a cu media generală 9,97. De asemenea, în vestiar avem un colectiv unit, cu fete inteligente și din familii foarte bune.

Copyright © Dan Porcuțan | servusphoto.smu

În final, aș dori să le spun fetelor, cărora le este rușine să vină la acest sport, *Să nu mai stea pe gânduri!!!* Nu vor regreta! Ignorați persoanele care își bat joc. Munciți și ajungeți departe prin ambiție și hotărâre, dar nu uitați și de școală!

Eliberarea de sub tirania echipei rivale

Luca Popescu

clasa a XII-a F

Din prima zi în care am pășit pe terenul de baschet, am conștientizat că am găsit un sport care putea deveni o pasiune. Baschetul a fost refugiul meu, în momentele în care aveam nevoie de pace sau când simțeam nevoia detașării. Am început să joc baschet de la vârsta de cinci ani, dezvoltându-mi, în timp, respectul și dragostea pentru joc.

În clasa a IX-a, un prieten mi-a spus, în trecere, că echipade baschet a liceului caută jucători pentru campionatul liceelor, dar nu părea, pentru moment, să fie o veste importantă. La primul antrenament am conștientizat că antrenorul nostru, care se presupunea că trebuie să ne ajute să ne îmbunătățim abilitățile, știa mai puțin despre baschet, decât oricare jucător din echipă. Prima reacție a noastră a fost impulsivă, judecându-l după cum arunca la coș, dar s-a dovedit a fi una greșită. El nu știa foarte multe despre acest joc, însă era un antrenor bun, fiind creativ (în ciuda faptului că nu știa regulile, ne învăța tactici eficiente), dedicat (își dorea și credea în victoria noastră),

impunător, dar, totuși empatic. În fapt, totul părea prielnic pentru a câștiga un titlu: un antrenor dedicat (chiar dacă era nepriceput), o echipă talentată (însă neexperimentată) și o concurență mediocră (doar două dintre echipele adverse depășeau mediocritatea).

Dragostea pentru baschet s-a dezvoltat mult, în timpul meciurilor din cadrul echipei liceului. Am ajuns să îmi petrec mai mult timp cu echipa, antrenându-ne. Așteptam cu nerăbdare fiecare meci (care, din nefericire, avea loc doar o dată pe săptămână), împrietenindu-mă între timp atât cu coechipierii, cât și cu mai mulți jucători din echipele adverse.

După încheierea primei etape, a urmat cea eliminatorie (opt dintre liceele rămase în competiție

trebuiau să concureze pentru dobândirea titlului, iar dacă un meci era pierdut, echipa urma să fie eliminată). De la începutul etapei eliminatorii, întreaga echipă a simțit presiunea eliminării. Având dorința câștigării titlului, am reușit să ajungem în finală, cu *Báthory István*, echipă ce câștigase campionatul în ultimii ani.

Din păcate există și meciuri nereușite, în care echipa acționează sub așteptări, iar acea finală s-a numărat printre ele. Am jucat bine, reușind să îi conducem în prima jumătate a meciului, însă, ce-a de-a doua s-a dovedit a fi decisivă. Am pierdut. Nu la o diferență mare de punctaj, însă acest lucru nu ne făcea să ne simțim mai bine. Fiecare meci este însoțit de un sentiment puternic (în acest caz era unul al dezamăgirii). Ne-am bucurat, totuși, că am ajuns până în finală. Înfrângerea nu este condamabilă, însă renunțarea da. Doream ca anul viitor să fie unul mai bun.

În vacanța de vară am continuat să mă văd cu echipa. Mergeam în parc să jucăm baschet sau închiriam o sală. Când am ajuns în clasa a X-a, am simțit dorința reînțelegerii campionatului. Întreaga echipă știa că urma un an greu, în care trebuia să ne antrenăm mai mult, pentru a câștiga finala. Chiar dacă exista această dorință permanentă de a dobândi locul întâi, nu am uitat că jucam cu pasiune, pentru a ne simți bine. Victoria era doar un motiv în plus pentru a ne bucura de joc.

La primul antrenament am fost surprinși. Antrenorul, care era profesor în liceul nostru, revenise la fosta școală (în liceul nostru a fost profesor pe perioadă determinată, din nefericire, de un an). Echipa a rămas aceeași, adăugându-se câțiva jucători, dar antrenorul a fost schimbat.

Prima etapă a fost asemănătoare cu cea din anul anterior. Plăcerea de a juca creștea cu fiecare meci. Întreaga echipă începuse să se înțeleagă cu noul antrenor. *Báthory István* continua să câștige fiecare meci, dar și noi am reușit, pentru al doilea an, să ajungem în finală. Totul părea asemănător cu anul precedent, însă emoția era mult mai puternică.

Meciul final a fost echilibrat și, cu greu, am câștigat. Bucuria era resimțită atât de echipă, cât și de către antrenor și susținători (deși mai mult de trei sferturi din galerie era alcătuită din susținătorii echipei *Báthory*). Am realizat ce îmi propusesem – câștigarea turneului.

Azi nu mai simt

**Ziua neagră a sosit!
Furtună, ploaie, moarte,
Speranța-nchisă-n criptă,
Neajunsul – liber.**

**Lacrimi grele,
Pe obraz înghețat,
Cimitir uitat de inimi,
Fantome atrăgătoare.**

**Paradă de sicrie:
Un ștreang, o cruce și o Biblie.
Moartea luminii,
Nașterea întunericului.**

**Uragan mistuitor,
Vijelie ucigașă,
Fată distrusă prematur.**

**Ecouri de suspine-adânci
Aduc chinurile mai aproape
Și devin poveri.
Tristețea râde.**

**Poza Lui pe jos,
Aceași privire cinică
Acum, de rămas-bun.
Cântec de lebadă.**

**Puterea – izvor secăt,
Privirea – reflectată pe cer,
Durerea evaporată,
Nu mai simt nimic...**

**Anelize Lorena Feher
clasa a XI-a F**